

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1—, lanskoletne 2—; mesečna naročnina Din 20—, za tujino 30—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 206

Ljubljana, nedelja, dne 6. septembra 1931

Leto II.

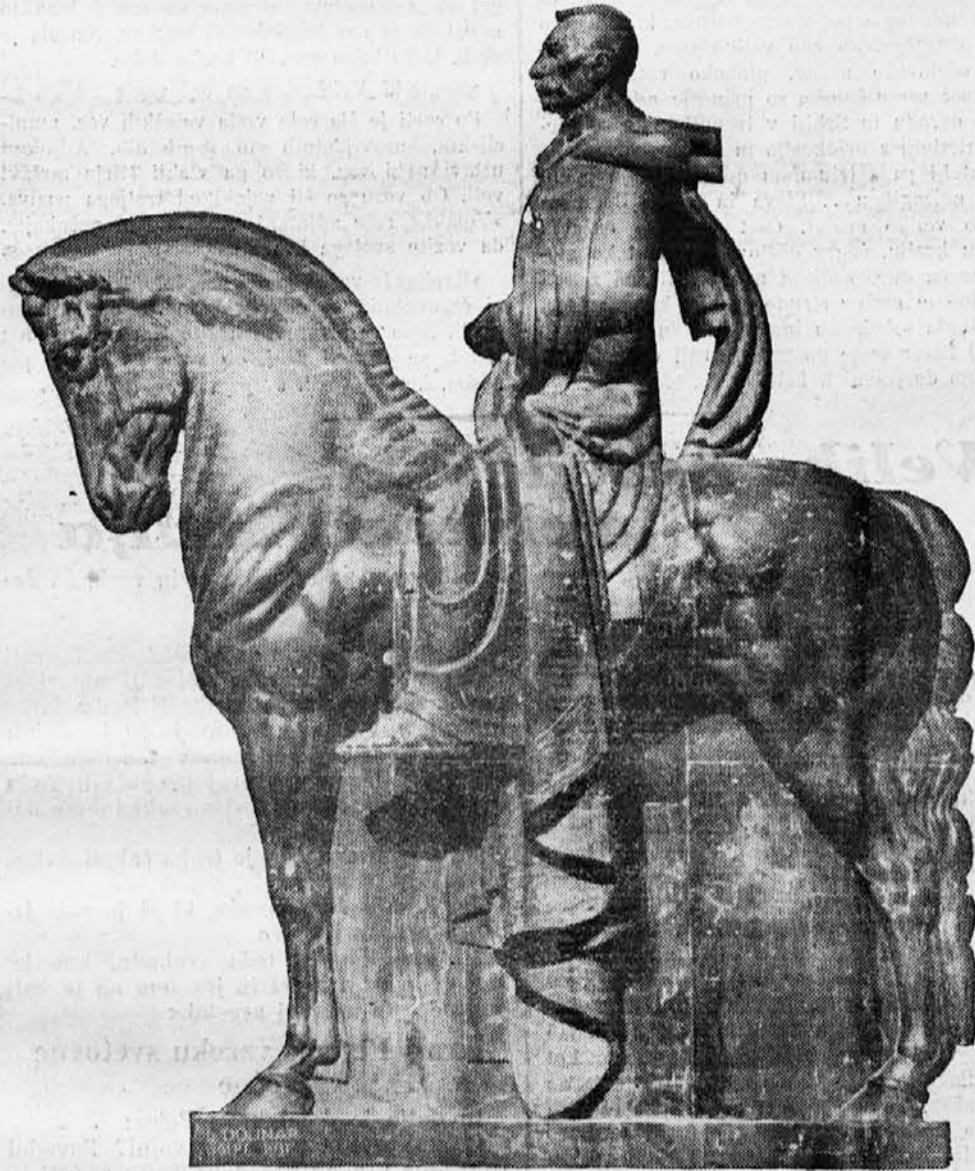
Večna slava kralju Osvoboditelju! Živio kralj Aleksander-Zjedinitelj! Živio prestolonaslednik Peter!

V globoki hvaležnosti do svojega Osvoboditelja se je odela slovenska prestolnica v praznično obleko in srca vseh Slovencev se v najčistejši in najodkritosrčnejši ljubezni spominjajo Njega, ki je bil vedno primer, kako treba služiti domovini in biti pripravljen za njeno srečo na vsako žrtev. In spomenik, ki ga danes odkrivajo Slovenci velikemu kralju Osvoboditelju, naj bo tudi vsemu svetu vidna zaobljuba Slovencev, da bodo za vse čase ostali zvesti duhu velikega kralja Petra.

Dolžnost do domovine, dolžnost do vseh večnih človeških idealov ne ugasne nikdar! Vse življenje velikega kralja je ena sama izpoved o železni neizprosnosti tega zakona. Naj je šlo za zmago evropske demokracije ali pa za svobodo svojega naroda, vedno je bil kralj Peter pripravljen, da tudi svoje življenje žrtvuje za te svoje ideale. Kot dobrovoljec v francoski vojski, kot Peter Mrkonjić v Bosni in kasneje kot kralj Srbije je vedno storil svojo nacionalno dolžnost do konca. Pa tudi brez nejevolje, čeprav mu je življenje prizadejalo toliko težkih udarcev, ki jih more prenesti le legendarni junak.

Zgodaj v mladosti je v prognanstvu, nato v hiši tasta, ki se je prizadeval, da mu čim bolj zagreni življenje, potem v hladni tujini in v stiskah, nato v boju s samopašnostmi strankarskega življenja, je za hip ugledal sadove svojega velikega dela in doživel maščevanje Vidovega dne, da v kratkem času nato doživi še težje in še grozotnejše udarce. Po kratki dobi zmag, ki bi bile brez njegovega nastopa nemogoče, je prišla Golgota srbskega naroda. In na vrhu te Golgote je bil kralj Peter, ki, ves prežet od ljubezni do svojega naroda, ni mogel pomagati, ko so od gladi, mraza

Spomenik kralja Petra, ki bo danes odkrit v Ljubljani, v večen dokaz hvaležnosti Slovencev. Kip je delo kiparja Dolinarja.

in onemoglosti padali desetisoči njegovega naroda mrtvi ob cesti. »Tedaj mi je počilo srce,« je ves izmučen od bolesti pripovedoval kasneje sivolasi kralj in videlo se je, da tega udarca ni nikdar več prebolel. Ne udarci in sila nasprotnika, ne vse krutosti zle usode niso mogle zlomiti tega velikana patriotizma, bol in trpljenje njegovega naroda pa je strlo to veliko ljubeče srce.

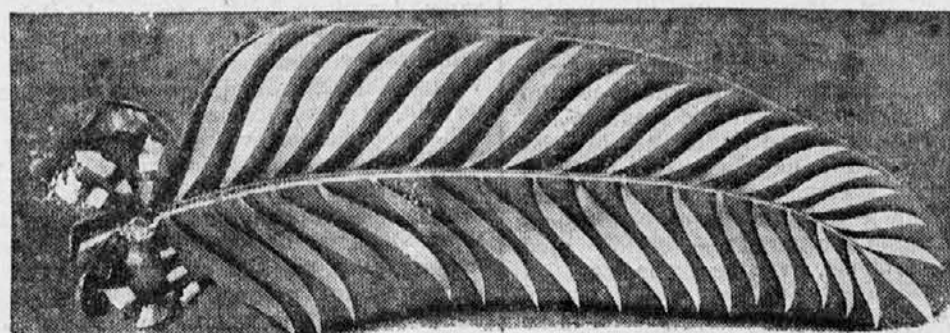
To neusahljivo ljubezen kralja Petra je njegov narod vedno čutil in zato mu je tudi on podaril vso ljubezen. In ta ljubezen živi v jugoslovanskem narodu nezmanjšana in bo živela, dokler bo živel jugoslovanski narod. In tudi te ljubezni viden izraz naj bo spomenik, ki bo danes izročen mestni občini v varstvo.

Praznik hvaležnosti je današnji dan za

vse Slovence, obenem pa tudi praznik zmage.

S kakšno peklensko zlobo so naši narodni nasprotniki svoje dni neprestano klevetali Njega, ki je posvetil vse svoje sile svojemu narodu! A izpregovorila je svojo močno besedo Pravica in v prah so padle vse te klevete in v prah so bili tudi po-teptani oni, ki so iznesli te klevete.

Z vso silo so hoteli preprečiti naše vstajenje, z vsemi sredstvi onemogočiti naše zjedinenje. Tudi te nakane niso uspele in Jugoslavija praznuje danes v moči in napredku veliki jubilej, desetletnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra. Ta jubilej je zmaga za se, ker je dokaz, da je Jugoslavija premagala vse začetne težave in da je narodno in državno edinstvo Jugoslovanov neovrgljiv fakt. Premagali smo

Jugoslovansko učiteljsko združenje, sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani, položil ob odkritju pod spomenik kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja veliko srebrno palmovo vejo z zlato pentljo. Palmova veja ima 35 listov in na vsakem listu je vgravirano ime sreskega učiteljskega društva, ki jih je v banovini 35. Za

palmovo vejo je prispevalo vse učiteljstvo JUJ iz Dravske banovine. Na pentlji je napis: »Spominu kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja — poklanja Jugoslovansko učiteljsko združenje, sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani — 8. IX. 1931. Na palmovih lističih sta tudi že novi društvi Črnomelj in Metlika.

Jugoslovani vse zunanje težave, sedaj smo premagali tudi vse notranje. Ta dokaz je v kraljevem jubileju, ki je še posebno poudarjen z njegovim zadnjim manifestom. Zato je kraljev jubilej dan dvojne jugoslovanske zmage, a prav zato tudi dan slovenske zaobljube, da bo jugoslovanski narod vedno zvest svojemu kralju in mu sledil v vsaki priliki in ob vsakem času.

Domovina ne umrje nikdar! Kar je kralj Peter začel, to je dopolnil kralj Aleksander, in kar je ta začel, to bo dopolnil prestolonaslednik Peter! In tako je Dom

Karadjordjevićev čisto spojen z narodom in za vedno izvrševalec narodne volje. Zato pa je današnji dan tudi dan naše zvestobe do naše vladarske hiše.

In lep ter pomemben simbol je v tem, da je prav danes rojstni dan našega prestolonaslednika. Na ta dan so se slavne srbske polkovne zastave umaknile jugoslovanskim, stare tradicije so morale napraviti mesto novi jugoslovanski dobi. V tem je napoved naše nove poti, ki smo jo pričeli hoditi pod kraljem Aleksandrom in ki jo bomo nekoč dovršili pod sedanjim prestolonaslednikom. One poti, ko bomo prosti vseh razlik prošlosti, hodili samo po samozavestni in ponosni poti svobodnega in zedinjenega naroda. S to mislijo se spominjamo danes s prav posebno udanostjo prestolonaslednikovega dne, ker nam ta dan odkriva še lepšo in slavnjejšo bodočnost.

A tudi praznik naše junaške in narodne vojske je današnji dan. Naše vojske, ki stoji kot skala trdno sredi vseh viharjev, vedno pripravljena, da brani domovino in da izvrši svojo narodno dolžnost. Čuvar vsega našega kulturnega življenja je naša vojska in zato so naša srca njena.

Raste in napreduje sila jugoslovanskega naroda, ker hodi pod vodstvom velikih potomcev Karadjordja po pravi poti. Toda še bolj bo napredoval, še silnejši postal, če bo vedno sledil primeru kralja Petra in njegovih potomcev, če bo ob vsaki priliki žrtvoval za domovino vse.

In ta trdni sklep, ta sveta zaobljuba naj danes združi vse Slovence in vse Jugoslovane in to bo najlepša proslava današnjega praznika.

Večna slava spominu kralja Petra I. Velikega — Osvoboditelja!
Živio kralj Aleksander!
Živio prestolonaslednik Peter!

Kralj Peter v svetovni vojni

Nobena stvar ni na srbsko vojsko tako demoralizirajoče vplivala ko umik. Kadar se je šlo naprej, je srbski vojak vedno pozabil na vse težave in z nepremagljivo silo bil nasprotnika. Pri umiku pa, tudi če je šlo le za par metrov, je bila vedno nevarnost, da pride do nerada, da postajajo vojaki nervozni in s tem slabi vojaki.

V jeseni l. 1914 pa je srbsko vojsko zadela še druga usodna nesreča. Zmanjkalo je granat in municije. Ljudje so morali iti nazaj, ker je bila srbska artiljerija brez municije. S solzami v očeh so morali prepuščati sovražniku topove. Telefon je neprestano pel in prosil municijo, toda iz glavnega stana je prihajal vedno eden in isti odgovor: »Granat še ni!»

Tako je srbska vojska morala odstopati in zlasti nevaren položaj je bil konec novembra. Pripravljala se je že za evakuacija Kragujevca, srca Sumadije, sovražnik je že trkal na vrata Topole in Takova, najsvetejših mest za vsakega Srba.

Bilo je 30. novembra. Kralj Peter je tedaj živel v Topoli, a se je na prošnjo svojih prijateljev umaknil v Vransko banjo. Tam je 70-letni stari, bolan za revmatizmom in pod bremenom let, moral prenašati strašne trenutke, ko je slisal vedno bolj žalostne s fronte.

Nekega jutra pa pride kralj Peter z nasmehom na lice k zajtrku. Vsa njegova okolica se je začudila, toda nihče se ga ni upal vprašati, zakaj ta nasmeh. Naenkrat je stari kralj dvignil glavo, njegove črne oči so bile polne ognja in je dejal:

»Udarili bomo, da vidimo te slavne Avstrijance od Slavkova in Solferina.«

Vsi so iznenadeni, Petrov zdravnik pa reče: »Veličanstvo...»

Peter ga pretrga: »Sedaj nima več besede zdravnik, temveč vojak.«

In drugi dan je kralj odšel na fronto in obiskoval posamezne edinice. Položaj vojske je bil takrat obupen. Tuje čete so neprestano napadale in pritiskale srbsko vojsko. Avstrijski aeroplani so leteli čisto nizko nad srbskimi četami in metali letake, v katerih so objubljali srbskim vojakom zlate gradove, če dezertirajo.

Ko je prišel kralj Peter do vojske vojvode Stepe Stepanovića, gre med vojake in jim prične govoriti:

»Moja deca! V teku poslednjih dveh let ste se vi, premagajoč neizmerne težave, junaško borili s Turki, s Bolgari in s Albanci. Pridobivali ste brezprimerno slavo sebi in svojemu orožju in premagali vse neprijatelje. Toda sedaj zopet! Štiri mesece je, odkar se borite z novim, močnejšim in bolj oboroženim neprijateljem, čegar sila prekaša našo silo za nekajkrat.

Junaki! Vi ste se utrudili, vi ste omagali, prenašajoč nadčloveške napore v tej borbi in vi želite, da se že enkrat vrnete v svoje hiše, da vidite svoje deca in svoje žene. Tudi oni so v strahu za vašo usodo ter vas pričakujejo s solzami v očeh. Toda domovini je potrebna vaša obramba in vi ste prisegli domovini in meni, da se boste borili do zadnje kaplje krvi. Pa jaz vas razumem. Vaše želje in želje vaših rodbin so opravljene. In zato jaz odvezujem od prisege vsakogar, ki hoče iti domov. — Naj mu Bog oprosti! Idite v svoje hiše in dam vam častno besedo, da ne bo vsled tega nikogar bolela glava.

Jaz pa, vaš stari kralj obenem s svojima sinovoma, ostanem tu, da umrem na teh pozicijah, ker more Srbijo zavzeti neprijatelj samo preko trupla vašega kralja in njegovih sinov.«

Solze so se zasvetile v očeh vojakov in prisrčne ter odkritosrčne besede sivega kralja so čisto spremenile vojake... Vojvoda Stepa Stepanović se tedaj obrne h kralju Petru in reče:

»Vaše Veličanstvo. V Srbiji ni niti enega vojaka, ki bi hotel izdati svojega vladarja. Mi vsi raje poginemo na bojnem polju, kakor pa da bi zapustili svojega vladarja in domovino. Borili se bomo, dokler je le eden od nas živ.«

Kot odgovor na to zjavo je zadonelo iz grl vojakov: Živijo kralj!

In tedaj se je kakor blisk raznesla po rovih vest, da je kralj pri svoji vojski. Eden je drugemu pošepetaval in govoril, da je v prvih vrstah kralj Peter in da je to znak, da je konec umikanja.

»Tako je,« je odgovoril svečani kralj, in da bi potrdil te svoje besede, zagrabil puško mrtvega vojaka in reče vojakom: »Dajte mi 50 krogelj.« Stari kralj je bil svoje dni izvrsten strelec, ali sedaj ni bila njegova stara roka več tako zanesljiva. Vendar se je znašel in začel streljati. Nato je odšel še v druge čete in govoril vojakom:

»Junaki! Vaš stari kralj je prišel med vas, da s vami skupaj zmaga ali umre, ker ni lepše smrti, kot je smrt za domovino.«

Kraljeve besede in ves njegov nastop so navdušili vojsko. In ko je prišla še vest, da so prišle granate in so začeli srbski artiljeristi biti po sovražniku, tedaj se je zbudila v srbskih vojakih ono legendarno junaštvo, ki je že tolikokrat zadivilo svet. Prišlo se je prodiranje srbske vojske in v par dneh je bila avstrijska vojska poražena in Beograd zopet v rokah Srbov. 42.000 vojakov, 142 topov, 71 strojnica, 60 tisoč pušk in nepregleden vojni material je bil plen srbske vojske.

»Srbske novine« pa so v svoji 286. številki med drugim zapisale: Njegovo Veličanstvo kralj je obiskal vse tri armade in je bil ves ta čas

v neprestanem dotiku z vojniki, ki so se nahajali na predstražah in v rovu. Njegova prisotnost in prav tako nevarnost, kateri se je izpostavljaval, so tako dvignili duh vojske in ohrabрили izmučene in utrujene vojnike, da so se komandanti čudili hrabrosti in navdušenju, ki je nakrat zajelo vojsko.«

Narodna skupščina pa je pod predsedstvom Andre Nikolića poslala iz Niša kralju to brzojavko:

»Narodna skupščina je prejela radostno vest, da ste s svojima viteškima sinovoma Nj. k. V. prestolonaslednikom Aleksandrom in Nj. k. V. kraljevičem Žoržom na čelu svoje hrabre vojske zmagovito vkorakali v naš dični Beograd. V tem historičnem trenutku izjavlja narodna skupščina svoje občudovanje in priznanje Vašemu Veličanstvu kot junaškemu predstavitelju Doma Karadjordjevićev in vsej junaški nepremagljivi vojski.«

»Samoupravac« z dne 5. decembra pa je pod naslovom »Kraljevska gesta« zapisala med drugim to-le:

»Baš v onem trenutku, ko je izgledalo, da se sila srbskega naroda na bojnem polju nagiblje k svojemu koncu, in ko se je divji neprijatelj že začel naslanjati od zmage, ki ga je drago veljala, se je javil dobri genij srbskega naroda in stopil v prve vrste, javil se je stari srbski kralj Peter I... Svojemu narodu je govoril besedo oni, ki mu je šla ta beseda iz globine srca. In zato je tudi našla pot v srce naroda, ki tudi sam ni nič drugega, ko eno veliko srce. In te besede, očetovsko nežne, globoko resnične, do skrajnosti prepričujoče, so prinesle rešitev srbskemu narodu in Srbiji v trenutku, ko so njegovi prijatelji z bridkostjo in s sočustvovanjem, neprijatelji pa s triumfom mislili, da je pogin Srbije neizogiben... Slava in hvala Bogu za njegovo veliko milost. Čast in slava našemu staremu kralju, čegar očetovsko srce tako globoko pozna dušo svojega naroda, ki zna zadeti one tajne in močne strune v srcu, katerih tresljaj prinaša srbskemu imenu čast in slavo!«

Kralj Peter se je po zmagi vrnil v Topolo in ostal tam do jeseni l. 1915.

Velike besede velikega kralja

Velik je bil kralj Peter kot državnik, vzoren kot vojak in borec, a naravnost občudovanje zasluži kot najudanejši pristaš svobode.

Na bojnem polju, kot pisatelj in državnik, v pregnanstvu in na prestolu je kralj Peter pokazal, da je svoboda osnova vsega njegovega mišljenja in da je za zmago svobode pripravljen na vsako žrtev.

Tako je leta 1871. vstopil kot dobrovoljec v francosko vojsko, da se bori za svobodo francoskega naroda in zapadne demokracije. Boril se je kot pravi junak in neki Francoz pripoveduje o njem: »Ves črn od smodnika, ves raztrgan, s prsmi, ki so bile brez prestanka izpostavljene kroglam, se je odlikoval poročnik Kara (tako so ga imenovali Francozi) nad vsemi. On je za vse čase dobil pravico do hvaležnosti Francoske. On je znova izvršil plemenito, a priprosto gesto starih junakov... Vedno v prvi vrsti se je boril Karadjordjević kot junak. Pogosto se je videla njegova silhueta na predstražah. Tu na bojnem polju, kjer se rodi resnično bratstvo, je spoznal one, ki se bodo čez 43 let borili s njim ramo ob ramo, s njegovimi vojniki, najhrabrejšimi med hrabri, katerim bo imel on čast, da načeluje v isti borbi za civilizacijo, v istem duhu požrtvovalnosti in proti istim barbarom.«

Peter Karadjordjević je bil pozneje ujet. Toda posrečilo se mu je, da je premotil svoje čuvarje. Ko so ga namreč Nemci ujeli, so mu vzeli pas, ker so mislili, da so v njem krogle. Iz pasa pa so se vsuli zlatniki in Nemci so v svoji pohlepnosti padli po teh zlatnikih. Peter je porabil to priliko, pobegnul, skočil v Loire ter jo preplaval in se vrnil srečno k svojem oddelku, pa čeprav so Nemci streljali za njim. Toda usoda ni hotela, da bi predčasno pal veliki kralj.

V predgovoru h knjigi Sturta Milla »O svobodi«, ki jo je prevedel kralj Peter v proganstvu, je napisal kralj Peter te večno lepe besede o svobodi:

»Svoboda odpira narodu oči, da spozna svoje napake in da jih odpravi. Svoboda mu daje priliko, da spozna svoje vrline in da jih razvija in da jih uporabi pri svojem delu, s katerim pojelekni svojo silo, razvije svoje umsko in fizično blagostanje; da sebe in vse delovanje z ostalimi narodi približa vse človečanstvo cilju, ki mu je od Boga namenjen.

Vse to, s čemur se diči in ponaša današnja znanost in zlasti vse to, kar je utrdilo vero in oplemenitilo navade, razširilo ljubezen in bratstvo med ljudmi, kar je dvignilo in izpopolnilo današnjo vedo, razširilo trgovino in svetoven obrt, z eno besedo: vse to, kar je dvignilo človeško dostojanstvo, okrepilo silo naroda — vse to je plod človeške svobode, narodne svobode.«

Ko je prišel kralj Peter na prestol in ko ga je pozdravilo narodno predstavništvo, je odgovoril med drugim s temi besedami:

»... In prva beseda, ki jo moje ganjeno srce naslavlja na narodno predstavništvo, naj bo prisrega: da bom vedno prvi zaščitnik narodnih svoboščin in najbolj vnet ustavni čuvar pravic narodnega predstavništva.«

Prišli so dnevi najtežjega trpljenja. Poleg Avstro-Ogrske in Nemčije je dobila Srbija še enega sovražnika. Iz boka jo je napal Bolgar. Tej veliki sili ni bil več srbski narod kos in prišel se je umik, ki je v svoji grozoti rasel iz dneva v dan. Kralj Peter je tedaj, ko so ga pozvali, da tudi on gre nazaj, odgovoril: »Pustite me. Nočem da bežim. Hočem umreti tu v Topoli, kjer petiva prah mojega deda in mojega očeta. Hočem da umrem na vratih svoje zadušbine!«

Toda kralj ni mogel izvršiti tega svojega namena in moral je iti z drugimi. Neki srbski književnik opisuje pot kralja tako-le:

»Moralo se je iti. Šlo se je po oni dolgi in mučni poti skozi Jankovo sotesko, ki se neha tam nekje na Prepolcu. Cesta je bila natrana od beguncev in kralj, ki je šel skozi njih vrste, je delil bol s svojimi bednimi državljani, ki so pustili svoje hiše in imetje in bežali v tujino. Kralju je bilo neprijetno in težko, da se vozi v avtomobilu, dočim gazi narod blato. Kako bi želel popeljati vse, če bi jim mogel pomagati! Njemu je bilo celo prijetno, ko se je avtomobil tako zajedel v blato, da ni mogel naprej, in ko se je nato še motor pokvaril, je moral izstopiti in treba je bilo iti peš. Takoj je pristal na to, da gre peš. »Šli bomo peš! Če morejo žene in otroci, morem tudi jaz.«

Toda stari je precenjeval svojo silo. Ni mogel iti z narodom, klecnila so mu kolena in napal ga je oni težki kašelj starcev. Nastala je skrb, kako bodo spravili kralja dalje.

»Mogli bi Veličanstvo na oni voz!«

Po cesti je šla cela vrsta vojaških voz, municijskih, provijantnih in sanitetnih. Adjutant ustavi neki voz, ki so ga vlekli štirje mršavi voli. Ob vozu so šli vojaki od tretjega poziva. »Vojaki,« reče adjutant, »ustavite in počakajte, da vozite svojega kralja.«

»Kralja?!« vprašajo vsi preplašeni in kot pravi črnovojniki se odkrijejo, mesto da bi salutirali. Nato so pripravili kralju čim bolj ugoden sedež, se skrbeli zanj, ob vozu pa hodili ponosno, ker so vozili svojega kralja.

Zahtevam pa od vsakega in vseh, da delajo prav tako.

Ko je v januarju leta 1916. živel kralj Peter v Solunu, so ga obiskali ameriški novinarji, katerim je dal kralj Peter daljši intervju, v katerem je med drugim dejal: »Posebnost svobode je v tem, da ona prihaja polagoma, skoraj prepočasi. Toda baš ta počasnost tvori silo svobodnemu narodu.

Na triumf svobode je treba čakati dolgo, ali zato je siguren.

Jaz izhajam iz naroda, ki si je raje izbral smrt, ko robstvo.

Mi smo kmetje, toda svobodni kmetje. Moj ded je bil kmet in jaz sem na to bolj ponosen, ko na svoj prestol.«

Kralj Peter o vzroku svetovne vojne

In dalje je dejal kralj Peter:

»Zakaj je vsa Evropa v vojni? Povedal vam bom v dveh besedah: To so zadnji in poslednji streslaji srednjeveškega fevdalizma, to je borba na življenje in smrt med večerajšnjim fevdalizmom in jutrišnjo svobodo. Vsled tega je izbruhnila vojna baš na obalah Donave in ne na kakšnem drugem mestu, ker Donava deli najbolj pomirljiv fevdalizem od največjega ideala svobode, ki je vsajen v srcih onih, ki so pripravljani, da se do zadnjega moža bore za ustvaritev tega ideala.

Posebnost fevdalne države je, da se ne more v njeni bližini razvijati svoboda in zato je fevdalna Avstrija storila vse, da od poteptane Srbije, Črne gore, Bosne in drugih dežel ustvari na jugu deželo, ki bo podjarmljena v korist srednjeveškega plemstva. Toda mi tega ne moremo trpeti. Smo sicer samo kmetje, toda svobodni kmetje.«

Ameriškem novinarju Marshalu je dal kralj Peter to izjavo, iz katere navajamo nekaj najbolj značilnih mest:

»Živeč vso svojo mladost v republikli, se ponašam s tem, da sem samo kronani predsednik. Toda to, da predsedujem svojemu narodu, mi je bolj milo od krone same. Jaz nisem kralj v starem in slabem smislu besede, jaz sem ponos na to, da sem kralj v onem smislu, kakor kraljuje v Angleški kralj Jurij. Jaz sem torej kralj narodu, ki je svobodno.«

Ko je pričel govoriti ameriški novinar o Srbiji, je dejal kralj Peter:

»Ko sem prišel v Srbijo, da kraljujem, sem jo našel kot majhno svobodno kraljevino, stisnjeno od vseh strani, kakor od nebotičnikov visokih avtokratij: Avstrije na severu in Turčije na jugu. Meni se še danes zdi čudežno, kako smo mi mogli, da ohranimo svoje ideale o demokraciji, kljub temu silnemu vplivu, ki je tekom mnogih let prihajal od sosedov.«

»Mir je prvi ideal našega naroda«

»Kot kralj sem imel jaz samo eno dolžnost in sicer to, da v svoji vladavini posebim želje in ideale svojega naroda. Ti

Zalar Marija:

Oplenačka balada

Ko odbije polnoči,
Sumadija vsa že spava,
nad Oplencem zvezd nebrot,
luna srebrna priplava,
takrat stopi z golim mečem,
angel Mihael z nebá,
v desni roki ima bakljo,
in ostroge, — da rozlja...

Prebudi se Karadžordže:
»Kdo mi moti smrtni sen:
kaj mi Turek morda nosi
sem nazaj ukraden plen?«

O, ne Turek! Sel nebeški
prišel k tebi je v obisk,
v zadušbino urno vstopi,
se zasveti, kakor blisk:
»Ajdi! Karadžordže vstani!
ura bije polnoči...
Peter vstani, se predrami,
baklja glej, na pot gori...«

Sveti Mihael se nagne,
kamne marmora odpre,
grobnica kot raj nebeški,
v blesku baklje sveti se.
Dvigne angelj krono z glave,
na oltar jo položi:
»med duhovi zadušbine,
krona naj te ne težil«

Po stopnicah belih doli,
pelje pot v orehov gaj,
zdaj pozabi Karadžordže,
mozaikov teh sijaj:
»Topola! Aj Sumadija!
bratje moji v grobih spe,
daj mi konja, daj mi vranca,
da pojašem jaz med nje.«

Angelj zarožlja z ostrogo, —
vojska vsa se prebudi,
h kralju Petru v gaj orehov,
v svitu baklje prihiti...
Vsi posedejo na trate,
sladek jim je mir, pokoj,
daleč gore so albanske,
je pozabljen trud in znoj:...

Bratje, Vi otroci moji!
hudo bilo nam je v dnech,
ko ste po albanskih gorah
me vozili na saneh,
ko smo zadnji hlebček kruha,
jedli vsi, — že brez moči,
ko ste zrl tako zvesto,
kralju Petru vsi v oči...«

Dvignejo se s trat zelenih,
v Sumadiji vstaja dan,
se oglaša kukavica,
kuka: »kuk-kuk« v širno plan.

Sumadinac vstaja k delu,
koso kleše, — radost, smeh,...,
baklja zgine, — v zadušbini
mrtveci spet spe v grobeh...

ideali se glase: Živeti v miru na lastni zemlji in na svoj način. Moj narod je ljubil svoje drage planine in svoje gozdove in ni nikomur grozil. On je vedno želel, da obdeluje svoja polja, ker on je moder kmetovalec in ljubitelj prirode. In jaz na prvem mestu naglašam to, da je bila vedno naša največja želja, da živimo v miru.

Naša druga želja je bila, da olajšamo usodo onih naših krvnih bratov, ki so tako dolgo bili sužnji nevernemu Turku in brutalni Avstriji. Morate imeti pred očmi to, da smo ob pričetku naših bojev imeli samo tri milijone Srbov, ki so živeli v naši svobodni zemlji, 10 milijonov naših bratov pa je živelo v robstvu. Nikdar nismo izgubili nade, da bomo te brate osvobodili, pa čeprav traja njih robovanje že pet stoletij.«

Kralj Peter o najbolj težkih dneh srbskega naroda

Nato je govoril o prehodu čez Albanijo.

»Jaz sem se umaknil s svojo srbsko vojsko čez prepade Albanije. Bog obvaruj vsakogar, da bi preživel to, kar smo mi preživeli. Bilo je sredi zime in krutega mraza. Čez albanske planine ni bilo pota. Na desetine tisočev žen in otrok je umiralo od mraza, lakote in izmučenosti. Moj ljubi Bog! Kaj so veljali moja silno preizkušeno domovino takratni dnevi! Dostikrat obžalujem in se čudim, da nisem bil tudi jaz med tistimi, ki so padli. Toda moje srce je tedaj počilo. Jaz ljubim svoj narod in moral sem gledati, kako tisoči tega naroda padajo poleg ceste in umirajo v snegu in blatu. In kaj naj rečem o svojem narodu? Ves čas so s spoštovanjem gledali na svojega kralja, ki so ga izvolili. Ko so videli, kako me zebe, so me povabili k slabi žerjavici svojega ognja. In če so imeli samo dva griljaja kruha, so mi ponudili enega. In ta kruh, ki sem ga delil z njimi na tem umiku čez albanske planine, je bil za mene taka svetinja, kakor blagoslovljeni kruh, s katerim se obhaja v cerkvi.

In sedaj mi je kot kralju Srbije ostala samo še ena edina želja in ta je, da vidim ves svoj narod: Srbe, Hrvate in Slovence rešene od njih tlačiteljev in zedinjene v eni državi.

Jubilej 6. septembra

Praznik naše vojske in jugoslovanske misli

Med velikimi državnimi akti, s katerimi je naš kralj Aleksander utrdil jugoslovanski duh v našem javnem življenju, zavzema gotovo najodličnejše mesto 6. september. Zakaj ta dan so se stare, s slavo ovenčane srbske polkovne zastave umaknile novim jugoslovanskim zastavam. Na najslavesnejši in na najbolj učinkovit način je bilo s tem naglašeno, da se morajo tudi najsvetejše tradicije umakniti novi jugoslovanski dobi, ki hoče do konca izvesti popolno zedinjenje jugoslovanskega naroda, da bo povsod, kjer bivajo Jugoslavlani, vladalo le eno narodno čustvo in ena narodna volja.

S to največjo žrtvijo, ki so jo Srbi prinesli na oltar jugoslovanske misli, je bil dan obenem vsem Slovincem in Hrvatom diven primer, kako treba služiti jugoslovanski misli. V tem neizmernem nacionalnem pomenu 6. septembra je tudi njegova velika politična pridobitev in zato se bo jugoslovanski narod vedno z radostjo spominjal tega praznika in zato bo ta praznik vedno vzpodbuda za pravo jugoslovansko delo.

Kako se je izvršila izročitev jugoslovanskih zastav

Ves Beograd in vsa Jugoslavija se je dobro zavedala velike pomembnosti 6. septembra in zato se je ta dan zbralo v Beogradu nepregledno število Jugoslovancev iz vseh delov države. Ze pred pričetkom svečanosti je bilo na Banjici do 100.000 ljudi. Vse vojne edinice so se zbrale na prostornem vežbališču k vojni paradi, kateri je komandiral general Djordje Dokić. Točno ob 8:40 sta prišla na vežbališče

Naj geslo: »Z vero v Boga — za kralja in očetnjavo!«, ki je napisano na teh vojaških svetinjah, vedno živi in plamti v vaših junaških srcih z neugasljivim žarom!

Kakor stare zastave, ki se bodo pobožno čuvali v topolski zadužbini kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja kot spomin večne slave, naj bodo tudi nove zastave sveti dragulji, ki vas bo vselej, tudi v najtežjih trenutkih, spominjal na vašo častno dolžnost.

Ponosno naj se vijejo v vaših vrstah v ponos nam, na srečo domovine in na slavo vašega poveljstva. Aleksander.«

Prisega vojske

Ko je vojni minister prečital ta ukaz, je godba odsvirala molitev, nakar so duhovniki vseh ver izvršili blagoslovitev novih zastav. Zastavonoše so nato prinesli zastave pred kraljevo tribuno, kjer jih je sprejel prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Stojanović, jih odnesel na tribuno in izročil Nj. Vel. kralju.

Kralj je nato izročil zastave posameznim poveljnikom polkov, ki so vsak svojo zastavo poljubili in jo odnesli v vrsto pred tribuno ter tam izročili zastavonošem. Po svečani izročitvi zastav

je Njegovo Veličanstvo kralj nagovoril vojsko tako-le:

»Junaki!

Od tega trenutka pripadejo naše stare stare, s slavo ovenčane zastave naši svetli nacionalni zgodovini. Pod temi starimi zastavami so naši proslavljeni polki v dolgih vojnah hiteli iz boja v boj, s fronte na fronto, od zmage do

Že za časa naših prababic...

je prala gospodinja najrajši s čistim milom „Jelen“. Od tedaj je minilo več ko 80 let — zdaj pere že četrti rod s

SCHICHTOVIM MILOM „JELEN“

vedno tako kakor prej, vedno enako dobro

Patriotizem kralja Petra

Najbolj se vidi veliki patriotizem kralja Petra iz njegovih odnošajev do kralja Nikite. Doživel je v Crni gori sila mnogo težkih izkušenj. Zato je večkrat govoril, da bi se morali Šumadijci iti učiti v Cetinje, kjer bi napravili trinajsto šolo.

Celo za časa svoje ženitve s kneginjo Zorko je moral doživeti težka razočaranja. Če bi bil kralj Peter pohlepen po denarju in če ne bi bila kneginja Zorka žena tako redkih vrtil in izredne dobrote, bi se kralj Peter gotovo sprl s svojim tastom. Od ruskega carja je bila poslana velika vsota denarja za doto kneginji Zorki. Od vse te vsote pa ni dobil kralj Peter niti pare, ker vsa vsota je izginila v globoke žepe kralja Nikite. Šele pozneje, ko je kralj Peter prišel v Srbijo, je mislil Nikita, da mora to stvar urediti. In uredil jo je na svoj način. Kraljev brat Gjorgje je dolgoval Nikiti manjšo vsoto; Nikita je zbrisal ta dolg in po njegovem mnenju je s tem vrnil kralju Petru doto kneginje Zorke.

Ko je kralj Nikita dal kneginjo Zorko Petru za ženo, je računal s tem, da bi na ta način lahko postal pretendent na srbski prestol. Mislil je, da si bodo Šumadijci šteli v posebno čast, če dobe vladarja iz Nikitove hiše. Pri vsaki priliki je dal kralju Petru čutiti, da niti najmanj ne računa z njegovimi pravicami na srbski prestol. Tudi je silno rad govoril zaničljivo o Šumadijcih in o Srbiji. Vse to je kralj Peter prenašal z največjo potrpežljivostjo, ker se je zavedal, da je v narodnem interesu, če se Srbijanci in Črnogorci najbolje razumejo. Vendar pa je včasih bila Petrova potrpežljivost postavljena na tako težko preizkušnjo, da bi mogel obupati tudi človek z najboljšimi trdimi živci.

Za časa aneksijske krize sta se beograjska in cetinjska vlada dogovorile za eventualen skupen nastop in o podpori, ki naj bi jo nudila Srbija Črni gori. Sklenjeno je bilo, da pošlje črnogorska vlada posebnega odposlanca v Beograd, ki se naj pogrobnogovori o tej pomoči. Cetinjska vlada je tudi določila za delegata osebo, ki je bila kot nalašč za ta pogajanja in ki je bila tudi beograjski vladi po volji. Kakor pa je že bil običaj Nikite, je tudi ta sklep svoje vlade ovrigel in določil za odposlanca človeka, ki je bil znan po svojem sovražstvu do dinastije Karadjordjevičev. Ta človek je pri procesu v znani bombni aferi napadel kralja Petra in njegovo rodbino s tako nesramnimi besedami, da so se zgražali Črnogorci. In tega človeka naj bi sedaj sprejel kralj Peter in z njim razpravljaval o državnih poslih in to v prijateljskem tonu. Očividec pripoveduje, kako je bil kralj Peter užaljen, ko je izvedel

za to zlobo kralja Nikite. Dostavil pa je, da se kljub temu ne sme ozirati na svoja osebna čustva in da bo on v času, ko je treba bolj ko kdaj povdariti slogo med obema srbskima državama, sprejel tega človeka, pa čeprav ga je tako kruto razžalil.

Tako je dal kralj Peter odličen primer, kako treba v korist domovine pozabiti na vsa osebna čustva.

Kralj Peter in slovenski ujetnik

Bilo je leta 1915. Ker ni bilo drugih delavcev, so pripeljali avstrijske ujetnike, da delajo pri veličanstveni zadužbini kralja Petra na Topoli. Kralj Peter je nekoč nadziral vsa ta dela in je pri tej priliki stopil k nekaj skupini ujetnikov, ki je lomila kamen v kamnolomu. Ljudje so bili zavzeti s poslom, pa niso kralja takoj videli. Najprej so zapazili polkovnika, kraljevega adjutanta, nato pa še kralja samega. Takoj so vsi stopili v pozor. Kralj jih pogleda in začne izpraševati, od kje da so. Tretji v vrsti je bil Slovenec. Mlad človek od 23 do 25 let. Povedal je, kako se piše in da je iz Slovenije.

»Pa ti trpin, na kakšen način si prišel, da vidiš našo in svojo zemljo? Kako se tu počutiš?«

— Dobro mi je, Veličanstvo, je veselo odgovoril Slovenec in z nasmehom gledajoč naravnost v obraz kralju, ki se je z njim razgovarjal v prijateljskem tonu.

»Ali imaš doma kogač, ga vpraša dalje kralj. — Mater in sestro, Veličanstvo.

»Nobenega drugega?«

— Nobenega, samo njih.

»Pa veš kaj o njih? Ali vedo oni kaj o tebi?«

— Ne jaz o njih, niti oni o meni, Veličanstvo. Dva meseca predno sem bil ujet, sem prejel zadnjo vest o njima. Med tem sem se njima javil, zdaj pa nihče nič ne ve eden o drugem.

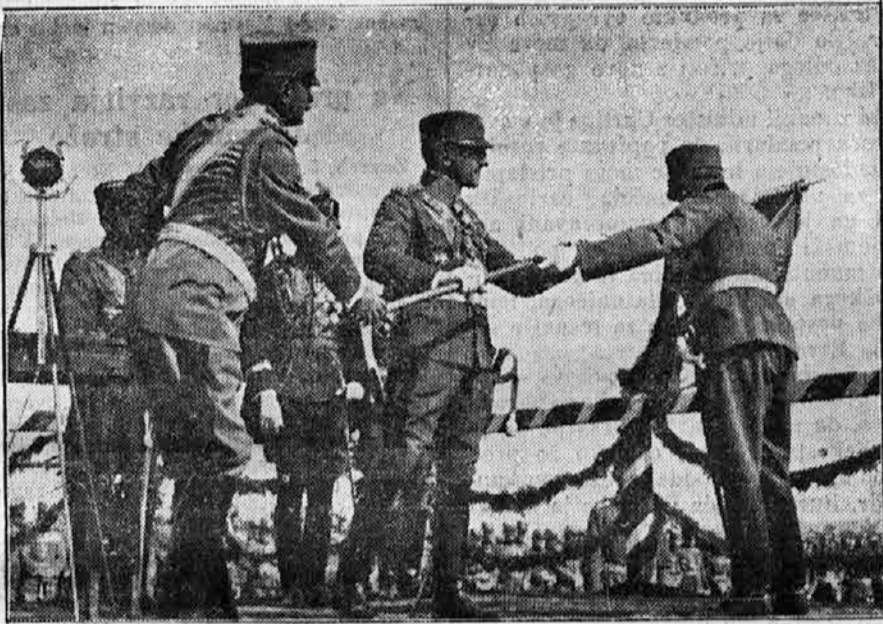
»Polkovnik«, reče kralj in se obrne k svojemu adjutantu. »Napiši ime, prezime, rojstni kraj in vse drugo od našega Slovenca, pa boš to poslal takoj g. Jankoviću v Niš z nalogo, da takoj dostavi njegovi materi in sestri vest, da je ta Slovenec živ in zdrav. Ko dobi vest o njih, da mu jo takoj sporoči.

»Razumem Veličanstvo, takoj bom to naredil.«

»Hočem, da napravim veselo mater«, je dodal kralj z veselim obrazom, izgovarjajoč besedo majka z vso nežnostjo. »Pa tudi njega, reveža, da razveselim.«

»Veličanstvo, hvala tudi od moje strani«, je odgovoril nato adjutant.

In kralj je šel naprej, spremljan od svojega adjutanta in gledal v skupino ujetnikov. Vsi so stali še naprej v pozoru in nihče od iznenađenja ni mogel govoriti besede. Slovenec pa je jokal od veselja in nemo gledal zdaj za kraljem, zdaj za adjutantom.

Kralj in kraljica s svojo suito. Komandant parade general Dokić je jahal kralju nasproti ter mu podal kratek raport. Kralj je nato pregledal zbrano vojsko in vsaki edinici zaklical: »Pomozi Bog, junaci!«

In po prostrani ravnini so odmevali gromoviti vzkliki vojske: »Bog ti pomogao!«

Ves čas revije čet je narod viharno pozdravljaj kralja ter vzklikal svojemu dragemu in hrabremu vladarju in njegovi strumni vojski. Prav tako navdušeno pa je pozdravljaj narod tudi vse druge člane kraljevske hiše. Ko je Nj. Vel. kralj obšel vse vojne edinice, se je obrnil do zastav, rezervnih oficirjev, invalidov in generalitete ter njim vzkliknil: »Pomozi Bog, junaci!«

In znova je zaoril odgovor: »Bog ti pomogao!«

Slovesni akt

Nj. Vel. kralj je nato razjahal belca ter stopil na oder. Med svečano tišino je vojni minister general Hadžić prečital ukaz, s katerim podeljuje kralj Aleksander vsem polkom nove jugoslovanske zastave. Ob koncu svojega ukaza pravi kralj Aleksander to-le:

»Ko poverjamo našim junaškim polkom in komandi naše žandarmerije to znamenje vojaškega ponosa in vojaške časti, smo globoko prepričani, da ga bodo vedno v slavi in s slavo nosili, ter z največjo častjo čuvali in branili.

zmage v najhujših viharjih in najtežjem trpljenju do največje vojaške slave.

Na njih drogovih so zaznamovane meje kraljevine Jugoslavije in iz njih je zavel in za zmirom zavladal silni duh narodnega osvobodjenja in ujedinjenja.

Z moškim srcem in globokim spoštovanjem in ljubeznijo zvijam, junaki, naše stare zastave slave. One so najsijajneje izpolnile svojo dolžnost.

Naj bodo nove zastave, ki vam jih predam, posebej svetlo znamenje vaših polkov, simbol junaštva in jamstva vaše vojaške časti.

Z vero v Boga za kralja in domovino uprite v najtežjih trenutkih svoje poglede vanje! Njim ste dolžni svoj poslednji dih in svojo poslednjo kapljo krvi! Dvigajte jih visoko in branite jih junaško kot svetinjo, kot čast svojo, v njih je kralj in domovina, na njih so mani padlih viteзов in zmagovlancev!

S to zapovedjo in s svojo vero v vašo junaška srca naj vaše polke pod novimi zastavami z božjo pomočjo vedno spremljata junaška sreča in slava!

Živeli, junaci!«

Nato se je zahvalil vojni minister kralju in mu izrekel v imenu vse vojske najgljbljo hvaležnost za podarjene svete polkovne znake. Obenem pa je izjavil, da se vsi zavedajo dolžnosti, ki so jih sprejeli z novimi zastavami. Nato je dejal:

»Pred vzvišenim licem Vašega Veličanstva polagamo vsi mi enodušno junaško prisego, da bomo vse svoje sile zastavili, da ostanemo vredni in dostojni visokega zaupanja, ki nam je bilo s tem dano in da bomo vedno imeli pred očmi svetle vzgledne nepozabljivih junakov, ki so ostali tudi v najtežjih trenutkih do konca zvesti svojim slavnim zastavam in modremu blagopokojnemu Očetu Osvoboditelju in Vašemu Veličanstvu. Trdno in neomajno smo odločeni, da bomo imeli te junake za zgled in jugoslovanski polki dajo svojo vojaško besedo, da bodo enako, kakor so čuvali slavo starih zastav, zvesto čuvali tudi nove podarjene zastave ter jih prenašali na nova pokoljenja, da bodo z vero v Boga, a za slavo svojega vzvišenega kralja in njegovega doma ter za srečo domovine vršili svoje vojaške dolžnosti v vseh prilikah zvesti do konca!«

Nato se je izvršilo defiliranje čet, ki se je izvršilo s tako mogočnim sijajem, da je bilo zadivljeno vse občinstvo. Ko so gledali ljudje zdravo silo naše vojske in videli njeno sijajno opremo, so bili ganjeni do solz. Posebno globok utis pa je napravilo na vse slovo starih borcev od starih zastav. Bil je nepozaben praznik in nepozaben naj tudi ostane.

Grob kralja Petra

Sijajna linija za veliko nacionalno politiko

Pariška lista »Tems« in »Ordre« o naši novi ustavi — Popolno priznanje Nj. Vel. kralja in njegovim plemenitim namenom — Jugoslavija se nahaja pred novo dobo

Pariz, 5. septembra. AA. Današnji »L'Ordre« prinaša dolg članek o kraljevini Jugoslaviji. V članku pravi list, da je stala Jugoslavija pred tremi leti na razpotju. Politične borbe so zavzele nezasišano ostrost in z vseh strani je pretela nevarnost, da se zrušijo veliki narodni pridobitki. Plemenite intencije kralja Aleksandra, da pridobi stranke za delo za dobrobit domovine, niso uspele. Tedaj je kralj, v svesti si svoje dolžnosti, poklical na pomoč one, ki so razumeli njegove plemenite namere.

V svojem manifestu 6. januarja je ukinil ustavo in parlament, naglasil pa je istočasno svojo zvestobo parlamentarni demokraciji. Zato je bilo novo stanje samo začasno in nikakor stalno. Cilj režima je bila samo ureditev političnih nesporazumov. Zdaj je kralj izvršil dano obljubo narodu. Narod

mu je zato že od vsega začetka izkazoval neomejeno zaupanje. Članek navaja nato veliko reformatorno delo kraljevske vlade za časa dveh in pol let. Posebno naglašajo spremembo imena kraljevine ter njeno razdelitev na 9 banovin. Vse to se je zgodilo zato, da se to vprašanje izloči iz strankarskih borb in da se sezida zdrav temelj države tako, da najbolje odgovarja gospodarskim in administrativnim potrebam naroda. Ko je kralj to izvršil, je smatral, da je zopet prišel čas, da pokliče narod k sodelovanju. Na koncu pravi članek, da niti pri spremembah dne 6. januarja, niti pri likvidaciji tega stanja ni prišlo do nobenih političnih stresljev. Po tem se najbolje vidi, da je imel in ima ves narod popolno zaupanje v svojega kralja in njegovo politično modrost.

Pariz, 5. septembra. AA. Snočnji »Tems« pi-

še v uvodnem članku o ustavnih izpremembi kraljevine Jugoslavije in med drugim pravi: Jugoslavija se zdaj nahaja pred novo dobo. Načela novega režima so načela ustavne menarhije s liberalnimi tendencami, ki bodo vsem državljanom jamčile bistveno svobodo, kakršno lahko imajo v moderni državi. To je sijajna linija, sijajna smer in sijajen začetek za razvoj velike nacionalne politike. Kraljeva inicijativa bo le še okrepila zveze, ustvarjene med vojno in po vojni med jugoslovanskim narodom in njegovo dinastijo.

Javno mnenje mora priznati ves moralni pomen te geste suverena, ki je moral uvesti prejšnji režim, da popravi zelo nevarno stanje, ki pa se ni več pomišljalo, da opusti diktaturo in uvede ustavni red, kakor hitro so mu razmere dopustile, da to stori v blagor svojega naroda. To dejanje dokazuje lojalnost duha in pa čut vesti, ki ga je treba spoštovati.

Razsodba mednarodnega sodišča o carinski uniji

Razsodba je bila proglašena včeraj predpoldne — Sodišče je razsodilo proti Avstriji z osmimi glasovi proti sedmim — Blagodejne posledice opustitve načrta s strani Avstrije in Nemčije

Haag, 5. septembra. n. Danes ob 10. uri dopoldne so v veliki dvorani mirovne palače otvorili javno sejo mednarodnega sodišča, katero je vodil predsednik baron Adachi. Na seji so objavili razsodbo o načrtu avstrijsko-nemške carinske unije. Predsednik je sporočil, da je bila sodba sprejeta z 8 proti 7 glasov. Razsodili so proti Avstriji, češ da načrt carinske unije sicer ne krši 88. člena saint-germanske mirovne pogodbe, pač pa ni v skladu s prvim delom ženevskega protokola iz l. 1922. Za carinsko unijo so glasovali zastopniki Anglije, Nemčije, Japonske, Kitajske, Nizozemske, Belgije in Združenih držav ameriških, proti njej pa vsi ostali. Poleg razsodbe so objavili tudi njeno utemeljitev. Ta akt obsega 70 tiskanih strani. Sestavljen je v francoščini in angleščini.

Haasško sodišče utemeljuje svojo razsodbo na ta način: Avstrija je zelo občutljiva točka evropskega reda. Njena eksistenca je važen element evropskega političnega ustroja. Zaradi tega je sodišče proučilo 88. člen saint-germanske mirovne pogodbe in ženevski protokol iz l. 1922., ki sicer izrecno ne brani Avstriji odločati o svoji samostojnosti, ki pa določa, da naj v poseb-

nih primerih vpraša za svet DN. Dunajski protokol o načrtu avstrijsko-nemške carinske unije je sodišče proučilo v celoti in ne z ozirom na posamezne njegove dele. Spoznalo je, da carinska unija ne bi pomenila propasti avstrijske državne samostojnosti, ker bi imela Avstrija proste roke, da odpove unijo z Nemčijo. Na drugi strani pa ni mogoče reči, da projektirana carinska unija ne izključuje ostalih držav od ugodnosti, ki jih daje carinska zveza, dasi dunajski protokol sicer pravi, da se lahko razširi unija tudi na druge države.

Razsodbi sta dodani še dve posebni noti. Italijanski član razsodišča Anzilotti je po svoje obrazložil haasško razsodbo.

Berlin, 5. septembra. AA. V merodajnih krogih poudarjajo, da ima izjava nemškega zunanjega ministra Curtiusa in avstrijskega zunanjega ministra dr. Schobra, s katero sta naznanila, da se Nemčija in Avstrija odpovedujeta carinski zvezi, velik pomen. Poročili bančnih strokovnjakov v Baslu in koordinacijskega odbora, ki ga je izvolil evropski odbor soglasno, poudarjata potrebo gospodarske solidarnosti Evrope. Poročilo koordinacijskega odbora naglašava veliko važnost načela, da morajo sodelova-

ti vsi evropski narodi, da postane Evropa skupno tržišče za produkte evropskih držav. Poročilo dalje poudarja, da mora Evropa brez odloga pričeti z novo gospodarsko politiko.

Nemški zunanji minister Curtius je v svojem govoru poudaril, da papirnate resolucije ne zadostujejo in da se mora pristopiti k delu za uresničenje načela carinskih zvez, ki ga je vseboval nameravan avstrijsko-nemški sporazum. Nemški politični krogi so mnenja, da temeljna ideja avstrijsko-nemškega načrta ni bila uničena, temveč da bo postala izhodišče za tesnejše sodelovanje Evrope.

Dunaj, 5. septembra. n. Danes so se tu razširili glasovi, da je dr. Schober sporočil iz Ženeve, da poda ostavko. Pravijo, da je dr. Schober spisal svojo ostavko že pred svojim odhodom in jo oddal zveznemu kancelarju dr. Bureschu, da pa je bo ta izročil predsedniku republike šele, ko se dr. Schober v torek vrne iz Ženeve.

Tudi o dr. Curtiusu govore, da bo podal ostavko. Vsekakor je gotovo, da bo v slučaju Curtiusove demisije podal ostavko tudi dr. Schober.

Sestanki državnikov v Ženevi

Važen razgovor med dr. Marinkovićem in francoskim finančnim ministrom — Sestanek med dr. Schobrom in Litvinovim

Ženeva, 5. septembra. d. Francoski finančni minister Flandin je imel včeraj v Ženevi daljši razgovor z različnimi zastopniki jugovzhodnih držav, med katerimi je bil najvažnejši razgovor z jugoslovanskim zunanjim ministrom Marinkovićem.

Ženeva, 5. septembra. n. Podkancler dr. Schober se je sestal s sovjetskim zunanjim komisarjem Litvinovom. Na tem sestanku sta govorila o gospodarskih odnosih med Nemčijo in Avstrijo. Ker je Nemčija odpovedala Rusiji vse kredite, hoče Rusija sedaj naročiti nekaj blaga v Avstriji, a zahteva pismeno pogodbo. Litvinov in Schober sta se sporazumela, ni pa znano, če sta že podpisala pogodbo.

Pariz, 5. septembra. d. Kakor doznajajo tukajšnji časopisi, je finančni odbor DN že vzel v pretres avstrijsko posejilo v znesku 500 milijonov šilingov. Prav tako se je že izvršil tudi sporazum glede prevzetja angleškega predujma Avstriji v znesku 150.000.000 šilingov, ki bi ga prevzela Francija pod istimi pogoji.

Dunaj, 5. septembra. d. Tekom včerajšnjih dogovorov z žurnalisti v Ženevi je vicekancelar dr. Schober izjavil, da je še pred svojim odhodom v Ženevo podal zveznemu kancelarju svojo demisijo. Glede njegovega odstopa pa bo padla rešitev šele po njegovem povratku na Dunaj.

Demonstracija proti italijanskemu ministru v Parizu

Pariz, 5. septembra. AA. Italijanski minister za kolonije general De Bono je prišel v Pariz na obisk francoske kolonijalne razstave. Njemu na čast sta francoski minister za kolonije Paul Reynaud in maršal Lyautey priredila banket.

Pariz, 5. septembra. v. Ko je včeraj ob 14:40 prispeal v Pariz italijanski kolonijalni minister general De Bono, da uradno poseti kolonijalno razstavo, je kmalu po prihodu neki antifašist naskočil avto in zakričal ministru: »Zločinec! Policijski agentje so ga s silo odstranili in odpeljali na policijo. Pri njem niso našli nikaškega orožja. Demonstrant se imenuje Cavalleri in je iz Milana. Pri njem so našli protifašističen in komunističen tisk.

Kakor poročajo iz Rima, je fašistični tisk ogorčeno sprejel vest o tej demonstraciji in na novo postavil zahtevo, naj francoske oblasti odpovedo gostoljubnost italijanskim antifašističnim emigrantom.

Zveze s podmornico »Nautilus« vzpostavljene

Oslo, 5. septembra. AA. Radijska postaja v severni Norveški je prejela obvestilo od podmornice »Nautilus«, po katerem je v podmornici vse v redu.

Stavke in izgredi na španskem

Barcelona, 5. septembra. AA. Pri včerajšnjih neredah in streljanju so našli smrt trije ljudje, 6 pa jih je nevarno ranjenih. 16 aretirancem se je posrečilo pobegniti iz zaporov. Porabili so splošno zmedo, nastalo ob izgredih blizu jetišnice.

Madrid, 5. septembra. AA. Iz Saragosse poročajo, da je tamkajšnji civilni guverner dovolil ponovno otvoritev sindikalističnih lokalov, ker so se delavci vrnili na delo. Aretirani sindikalisti so izpuščeni iz zaporov.

Pariz, 5. septembra. AA. Iz Madrida poročajo, da je notranji minister dobil telefonsko sporočilo iz Madrida, da se tamkajšnja stavka približuje koncu, tako da je tudi ulični promet deloma vzpostavljen ter da ni prišlo do nikakih incidentov.

Madrid, 5. septembra. AA. Španski notranji minister je izjavil, da so stavkajoči v Barceloni hoteli osvoboditi svoje tovaršice, ki jih je policija aretirala. Navtili so na policijo in jo obstrlevali iz revolverjev. Policija je odgovorila s ognjem, pri čemer sta dva demonstranta našla smrt, 8 pa jih je bilo ranjenih. Zdi se, da je petim aretirancem uspelo pobegniti.

Snočje ob 19. se je v raznih delih mesta čulo streljanje iz pušk.

Pred ostavko romunske vlade

Bukarešta, 5. septembra. n. Današnji jutranji listi pravijo, da je že odločena usoda Jorgove vlade. Vlada profesorja Jorga ima dan za dnem večje težave in »Dreptatea« že napoveduje, da bo še pred 15. t. m. padla. Isti list meni, da bodo novo vlado sestavili liberalci pod vodstvom Argetoiana ali Duce. »Adeverul« pa pravi, da bo kralj Karel pozval voditelje vseh strank, naj sestavijo koncentracijsko vlado.

Bukarešta, 5. septembra. d. Ministrski predsednik Jorga je bil popoldne v advijenci pri kralju Karlu baje z namenom, da ugotovi, če se kralj še nadalje strinja z njegovo politiko, kjer je v poslednjem času imel vtis, da vladar z njegovim delovanjem ni povsem zadovoljen. »Adeverul« smatra, da ni povsem izključeno, da po da Jorga še tekom današnjega dneva svojo demisijo. Kot naslednik Jorga bi prišel v poštev Argetoianu.

Iztrebljena roparska tolpa ob albanski meji

Beograd, 5. septembra. AA. 3. t. m. so trije oboroženi neznanci oblečeni po albansko, poskusili priti iz Albanije na naša tla blizu takime-novanega Ljuljevega Katuna. Pri tem so prišli v boj z našo orožniško patruljo. Pri streljanju so vsi trije neznanci poginili. Njih identičnost ni ugotovljena, vendar ne more biti dvoma, da jim je bil namen ropanje.

Današnja proslava v prestolnici

Beograd, 5. septembra. I. Proslava rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika Petra se bo jutri vršila na zelo slovesen način. V vseh cerkvah se bodo čitale maše, nakar bo sledila velika revija vojaških edinic. Obenem se proslavi tudi obletnica predaje novih zastav polkom.

Premestitve v carinski službi

Beograd, 5. septembra. AA. S sklepom finančnega ministra so premeščeni: h glavni carinarni v Ljubljani za carinika 9. skupine Franjo Karvin, h glavni carinarni v Mariboru za carinika 8. skupine Lujo Kovarčević in Josip Povalej; k carinarni I. reda na Jesenicah za carinika 8. skupine Matija Radić; za pomožnega carinika 9. skupine Dimitrije Starević, carinik iste skupine v Baru in Miljutin Janković; na carinarno I. reda v Gornji Radgoni za carinika 8. skupine Julij Vapa in Svetislav Protić. Vsi po potrebi službe.

Strela ranila generala na manevrih

Pariz, 5. septembra. AA. Pri gorskih manevrih je udarila strela in nevarno ranila generala Jacquemota, člana vrhovnega vojnega sveta.

»Grof Zeppelin« na povratku

Friedrichshafen, 5. septembra. AA. Po poročilu iz Pernambuca je zrakoplov »Grof Zeppelin« včeraj poletel nazaj v Evropo.

Na predvečer odkritja spomenika kralju Petru

Ljubljana, 5. septembra.

Nocoj se je vršila bakljada izpred Mestnega doma. Ulice in ceste, koder se je pomikal impozanten spreved, so bile vse slavnostno razsvetljene. Vsa okna so bila v lučih in bogato okrašena.

Spreved je otvorila vojaška godba z višjim kapelnikom dr. Cerinom na čelu. Njej je sledila častna četa vojakov s puškami, nato sokolstvo z godbo in lampijoni, mladina, ženstvo, godba »Zarje«, gasilci, gasilski naraščaj, skavti, železničarska godba, članstvo društva »Soče«, primorska mladina in ostalo občinstvo.

Spreved je povsod korakal skozi gost špalir občinstva. Tako občinstvo kakor tudi v sprevedu so navdušeno vzklikali kralju in domovini. Takega svečanega razpoloženja Ljubljana že dolgo ni doživela.

Ljubljana pa je bila razsvetljena in okna vsa v lučih in v zelenju tudi ob cestah in ulicah, koder ni korakal spreved. Sijajno je bil razsvetljen Ljubljanski grad, ki je ves blestel v svitu reflektorjev.

Pred palačo banske uprave na Bleiweisovi cesti se je spreved ustavil in so zapeli združeni pevski zbori pod vodstvom Zorka Prelovca Gregorčičevo »Našo zvezdo«. Petje so poslušali z balkona palače banske uprave divizionar III., minister dr. Kramer, ban dr. Marušič in minister Pucelj.

Ko je sokolsko godba za petjem združenih pevskih zborov odsvirala »Lepo našo domovino«, se je spreved začel pomikati met patrijotičnimi vzkliki po Rimski, Emonski in Cozjovi cesti na Sv. Jakoba trg in odtam pred magistrat, kjer so zapeli združeni pevski zbori »Bodi zdrava domovina« in »Buči morje Adrijansko«. Pred Mestnim domom je bil nato razhod.

Na predvečer razvitja zastave Jadranske straže

Zagreb, 5. septembra. AA. Nocoj se je vršila na predvečer razvitja zastave Jadranske straže in rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra povorka z bakljado po mestu. V povorki so sodelovala številna zagrebška društva, godbe, skavti, železničarji, številni kmetje v narodnih nošah iz Zagreba in okolice ter številno meščanstvo. Povorka se je formirala na trgu Kralja Aleksandra ter korakala do banskkih dvorov. Ban Savske banovine dr. Ivo Perović je imel z balkona banskih dvorov ta-le govor:

Hvala vam, bratje, za to vašo manifestacijo. Zagotavljam vas, da bom na najvišjem mestu tolmachi te vaše občutke. Ničesar ni zanesljivejši znak probujene jugoslovanske misli kakor ta vaša ljubezen in manifestacije udanosti in zvestobe napram prevzvišenemu vladarju kralju našemu, ki nam je prej v vojni vodil svoje junake preko svoje in njihove Golgote k zmagi in ujedinjenju nacije, dal redek vzgled požrtvovalnosti za dobrobit naroda in naše domovine. Draga, mila omladina! Korakajte vedro in ponosno, ker bodočnost nacije je velika, korakajte ponosno, ker je Jugoslavija danes ujedinjena in velika pod modrim vodstvom našega kralja-državnika. Po govoru bana Perovića so bile velike ovacije Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu, Jugoslaviji, predsedniku vlade in banu. Povorka je nato krenila po mestnih ulicah ter se vrnila na trg Kralja Aleksandra, kjer se je razšla. Velika množica meščanov je gledala povorko na ulici ter jo pozdravljala s klicem »Živijo kralj, živijo kraljevski dom, živela Jugoslavija!« V vsem mestu je vladalo svečano razpoloženje. Hiše so okrašene z zastavami in zvoniki zagrebške stolnice so ilumirani. Zvečer je bila v gledališču svečana predstava Široline opere »Gitar in boben«. Med glavnim odmorom je prof. dr. Grga Novak predaval o pomenu in cilju Jadranske straže. Predstavi so prisostvovali odlični gostje.

Novi zakoni

Beograd, 5. septembra. r. Nj. Vel. kralj je podpisal in proglasil zakon o izpremembi uvodnega zakona k zakoniku o civilnem sodnem postopku in zakon o podaljšanju proračunskega leta banskih uprav.

Prvi zakon določa, da dobi civilno-pravdni postopek z dne 13. julija 1929. — razen njegovega petega poglavja — obvezno moč za vso državo 1. januarja 1933.

Zakon o podaljšanju proračuna banskih uprav določa, da smejo banske uprave izvrševati plačila v breme dovoljenih jim kreditov po proračunih za leta 1930/31 do vštelega 30. septembra 1931. Ta zakon stopi v veljavo, ko izgubi veljavo zakon o podaljšanju proračunskega leta od 18. julija 1931.

I. mednarodni šahovski turnir na Bledu

Kostič premagal Bogoljubova, Maroczy pa Spielmana.

Bled, 5. septembra. Danes se je odigralo X. kolo s tem rezultatom: Partija Stoltz—Flohr je bila remis po 18. potezi. Tudi partija Tartakower—Pirc je bila remis po 29. potezi, čeprav je imel Pirc boljšo pozicijo.

Astaloš je izgubil proti Niemečeviću. Ostale partije so bile dopoldne prekinjene in so se nadaljevale popoldne s tem rezultatom: Bogoljubov se je moral v 44. potezi Kostiču udati.

Maroczy je zmagal proti Spielmannu, ki je zgubil s tem prvo partijo v turnirju.

Partija Aljehin—Khasdan in Vidmar—Cole sta bili prekinjeni.

Stanje po X. kolu:

Aljehin 8 in pol (1), Spielmann 6, Kostič, Vidmar, Khasdan 5 (1), Astaloš, Bogoljubov, Maroczy, Niemečević, Tartakower 4 in pol, Flohr 4 (1), Colle 3 (1), Pirc 3.

Vlomilci in tatovi koles iz okolice Marenberga izsledeni

Več pomagačev je že pod ključem — Dva vlomilca sta pobegnila najbrže v Avstrijo.

Marenberg, 3. septembra.

Tatinska družba, ki je vlomila v trgovino g. Hribernika v Breznem ob Dravi, se stalno veča. Vsak dan pridejo nove stvari na dan, tako da je že sedaj zbrana prav čedna družba svedrovcov in njihovih pomagačev.

»Jugoslovan« je o vlovu samem, ki se je izvršil v noči od 31. julija na 1. avgusta v Breznem ob Dravi, že poročal. Vlom je bil izvršen z izredno rafiniranostjo. V Hribernikovi trgovini je bilo pokradenega blaga, cigaret, živeža in denarja za nad 12.000 Din.

Po vlovu je za storilci manjkala nekaj časa vsaka sled. Mislilo se je, da so storilci srečno odnesli pete z bogatim plenom in ušli roki pravice. Preiskave po vsej dolini niso bile brez uspeha, končno so se le našli prvi sledovi. Preiskava, ki se je izvršila v Bistriškem jarku nad Muto pri delavcu Verdineku Romanu in njegovi ženi, je razkrila prav čedne stvari. Predvsem pa je pojasnila vlov v Hribernikovo gostilno in odkrila tudi drzne tatove koles, ki so dokazali, da to stvar prav dobro razumejo. V bližini stanovanja so našli kar tri ukradena kolesa, ki so čakala, da se tatovi podajo na svoje pohode.

Niti preiskave, ki se je izvršila pri Verdineku Romanu, so vodile daleč naokoli. Že koj v začetku se je videlo, da bo družba precej velika. Tako so se izvršile preiskave in nato tudi aretacije v Kottljah pri Guštanju, v Viču

pri Dravogradu in v Mariboru. Stiriperesno tatinsko deteljico so tvorili: Verdinek Roman iz Robniškega jarka, Dobnik Avgust iz Kotelj, Laznik Luka, tesar iz Viča pri Dravogradu, in Čas Anton, harmonikar iz Kotelj. Brezdvoma pa je spadal k tej čedni družbi tudi neki Mandelc, ki pa je bil aretiran v Avstriji radi vlovu pri Sv. Antonu nad Eibiswaldom pri posestniku Felnerju.

Stiriperesna deteljica se je večkrat zbrala na posvetovanja, da so ukrenili vse potrebno in se domenili, kako bodo postopali pri tatinskih pohodih. Tako so tudi prišli na sestanek v Kottlje nekaj dni poprej, preden so vdrli v trgovino g. Hribernika v Breznem ob Dravi. V noči na 1. avgusta so se zbrali točno po načrtu, ki so ga že na posvetovanju izdelali do podrobnosti, v Breznem. Vlom se jim je posrečil. Po vlovu so naložili robo v nahrbtnike ter jo popihali s kolesi kakor veter.

Po aretaciji Verdineka in pomagačev, kakor tudi Dobnikove matere in hčerke, je padel sum tudi na Dobnika in pa na muzikanta-harmonikarja Časa Antona.

Člani stiriperesne deteljice pa niso bili samo dobri svedrovcji, ampak so se dobro razumeli tudi na tatvino koles. Kolesa, ki so jih pokradli, so potem tudi prodajali, seveda preplekana. Tako so dobili pri Verdineku Romanu kar tri kolesa. V Kottljah, Dravogradu in Breznem pa so zaplenili še po dvojice koles.

na drugi pa cene mesa. Ako bo padala cena mesa, bo najbrže hotel plačati nakupovalec kmetu za živino še manj, kakor do sedaj.

Da je temu v resnici tako, je praksa sama pokazala. Ko se je znižala cena mesa, so pričeli kmetje tožiti po časopisju, da dobe sedaj za živino manj, kakor pa popreje. Gotovo je tudi, da prejema kmet za svojo težko zrejeno živino pre malo plačila. Kmetu bo treba pomagati na drug način, ne samo z mesarji, ampak tudi z izvozom. Jasen dokaz temu so prašiči. Ko je bil otvorjen izvoz debelih prašičev v inozemstvo, jim je preko noči poskočila cena. Pri nakupu živine so merodajni kupci iste na veliko, ki jo izvažajo v inozemstvo ter z dobrim plačilom povišujejo ceno. Tudi naš mesar bo moral potem plačati za dobro goved več, kakor sedaj, ko jo dobi z lahko mujo. Ljubljanski mesarji pa kmeta ne bodo rešili, ker ne odtetajo tej splošni krizi.

Te pomisleke nismo napisali v obrambo ljubljanskih mesarjev, povedati smo hoteli le, da leži zlo globlje.

Tržni urad in občina sama imata slej ko prej pred obema le interes občinstva in pri hladni in pravični presoji se jima ne more odreči dobre volje in napore, znižati cene vsem življenjskim potrebščinam na minimum. Pri tem pa se morata ravnati po predpisanih zakonskih določilih, ki so dostikrat pomanjkljiva, in vpoštevati tudi dajatve prodajalca. Sodišče je zadnji forum in neposredni dokazi o prekoračenju cen morejo dovesti do neprijetnih posledic, ki škodujejo potem le konzumentu.

Med. univ.

dr. KERZAN BARTOL
prične ordinirati
na Jesenicah
pri „PEKLJU“ ob kolodvoru
15. septembra

Avtomobilska cesta v Kamniško Bistrico

Zgodovina nove ceste do Kamniške Bistrice, ki jo sedaj grade, ima za seboj že lepo preteklost.

Prvi načrt za zgradbo ceste je dala napraviti meščanska korporacija v Kamniku že pred 42 leti; kasneje pa so si premislili in so se odločili za plovbo. Kasneje so se večkrat začeli razgovarjati o gradnji ceste, toda vsled velikih stroškov se ni uresničil noben načrt, dokler ni spravljal srečni načelnik dr. Ogrin tega vprašanja leta 1927. zopet na dnevni red, in že leta 1928. se je sestel odbor za izbiro trase za novo cesto. K stroškom so takrat obljubile prispevati: Meščanska korporacija, občina Kamnik in Zveza za tujski promet. Nato je občni zbor Meščanske korporacije 6. oktobra leta 1928. sklenil, da se napravijo trije načrti: za cesto, za ozkotirno električno železnico in za cesto v zvezi z železnico. Načrt je izdelal g. inž. Dedek. Vsi ti načrti pa so se izkazali kot nerenabilni, čim se je pričela lesna kriza.

Stvar se je pa obrnila na bolje, ko je ministrstvo za šume in rude vzelo v najem lov v Kamniški Bistrici. S tem je bila namreč zagotovljena nova podpora za gradnjo ceste. Cesta naj bi šla v glavnem po dosedanjih voznih poti ob levem bregu reke do »koniškega potoka«, potem pa v velikih serpentinah do skale, pod katero so bile galerije; nato pa bi se nadaljevala preko 3 strmih klancev do »kraljevega hribacka«.

27. maja so začeli z delom. Zaposlenih je bilo 200 delavcev, ki so prinesli novo življenje v planinski svet. Nad 30 metrov visoko skalo so razstrelili nad 50 metrov daleč — to delo je trajalo poldrug mesec! Delo na Iverju pa je šlo hitreje od rok, ker so tukaj že delali s kompresorjem 5 in pol atmosfer.

Od »galerije« pa do »kraljevega hribacka« je cesta napravljena le provizorično, vendar pa prideš tudi do te krasne razgledne točke lahko z avtomobilom. Delo pa ne bo zastalo, ampak ga bodo prihodnje spomlad nadaljevali.

Vašemu finemu perilu

daje dvakratno trpežnost LUX!

Za vse fino perilo samo Lux! Na ta način boste varovali barve in tkanino, ker je mencanje nepotrebno. In tudi roke ostanejo lepe in nežne.

LUX

PODALJŠUJE TRPEŽNOST VAŠEGA PERILA!

LUX PERE TAKO UDOBNO!

V VROČI VODI RAZTOPITI

V MLAČNI PRATI

V MLAČNI IZPLAKNITI

Samomor v duševni zmedenosti

Na bolniškem dopustu si je v hipni zmedenosti prerezal vrat — Vzrok neznan

Kranj, 5. septembra.

V zgodnjih jutranjih urah se je raznesla po mestu vest, da si je vzel življenje Traven Anton, ki je prišel pred dobrim tednom od vojakov na bolezenski dopust. V zadnjem času se mu je večkrat bledlo in mešalo. Govoril je zmeden o najrazličnejših stvareh, ki so se večinoma tikale njegovega bivanja pri vojaki. Radi umobolnosti je prišel tudi na dopust. Doma je iz Kranja in je poročen. Star je šele 24 let. Predno je nastopil vojaško službo, je delal v tovarni »Jadransko-posavske čevljarne«. Bil je dober delavec, ki je podpiral svojo ovodovo mater. Znan je bil tudi kot navdušen telovadelec pri Sokolu.

Med dopustom je bival pri svoji sestri Štefki. V petek zvečer sta se s svojo sestro še dolgo v noč razgovarjala o raznih stvareh. Vendar se je Antonu zopet začelo blesti in je jel spet zelo

zmeden govoriti. Okrog 23. ure ga je sestra pustila samega v sobi. Ko je stopila zjutraj ob 5. uri v sobo, je začutila, da hodi z bosimi nogami po krvi. Z grozo je opazila, da je brat imel prerezan vrat. Ker je bil še živ, je hitro tekla po zdravniku dr. Josipa Bežka, ki pa je prišel že prepozno. Nesrečnež je pred njegovim prihodom umrl.

Poleg postelje so našli na mizici britve in čevljarški nož. Ker je imel vrat prerezan kar na obeh straneh, je najbrže vzel v eno roko britve, v drugo pa nož in naenkrat zarezal. Nihče ne ve kdaj bi se to moglo zgoditi.

Našli so tudi listek, kjer se je ubogi fant poslovil od matere in sestre. Poleg tega je napisal, da gre nedolžen v smrt in da ga ni k temu prisililo nikako dejanje. Pokojnika so odpeljali takoj v mrtvašnico na pokopališče.

Steklenico v glavo...

Litija, 5. septembra.

Med trgovcem Feletom in Humerjem iz Polšnika vlada že dalj časa nesoglasje. Pred dnevi je prišlo do ponovnega prepira radi očitkov, češ da prod. »Fele oreh«, ki mu jih nosi Humerjev 21-letni sin; izgledalo je, kakor bi prodajal Fele ukradene orehe! Sledila je tožba, katero pa je Humer izgubil. Vračajoč se skupno iz sodišča, so se oglašili v Klevišah v neki gostilni, v kateri je prišlo spet do prepira. Tu je pograbil Humerjev sin v jezi bližnj literarno steklenico, in je z njeno vsebino vred tresčil v Feleta. Slednji je imel toliko prisotnosti, da jo je prestregel z roko, zdrobilo pa mu je pri tem kost. Prvo pomoč je iskal pri dr. Ukmariju. Fele je prizadet še posebno zato, kjer je tudi organist na Polšniku. Zadnje besedo bo izreklo sodišče.

Kranj

Kino Talija predvaja v nedeljo 6. septembra ob 5., 7. in 9. uri 100% nemški zvočni film Student prosi jak po istoimeni čuveni opereti od Carla Millivkerja; v glavni vlogi slovitni komorni pevec tenorist berlinske Opere W. W. Bollmann, Fritz Schutz in Jarmila Novotna. — V torku na prazni Mali Šmaren, 8. septembra, pa nemi vefel film v 8. dejanjih: Njena poslednja vloga. V glavni vlogi znamenita Pola Negri in priljubljeni Nils Alster. Predstave ob 5., 7. in 9. uri.

Proslava 35-letnice kranjskega Sokolskega društva so predstavili radi prireditve kraljevega tedna na 19. in 20. septembra.

Nova moč na osnovni šoli. S Koroške Bele je prestavljen na tukajšnjo osnovno šolo učitelj g. Lasič Franc.

Cvetlični dan »Rdečega križca«. V torku 8. t. m. na praznik Malega Šmarna dopoldne priredi podružnica Rdečega križa v Kranju po mestu cvetlični dan. Vsak naj po možnosti podpre dobrodelno društvo.

Pregled mer. Od srede 9. pa do petka 18. t. m. se bo vršilo v hiši g. Cofa v Rožni ulici

pregledovanje mer in merilnih priprav, ki bodo pregledane in žigosane.

Glasbena šola. Na Glasbeni šoli se bo vršilo vpisovanje v sredo 9. t. m. dopoldne od 10. do 12. ure. Z rednim poukom se prične v sredo 16. septembra.

Kavarna »Stara pošta« zopet odprta. Z današnjim dnem je zopet odprta kavarna hotela »Stara pošta«.

Ptuj

Tatvina. Neznani tatovi so vlomili v stanovanje posestnice Ivane Cizerl v Gaberniku pri Sv. Lovrencu v Slov. Gor. in odnesli razno obleko in perilo v vrednosti 3000 Din. Orožništvo zasleduje tatove.

Pretep. Fideršek Janez in Tomine Janez, delavca iz Ptujске gore, sta v pijanosti napadla Štefana Krapša, posestnikovega sina iz Ptujске gore, in ga tako hudo pretepla, da je moral iskati zdravniške pomoči. Poškodovana sta tudi tujo lastnino s tem, da sta razbila pohištvo.

Kazen radi nevarne pretaje. Vrhovšek Valentin, delavec iz Draženc, je v gostilni Tomanič na Bregu, dne 21. junija t. l. brez vsakega povoda začel izzivati, kar je povzročilo splošen prepir in pretep. Ko ga je hotel v gostilni se nahajajoči Pernat Stanislav pomiriti, je segel bliskoma po nožu in zamahnil proti Pernatu. Ta se je pa k sreči pravočasno umaknil in zbežal. Vrhovšek je z odprtim nožem Pernata zasledoval in bi ga tudi zaklal, ako ne bi pravočasno prihiteli vmes drugi gostje, ki so to preprečili in ga razorožili. Dne 4. t. m. se je radi tega zagovarjal pred ptujskim okrajnim sodiščem. Njegov zagovor, češ da je bil pijan in ne ve kaj se je godilo, ni držal, ker so pričeli njegov zagovor ovirale. Kaznovan je bil na 1 mesec dni strogega zapora.

Vpisovanje vajencev v obrtno nadaljevalno šolo bo 8. in 13. t. m. od 8. d 12. ure v pisarni deške osnovne šole. Vpisati se morajo novi in stari vajenci. Proti mojstrom, ki ne bodo prijavili svojih vajencev, se bo postopalo po zakonu. Pouk se prične 1. oktobra.

Novosti za damske plašče pravkar došle!

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Nj. Vel. kraljica Marija in prestolonaslednik Peter pri razvitju zastave »Jadranske Straže« v Zagrebu

Današnjega razvitja zastave »Jadranske straže« v Zagrebu, se bo udeležila osebno tudi Nj. Vel. kraljica Marija, ki je prevzela kumstvo, s prestolonaslednikom in visokim pokroviteljem »Jadranske straže« Nj. Vis. Petrom. Zagrebški župan je za ta svečani dogodek izdal na zagrebške prebivalce poseben oklic, v katerem opozarja na važnost »Jadranske straže« za očuvanje našega morja in daje v imenu vsega prebivalstva izraza svojemu veselju nad visokim obiskom Nj. Vel. kraljice Marije in Nj. Vis. prestolonaslednika Petra.

AKROBATI vabijo k veliki gala predstavi v ponedeljek zvečer

Slovenska podjetnost na velesjmu

V Ljubljani, 5. septembra.

Tile ljubljanski velesjmi so v resnici nekaj dobrega — to so ponosne revije vsega, kar naša mala domovina premore in zna, in tistim, ki ničesar ne premoremo in ki le malokaj znamo, ne kaže nič drugega, kakor da pridemo, da pogledamo, kako stojijo zdaj te stvari, in da gremo nazadnje domov prav tako praznih rok, kakor smo prišli. Toda na svetu je že tak pravičen red, da človeku ni treba imeti ravno kdovekaj blaga, dovolj je, da gremo samo malo mimo, da s tistimi svojimi otroško poželjivimi pogledi postrmimo čez plot in da si zraven na tihem mislimo, kar si imajo pač od nekdanj navado misliti ljudje, ki nimajo nič. Da, to je že čisto dovolj, zakaj blago je zelo važna reč, toda izmed vseh reči najvažnejši je človek.

Ko sem šel zadnjič po velesjmskem prostoru, sem spotoma razmišljal o teh stvarih. Niti v trgovini ni človek prav zadnjega pomena, dasi so naši ne ravno najmodrejši predniki izumili besedo: dobro blago se samo hvali. No, če se že samo hvali, potem je pa človek-trgovec precej odveč, bi kdo dejal. Toda na tem je samo pol resnice. Malo je res žalostno vse skupaj, v gospodarstvu je pogostem podoba, kakor da je človek samo kot zadnji pridaček priložen k stvarim, vse reči mu rastejo čez glavo, vse gore blaga, vsa produkcija in ves konzum, niti cen nima v rokah niti dobička niti izgube, njegove zmage in njegovi konkurzi so le redkokdaj delo in krivda njegovih rok. Da, nikjer ni človek tako majhen in neboljen kakor v gospodarstvu, toda kaj se hoče, vse je treba lepo prenesti. No, vsaj malo je pa človek vendar tudi tukaj potreben, organizirati je treba svet in ga opozarjati na reči, ki so, sloneti je treba pod temi gorami blaga in klicati odjemalcev, s prstom je treba pokazati na vsako stvar — zakaj človek je že takšen, dokler se z nosom ne dotakne reči, ne verjame in ne ve.

In ko sem tako hodil po velesjmu, sem z napol žalostnim, napol veselim srcem opazoval, kako malo prida trgovci smo Slovenci. Kdo so ti ljudje, ki imajo ob paviljonih in stojnicah najbolj glasno besedo, kdo so, ki jih naše prostodušno občinstvo najbolj verno posluša in najbolj napeto sledi vsem njihovim vabljenim razlagam? To so ljudje, ki so morali priti ponajveč z Dunaja, da so prinesli s seboj dovolj tiste samozavestne drznosti in tistega neobzirnega poguma, ki je nujno potreben, da se človek uveljavi na sejmu — na našem jenskem sejmu in na vsakem sejmu življenja. Tudi naši bratje z Juga imajo dovolj živ osvojevalen temperament, da s pridom spravljajo svoje čevapčice, čilime in vse takšne reči v denar — samo naš slovenski človek sloni klavrnó z izrazom nekega vse odpuščajočega človečanstva, miroljubja in razumevanja na obrazu in čaka, čaka, kaj se bo zgodilo — in Bog je dober in tu pa tam se res kaj malega zgodi.

Nazadnje sem pa vendarle naletel na enega ali dva naša fanta, ki sta se prav moško postavila za svoje imenitne patentne nože in škarje, ali kaj sta že prodajala, in ki sta s svojim pogumnim, napadajočim nastopom neprestano privabljala dovolj ljudi k svojim stojnicam, govorila, govorila, kakor radio — brez prestanka, razkazovala in podžigala — zato sta pa tudi prodala kaj malega zdaj pa zdaj.

Ta dva fanta sta se mi zdela kakor prva lastavica slovenske podjetnosti, ki bo še morala priti.

— Prireditve »Kraljevega tedna« ob slabem vremenu. Zunanje goste in ljubljansko občinstvo opozarjamo, da se bodo prireditve »kraljevega tedna« vršile tudi ob slabem vremenu; v tem primeru pa seveda ne na prostem, temveč v zaprtih prostorih. Dramska predstava »Slehnernik« in obe operni predstavi se bosta vršili ob istem času, kot je napovedano, v dramskem gledališču. »Monstre-koncert« Sloje in Drave bo v Sokolski dvorani na Taboru. Koncert »Pevske zveze« se bo vršil na več mestih, ki jih bomo objavili v listih v ponedeljek. Vse to pa velja seveda le za primer skrajno slabega vremena.

Jz Dravske banovine

d Vodnik po Ljubljani. Te dni je izšla lična tujskoprometno-propagandna brošura »Vodnik po Ljubljani«. Knjižica prinaša prav zanimivo vsebino: zgodovino Ljubljane, arhitektonske zanimivosti od starih do najnovejših stavb, pregledne člančice naše likovne, leposlovne umetnosti, razvoj našega gledališča in glasbe. Ves ta kulturni del knjižice je opremljen s številnimi posrečenimi slikami, ki izpopolnjujejo tekst zgodovinskega in arhitektonskega dela knjižice. Drugi del knjižice prinaša praktične, za vsakdanjo uporabo potrebne podatke o mestu. Tretji del vsebuje kratak gospodarski vodič z okusno nanašanimi oglašili s slikami izločb prominentnejših tvrdk ter končno mali register tvrdk, ki služijo posetniku Ljubljane kot dobavni viri za vse obstoječe stroke trgovine in obrti. Ovitke sam je opremljen s fantastično sliko nebotičnika Pokojninskega zavoda. Brošura, katere važnejši članki in napisi pod slikami imajo tudi nemški tekst, je svojevrstna, kakršno je Ljubljana v sedanjem razmahu in vedno večjem dotoku tujcev težko pogrešala. Knjižica se dobi v vseh knjigarnah. Cena Din 20.

ob 9. uri — po »Slehnerniku«. Godba! Najtežje točke — stoja na glavi.

d Primerci! Naši ožji rojaki Istrani z velikim naporom in žrtvami vzdržujejo edino glasilo naše tužne domovine. Da pa se bo list spopolnil in razširil, moramo skrbeti v prvi vrsti mi sami. Zato naročajte »Istro«, ki izhaja trikrat mesečno in širite jo med znanci in prijatelji! Naročnina znaša Din 36.— na leto, naroča se v Zagrebu, Šamostanska ulica 16/II.

d Fotoaparate kupite najboljšje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420

Razkužujte hleve in korita z Kaporitom, da obvarujete Vašo živino boleznim. — Navodila v

Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5

Ljubljana

Ljubljana kraljevski hiši

Ljubljana se pridno pripravlja za veliki praznik odkritja spomenika kralju Petru I. Povsod tekmujejo, kdo bo lepše okrasil hiše in lokale. Iz vsake, tudi najmanjše trgovine, se kaže patriotizem naših trgovcev. Razstavljeni so med evetjem in zelenjem slike in doprni kipi kralja Petra Osvoboditelja, kralja Aleksandra Zedinitelja in prestolonaslednika Petra. Ena najbolj okrašenih ulic je Stritarjeva ulica, kjer stoji rdeč drogovci z venci. Na mestnem trgu že stoji velika tribuna nasproti spomenika, tik spomenika pa tribuna za govornike. Včeraj so ves dan dovažali iz mestne vrtnarije palme in drugo okrasno zelenje, s katerim je obdan ves magistrat. Snoči, ko je zažarela za poskušajo vsa njegova fasada v nebroj lučic, je bil prekrasen pogled nanj. Koliko bolj bo šete drevi, ko bodo končane zadnje priprave!

Sedaj, ko stoji na Marijinem trgu mogočni, beli, štirioglati stebri, je šele prav videti, kako monumentalni je prostor na tem trgu. Odtod bodo jutri prihajala zastopstva društev z venci in se uvrščala od magistrata do Robbovega vodnjaka.

Pa tudi naš glavni kolodvor noče zaostajati. Ves peron je okrašen s cvetlicami, zelenjem in zastavicami, tako da kaže tudi kolodvor ono svečano razpoloženje, v katerem je vsa Ljubljana na naš največji praznik.

Jz drugih banovin

Za znižanje cen

Predvčerajšnjim dopoldne se je vršila pri banu Savske banovine v Zagrebu že druga konferenca vseh županov iz Savske banovine, ki je razpravljala o pokretu za znižanje cen živil in drv. Na konferenci so takoj v začetku ugotovili, da nima konferenca namena znižati cene pri kmetih, ki itak skoraj nič ne dobijo za svoj pridelek. Hočejo pa s potrebnimi ukrepi preprečiti prekupčevalcem, da bi oni dražili cene in obenem omogočili kmetom, da direktno prodajajo svoje prideleke. V normaliziranju cen je prevzel vodstvo v poslednjem času Zagreb, ki je organiziral v lastni režiji prodajanje raznih živil, kot na pr. sadja, sedaj pa hoče prodajati mestna občina v lastni režiji še les in kruh. V to svrhu bo mestna občina pozvala kmete iz okolice, da ji stavijo na razpolago potrebno količino drv. Poleg tega bo občina uredila tudi cene v gostilnah, ki niso v nikakem razmerju s cenami na trgu, ki so močno padle. To bi bilo potrebno tudi pri nas, saj sta naš kmet in konzument v istem položaju.

Zopet eden, ki se je sam javil sodišču

V poslednjem času sta se primerila že dva primera, da se je defraudant čez nekaj časa javil sam oblasti. Te dni se je zgodilo to tudi v Čačku, kjer je pisar studeniškega sreza Molan Jotović poneveril čez 160.000 Din službenega denarja na ta način, da je za prejete vsote izstavljal priznanice, denar pa spravil v svoj žep. Ko so odkrili njegove poneverbe, je pobegnil v Beograd, kjer pa se je kmalu na-

Udruženje jugoslovanskih nacionalnih železničarjev in brodarjev obvešča svoje članstvo, da je zbirališče železničarjev, ki se udeležijo mimo hoda in obhoda ob priliki odkritja spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju, v nedeljo 6. t. m. od 8:45 do 9. ure ob železniškem vrtu nasproti glavnega kolodvora v Ljubljani pri naši društveni zastavi (vogal Kolodvorske ulice) od koder odkorakamo skupno točno ob 9. uri na določen prostor. Tovariši točno in v čim večjem številu! — Oblastni odbor UJNZB Ljubljana.

Koncert pevске zveze, ki se vrši v torek, dne 8. t. m. na Kongresnem trgu ob pol 8. uri, bo brezdvoma največja pevška prireditve, kar jih je imela dosedaj Ljubljana. Veliko število nastopajočih društev (113) in imponujoče število izvršujočega članstva (2408) nam jasno kaže, s koliko vnmemo se goji pri nas zborovsko petje. Občinstvo ljubljansko in zunanje vabimo, da v obilnem številu poseti največji pevski nastop, kar jih je bilo kedaj pri nas. Vstopnice v Matični knjigarni.

Ravnateljstvo državnega konservatorija v Ljubljani obvešča gojence zavoda, da začne v sredo 9. m. redni pouk v vseh oddelkih in razredih. Dodelitev k p. n. učiteljem zvedo v konservatorijski pisarni.

MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

vožnja z bicikljem, smrtno vrtenje, restavracija na vrvi, igranje na

Vsak dan najnovejši francoski dnevniki Temps, Matin, Journal, Excelsior, Petit Parisien, Echo de Paris, pariške angleške izdaje Daily Mail, Chicago Daily Tribune, New York Herald, Vozrođenje (ruski) itd. Vsak teden nove francoske revije in magazini Illustration, Pour Vous (film), La Vie Parisienne, Journal amusant, Miroir des Sport, Sporting, Dimanche Illustré, Ciné-miroir (film), Match (sport), Candide, Nouvelles Littéraires, Satirikon (ruski), mesečnik Je sais tout, in še drugi francoski, češki, nemški, ruski, poljski, italijanski in madžarski listi, magazini in revije se dobe v Ljubljani v trafikii Sever, Šelenburgova (nasproti avtomatskega bufeta), deloma tudi na postaji in v unionski trafikii. — Trafika Sever sprejema tudi tedenske in mesečne abonmane in pošilja tudi zunaj Ljubljane. 1983

Dr. JAMAR TONE zopet ordinira. 1974

Važna navodila posetnikom gledaliških predstav na prostem. Opera Gorenjski slavček se vprižori v nedeljo 6. in torek 8. t. m. točno ob pol 5. uri popoldne na terasi hotela Tivoli. Poslovala bo ena blagajna za prodajo vstopnic in sicer pod glavnim stopniščem za gradom Tivoli. Blagajna se odpre točno ob 3. uri popoldne. Vstop na teraso pa bo odprt ob 4. uri. Drama vprižori misterij Slehnernika v ponedeljek 7. t. m. ob 7. uri zvečer pred Nunsko cerkvijo. Blagajna za prodajo vstopnic bo pred Univerzo in začne poslovati ob pol 6. uri. Vstop na prostor za poslušalstvo pa bo odprt ob pol

Naročnina »Jugoslovana« se plača vedno v naprej in sicer najpozneje do 15. v mesecu.

LUD. ŠTRUKELJ
SPECIJALNI ATELJE ZA SPLOŠNO
ČRKOSLIKARSTVO
LJUBLJANA, CELOVŠKA C. 14
(NASPROTI VELESEJMA)

veličal postopanja in se 3. t. m. sam javil oblastem.

Uspešna lovska letina

Da ni lov samo lep sport, ki služi več ali manj v zabavo in raznim karikaturotom kot hvaležen predmet za smešnice, dokazuje poročilo na obnem zboru Zveze lovskih društev v Vojvodini, ki se je vršil na kraju prejšnjega meseca. Tu so namreč ugotovili, da so pobili samo društveni člani v letu 1980. 170.000 komadov koristne divjačine, od tega samo zajcev 95.460 komadov, ter 116.000 komadov škodljive divjačine, med temi 83.500 vran. Koliko divjačine pa je še »padlo« sicer, si pa lahko mislimo.

Včeraj so prispeli v Sarajevo belgijski pridobitniki, ki potujejo po naši državi, da se na licu mesta upoznajo z našimi ekonomskimi prilikami.

Pri kopanju vodnjaka našel smrt. Že pred nekaj dnevi smo poročali o zastrupljenju po strupenih plinih pri kopanju vodnjaka v bližini Sarajeva. Podoben slučaj se je dogdil zdaj tudi v vasi Divoš pri Mitrovici, kjer se je zastrupil s plinom v vodnjaku tamošnji kmet Andrija Čorić. Kljub takojšnji pomoči, so ga izveleki iz vodnjaka že mrtvega.

Mačka je obgrizla mrtvega gospodarja. V vasi Tijesno se je dogodil neobičajen slučaj. V samotni hišici je živel 63letni stavec Nonkovič, kateremu je bila edina tovarišica mačka. Ko so sosedje opazili, da ni starca več dni iz hiše, so udrili vanjo in našli starca mrtvega z odgriznjenimi prsti, katere mu je pogrizla lačna mačka.

KOLINSKA
TVORNICA ČIKORIJE
LJUBLJANA.

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

7. uri. Začetek ministerija točno ob 7. uri zvečer. Opozarjamo, da se tako operno kakor tudi Slehnernikovo dejanje vrši brez vsake pavze. Prosimo p. n. občinstvo, da pride zgodaj na prostor za poslušalec in pred napovedano uro zasede svoja mesta.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

tamburico! Vabimo zlasti deželane, ki imajo zdaj najlepšo priliko!

Kolesarske dirke »Save« na praznik, dne 8. t. m. ob 15. uri na S. K. »Ilirije«.

Poročil se je v četrtek, dne 3. t. m. v Ljubljani dipl. ing. Santo Levičnik, obratni asistent pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, z gđc. Ino Sessa, hčerko ravnateljja »Prve dalmatinske trgovske družbe« v Dubrovniku. Cestitam!

Ljubljanski živilski trg se je zadnje čase radi razširitve cestnega električnega omrežja, kakor tudi avtobusnih zvez jeko povečal, tako da je postal dosedanj prostor pretesen in so morali zasesti v tržnih dnevih Semeniško ulico in prostor pred Stolno cerkvijo.

Zobni atelje Franjo Radovan

nasproti velesjmu zopet redno odprt
Sprejema od 9 do 12 in od 2 do 5 ure.
Telefon 21-12 (1980) Telefon 21-12

Splošna bolnica je sprejela včeraj tri ponesrečence: 60-letni delavec Janez Egenberger iz Vaš pri Medvodah je v papirnici v Goričanah padel z lestve in zadobil notranje poškodbe. — 5-letna Marija Knavsova, hči železniškega kovača iz Smarce pri Kamniku, je skočila z voza in si zlomila desno nogo. — 30-letni delavec mestne plinarne Ivan Grunt se je sprl s svojimi tovariši in v pretepu zadobil več vboj-ljave v desno roko.

Predprodaja gledaliških vstopnic za jutrišnje predstavo Gorenjskega slavčka bo ob 3. uri dalje pod stopnicami za gradom Tivoli. Za Slehnernika se bo prodajalo v dramii v ponedeljek od 10. do pol 1. ure in od 3. do 5. ure, nato od 6. dalje pa pred Univerzo. Za torkovega Gorenjskega slavčka v ponedeljek v dramii, ravnatako v torek od 10. do 12. v dramii in od 3. ure dalje za Tivolskim gradom.

Dentist-tehnik Milan Virant

zobni atelje

je otvoril v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 7, I. nad. ter sprejema od 9. do 1. in od 3. do 7. ure 1972

Posojila uradnikom daje Beogradska zadruha, Ljubljana, Mestni trg 25, I. 1986

Commerce zopet prodaja. Glej današnji oglas. 2046 a

Splošno kleparstvo, kritje lesenocementnih streh, napeljava strelodvodov. M. Jankovič, Rimska cesta št. 19. Za delo se jamči. 1896

Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

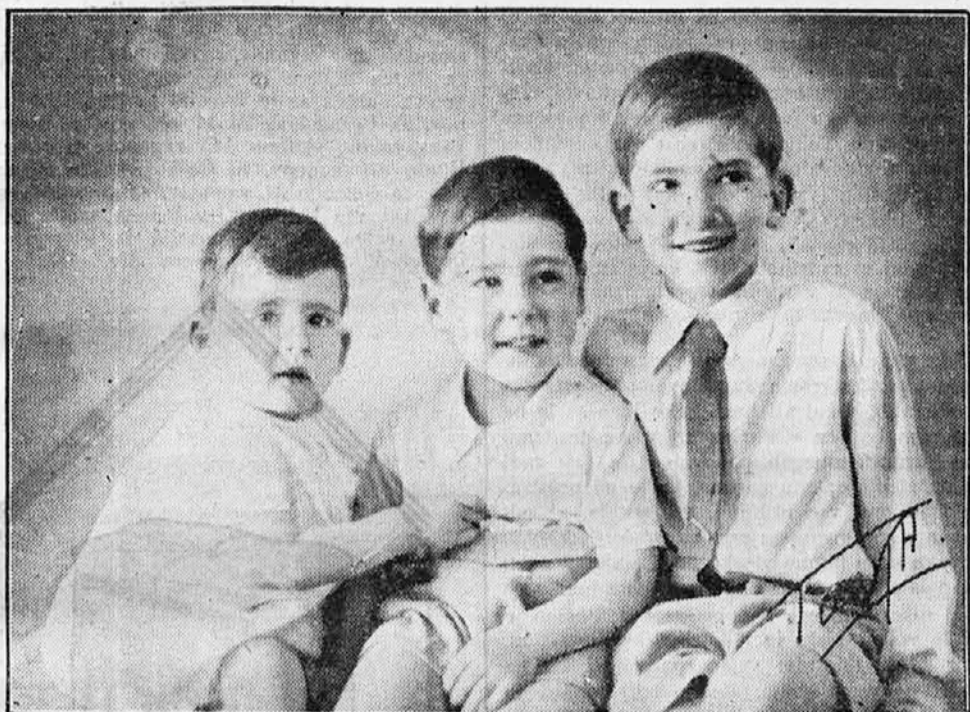
Pozor avtomobilisti! Ličanje, tapeciranje avtomobilov točno in po nizki ceni izvršuje Ignac Kastrin, Ljubljana, Karlovska cesta 22.

Za splošno ključavničarstvo se priporoča Ivan Kralj, Gregorčičeva ulica 5. 1801

Pri zastajajoči telesni potrebi, nape-tremu trebuhu, odvečni želodčni kislini, glavobolu, razdražljivosti, tesnobnem počutku, splošni slabosti, utrujenosti od-vaja zelo milo naravna »Franz Josefova« grenčica, v želodcu in črevesju nabrane zaostanke prevade in prepreči v mnogih slučajih, da se ne pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so se posluževali »Franz Josefove« vode pri možeh, ženah in otrocih z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specertjskih trgovinah. 471

OGLEJTE SI LJUBLJANSKI VELESEJEM!

Sokolstvo svojemu starosti prestolonasledniku Petru za osmi rojstni dan

Prestolonaslednik Peter s svojima bratoma Tomislavom in Andrejem

Danes izpolni Nj. Visočanstvo prestolonaslednik Peter, starosta Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, osmo leto svojega mladega življenja.

Jugoslovansko Sokolstvo je izredno srečno in ponosno, da more pozdraviti prvorojenca svojega vzvišenega kralja, prestolonaslednika naše kraljevine in svojega milega starosta z ono sokolsko bratsko udanostjo in ono brezmejno ljubeznijo, ki jo goji vse jugoslovansko Sokolstvo zapram viteškemu domu naše kraljevske, narodne dinastije Karadjordjevičev.

Spletajoč v lavorov venec vse svoje najlepše nade, misli in želje do svojega prestolonasled-

nika in staroste, Sokoli in Sokolice kraljevine Jugoslavije gledajo v Njem, v Njegovi cvetni mladosti, simbol zdravja, lepote in veselja, gledajo v Njem oživotvorjenje vseh svojih dejanj, sokolskih idealov in ciljev, vedno pripravljenih za slavo in čast, za srečo in dobrobit svojega kralja, naroda in domovine.

V enotnem utripanju sre, vse jugoslovansko Sokolstvo prihaja k svojemu prestolonasledniku, ljubimeu naroda, svojemu starosti in mu prinaša bratske čestitke, ki gorijo z neugasljivim plamenom želji in nad, da bi nas vedno vodil pod sijajnim praporom Sokolstva in Jugoslovanstva. Zdravo!

Štirideset let zveste službe

Redek jubilej dela je slavil 4. t. m. prokurist Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo gospod Aleksander Korenini. Pred štiridesetimi leti je vstopil v tedanjo splošno znano bančno tvrdko L. C. Luckmann in deloval pri isti do leta 1907. Ko je tvrdko Luckmann prevzela du-

najska kreditanstva, je bil jubilar imenovan za prokurista ljubljanske podružnice in deluje še danes neumorno pri Kreditnem zavodu, ki je po nacionalizaciji postal popolnoma samostojen slovenski zavod. Gospod Korenini je začel svojo kariero v času, ko sta obstajali v Ljubljani samo dve privatni bančni tvrdki. Doživel je kot aktivni bančni uradnik cel razvoj slovenskega bankarstva in je danes sigurno najstarejši bančni uradnik v Sloveniji.

Vseh dolgih štirideset let je bil jubilar svojim delodajalcem zvesta in zanesljiva moč, svojim kolegom pa očetovsko dober prijatelj.

Iskreno mu častitamo k redkemu slavlju in mu želimo, da bi čil in zdrav užival svojo življenjsko jesen.

Zagorje

Sportna prireditev. V nedeljo popoldne ob 5. uri priredi nogometna sekcija SK »Zagorje« sportno zabavo v prostorih kavarne »Müller«.

Nepreviden kolesar je zadel v steklarja Ivana P. ko je ta čital na reklamni deski nabit oglaš in ga podrl na tla. Sreča v nesreči pa je bila za g. I. P., da se pri padcu ni poškodoval, dočim trpi kolesar škodo na kolesu in obleki, ki si jo je raztrgal.

Petrovče

Na praznik dne 8. septembra ob 15. uri popoldne proslavlja tukajšnje Sokolsko društvo 10-letnico svojega obstoja v zvezi z javnim teledvadnim nastopom na travniku pri šoli. Po nastopu prosta zabava, pri kateri igra železničarska godba iz Celja. Zveze z vlaki in avtobusi so jako ugodne. K prireditvi iskreno vabimo vse one, ki jim je razvoj sokolske misli pri sr- su in si bočejo privoščiti par uric lepe zabave.

Celje

* Proslava rojstnega dne prestolonaslednika Petra se bo vršila danes po sledečem sporedu: ob 8. slavnostna služba božja v župni cerkvi, nato pa v pravoslavni kapeli ter v evangelijski cerkvi. Po službi božji se bo ob 10. vršila na Glaziji parada 39. pešadijskega polka. Zvečer bo bakljada po mestu.

* Rezervni oficirji iz mesta in iz okolice se pozivljajo, da se danes popoldan udeležijo službe božje v uniformi ali civilni obleki.

* Glasbena Matica. Vpisovanje gojencev se je že pričelo in se starši obveščajo, da je vpisovanje obvezno tudi za gojence prejšnjih let. Reden pouk se prične dne 15. t. m. ob 14. Vsi gojenci naj pridejo tedaj zanesljivo, ker se bodo razdelile ure.

* Dobrodelni koncert v parku. Danes dopoldan ob 11. se bo vršil v mestnem parku koncert železničarske godbe. Ves prihod koncerta bodo naklonili sivolasemu slepemu skladatelju Edvardu Interbergerju. Na koncertu se bosta predvajali tudi dve skladbi Interbergerja. Koncert bi se moral vršiti v nedeljo 23. avgusta, pa je bil radi slabega vremena preložen na danes. Če bo tudi danes slabo vreme, se vrši koncert na praznik 8. t. m.

* Javna mestna knjižnica je v avgustu izposodila 1140 strankam 2.957 knjig.

* Praznik kmetijske mladine bo v Celju dne 8. t. m. Kmetijski fantje in dekleta iz Savinjske doline in drugih krajev bodo pripravili ta dan veliko tekmo kmetijskih kolesarjev ter tekmo koscev. Kolesarji bodo iz posameznih krajev pripravili dirke v Celje, naker se zbero na Dečkovem trgu, odkoder se bo razvila veličastna povorka kmetijskih konjenikov in kolesarjev, kmetijskih godb, koscev in okrašenih voz skozi mesto v Spodnjo Hudičino pri Celju. V Spodnji Hudičini se bo vršila velezanimiva tekma koscev, po tekmi bo kolesarska dirka na progi Voljnik—Celje za naslov prvaka celjskega okrožja. Vso prireditev bo zaključila velika narodna veselica.

* Nočno lekarniško službo ima od sobote 5. t. m. de vključno petka 11. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

* Obrtna nadaljevalna šola bo začela z vpisovanjem, sprejemnimi izpiti in poukom prvo nedeljo v oktobru, t. j. 4. oktobra. Novi vajenci morajo takrat brezpogojno prinesiti seboj zadnje šolsko spričevalo.

* Mestni kino predvaja danes zadnjič zvočni vefilms »Dinamit« s Konradom Nagelom v glavni vlogi. Predigra najnovejši zvočni žurnal. Predstave danes ob pol 5., pol 7., pol 9.

* Sportni dan priredi danes SK Olimp v Gaberju. Dopoldan bodo od 10. naprej lahkoatletске tekme na sportnem igrišču v Gaberju. Popoldan bosta pri Skalni kleti nogometna

tekma med SK Šoštanj ter Atletiki ter SK Feraria Zagreb in Olimpom. Začetek ob 13.

* Cetrtinska vožnja v torek 8. t. m. V torek se bo vršil velik koncert Pevske zveze v Ljubljani. Za ta dan veljajo iste ugodnosti kot danes. Posebni vlak iz Celja bo ob 8. zjutraj.

Maribor

m Vojaške svečanosti. Jutri ob 8. zjutraj odidejo vse čete mariborskih garnizij na Tezno, kjer bo ob 8'30 revija in parada čet. Pozivamo prebivalstvo, da se udeleži te svečanosti v čim večjem številu.

m Proslava obletnice novih vojaških zastav. Danes, dne 6. septembra se bo slovesno proslavila obletnica izročitve novih jugoslovanskih zastav polkom naše vojske. V ta namen bodo ob 8. uri zjutraj odkorakale vse čete tukajšnje garnizije na Tezno, kjer bo ob 8'30 revija in parada.

m Trgovine na praznik. Na praznik, dne 8. t. m. smejo biti po sklepu trgovskega gremija trgovine popoldne odprte.

m Ustanovitev mestnega orkestra. V tukajšnjih glasbenih in drugih zainteresiranih krogih se je te dni začela akcija za ustanovitev mestnega orkestra, ki ga že dolgo pogrešamo. Prvi tozadevni sestanek bo v sredo, dne 9. t. m. ob 17'30 v ravnateljstvu Glasbene Matice.

m Maša zadušnica za bazoviškimi mučeniki. Narodna Odbrana in Jugoslovanska Matica vabita občinstvo, da se udeleži v torek 8. t. m. maše zadušni e za bazoviškimi mučeniki.

m Nesreča v Račah. Neki avtomobilist je v petek dopoldne povozil v Račah 49-letnega posestnika Alojzija Marčiča. Avto je Marčiča vrgel na tla, pri čemer si je nalomil in tudi sicer težje poškodoval desno roko, tako da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

m Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo bo imela od danes popoldne do prihodnje nedelje popoldne Minafikova lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

m Čiščenje v mestnem gradbenem uradu. Mestni gradbeni urad v Franciškiški ulici 8 v ponedeljek, dne 7. t. m. radi čiščenja uradnih prostorov ne bo uradoval.

m Promet na carinarnici. V mesecu avgustu je dobila tukajšnja glavna carinarnica na uvoznih carini 8.546.297 Din, na izvozni pa 21.054 Din, skupaj 8.567.351 Din.

m Požar v Spodnji Polskavi. V petek okrog 18. ure je udarila strela v hišo posestnika I. Pliberška v Sp. Polskavi ter zanelila požar. Kljub takojšnji pomoči domačih gasilcev se razen malenkosti in živine ni dalo ničesar več rešiti.

m Prodaja divjega kostanja. Olepševalno društvo v Mariboru bo oddalo letošnji pridelek divjega kostanja v območju mestne občine potom ustmene licitacije, ki bo v sredo, dne 9. t. m. ob 14'30 v mestnem gradbenem uradu v Franciškiški ulici 8, soba 2.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst. m Izdelovanje vsakovrstnih košar, sit, žičnih mrež ter ostale suhe robe: J. Antloga, Maribor, Trg svobode 1. 1554

m Kje bi se preskrbel s špiritom in kisom za vlaganje? Samo pri tvrdki Jakob Perhavec, Gosposka ulica 9. 1492

m Iv. Heričgo, ml. Maribor, Koroška cesta 15. Izdeluje glinaste peči, štedilnike ter sprejema vsa v stroko spadajoča dela in popravila po najnižji ceni. 1810

Kamnik

Sprememba v frančiškanskem samostanu. Za novega gvardijana frančiškanskega samostana je bil imenovan p. dr. Hadrijan Kokolj, profesor na bivši frančiškanski gimnaziji v Kamniku. Novi gvardijan, ki je v Kamniku že iz prejšnjega dolgoletnega bivanja dobro znan in priljubljen, je te dni nastopil svoje mesto.

Legionar št. 13-9-13 je krasna drama borbe poguma in poštenosti proti zahrbtnosti in neznačajnosti. Krasne slike iz življenja v tujski legiji v afriški puščavi spremljajo težko borbo, v kateri zmaga pravica in poštenje. Film predvaja v nedeljo in ponedeljek »kino Kamnik«. — Na Mali Smaren, v sredo in četrtek pa bomo imeli priliko ogledati si film, ki je dosegel povsod velik uspeh. Že naslov »Vera Mirzeva« pove, da je drama vzeta iz ruskega življenja.

Velika nevihta je prihrumela v petek proti večeru nad Kamnik. Močan vihar, ki se je pripodal iz jugozahoda, je napravil precejšnjo škodo po sadovnjakih. Huda ploha pa je v nekaterih krajih polomila ajdo, ki letos obeta bogat pridelek. Naliv je v večjih in manjših presledkih trajal celo noč in soboto dopoldne. Kamniške planine je že tretjič v letošnjem letu pobelil sneg.

Strela ubila 60-letno posestnico

Kranj, 5. septembra. Včeraj popoldne je bilo lepo solčno vreme. Na polju so spravljali kmetje fižol in sušili otavo. Tudi pri Adamovih v Srednjem Bitnjem pri Kranju so jo sušili. Popoldne pa so se začeli počasi zbirati oblaki. Kmalu je nastala huda nevihta, ki jo je spremljalo grmenje in bliskanje. Posestnica Ziheri Marija, po domače Adamova, je hitela na travnik, kjer je hotela hitro pograbit otavo in jo obvarovati pred dežjem. Med grabljenjem pa je dež lil vedno huje in huje. Morala se je zateči pod bližnji kozolec, ki je bil ravno prazen. Ni bila še dolgo v zavetju ko strela udari v nesrečno žensko in kozolec hkrati. Ziheri Marija je bila na mestu mrtva. Doma so jo čakali, ker pa se le ni vrnila, so šli na travnik, kjer so jo našli mrtvo pod kozolcem. Kozolec je bil samo ožgan, sicer pa ni utrpel nobene škode. Pokojna Ziheri Marija je stara 60 let. Živele je s svojim sinom, mladim gospodarjem, na svoji domačiji. Pokopali jo bodo danes popoldne.

Trbovlje

Ustanovitev Zveze bojevnikov. Že pred leti je obstojala v Trbovljah močna in delavna skupina bivših vojakov iz svetovne vojne, ki je štela že preko 300 organiziranih članov. Eden od največjih in najlepših njenih uspehov je bil postavitev spomenika v svetovni vojni padlim tovarišem. Ta spomenik pa je danes na žalost povsem zapuščen in neoskrbovan. Voditelji bivše Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne so svojčas imeli v programu številne načrte, kako bi se dalo pomagati bednim in trpečim tovarišem, predvsem so hoteli osnovati »Posmrtniški« in »Splošni podporni fond vojnega tovarištva«. — Toda vodstvo je na nekem kongresu v Ljubljani naletelo pri nekih odbornikih glavnega odbora na odpor. Ker bivši odbor, osobito pa, ker se tudi oblast ni strinjala s določbami pravil tukajšnje zveze, je končno bilo vodstvo priseljeno podpisati uradni reverz, s katerim ustavlja delovanje zveze. Drevi ob 17. uri se vrši v gostilni Forte prvi setanek pripravljalnega odbora novooživljene Zveze bojevnikov, ki ga sklicujejo nekateri bivši odborniki in člani.

Radio

Ljubljana, nedelja, 6. septembra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje. 10.30 Prenos odkritja spomenika kralju Petru I. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče. 15.30 Koncert godbe Krekovega prosv. društva v Jesenic. 16.30 Prenos opere »Gorenjski slavček« izpred hotela Tivoli. 19.45 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.00 Monstre koncert »Sloge« in »Drave« (100 godcev na pihala), prenos s Kongresnega trga. 21.30 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, ponedeljek, 7. septembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Prof. Pengov: Krmiljenje srebrolake lisice. 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.15 Slovenska glasba, izvaja salonski kvintet. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, torek, 8. septembra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje. 10.30 Vseuč. prof. dr. Veber: Etika in sociologija evangeljev. 11.00 Prenos promenad. koncerta »Sloge« iz Zvezde. 12.00 Čas, dnevne vesti. 14.30 Prenos velikega koncerta združenih pevskih zborov »Pevske zveze« s Kongresnega trga (2500 pevcev). 15.30 Magistrov šramel kvartet izpod Šmarne gore. 16.30 Salonski kvintet. 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, ponedeljek, 7. septembra. 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Poročila. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Citraški koncert. 18.00 Lahka glasba. 20.00 Predavanje v filmu. 20.30 Komedija. 21.00 Radio orkester. 22.20 Dnevne vesti. 22.40 Plošče.

Zagreb, ponedeljek, 7. septembra. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 19.45 Proslava 100letnice letotrije Sardon. 20.00 Književna ura. 20.15 Parturine in društvene vesti. 20.30 Francoska glasba. 22.00 Dnevne in vremenske vesti. 22.10 Lahka glasba.

Praga, ponedeljek, 7. septembra. 12.30 Moravska Ostrava. 13.05 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 14.30 Bratislava. 17.10 Mladinska ura. 19.05 Brno. 20.25 Brno. 21.00 Radio orkester. 22.15 Moravska Ostrava.

Beograd, torek, 8. septembra. 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.20 Novice. 15.00 Ljubljana. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Narodne pesmi. 20.00 Radio orkester. 20.30 Zagreb. 22.30 Dnevne in sportne vesti. 22.50 Plošče.

Zagreb, torek, 8. septembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 15.00 Ljubljana. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Koncertni večer. 22.30 Dnevne in vremenske vesti. 22.40 Sprehod po Evropi.

Praga, torek, 8. septembra. 12.30 Bratislava. 14.10 Plošče. 14.30 Radio orkester. 17.10 Mladinska ura. 17.20 Plošče. 19.05 Plošče. 19.15 Chopinov večer. 19.55 Brno. 22.15 Plošče.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Nedelja, 6. septembra, ob pol 5. uri: »Gorenjski slavček«, na terasi hotela »Tivoli«.

Ponedeljek, 7. septembra, ob 7. uri: »Slehernike pred Nunsko cerkvijo«.

Torek, 8. septembra, ob pol 5. uri: »Gorenjski slavček«, na terasi hotela »Tivoli«.

Prazdroj!
MEŠIANSKI PIVOVAR

PLZEN

Najboljše in najzdravejše pivo sveta — Zastopstvo za Slovenijo:

Ljubljana, Dunajska cesta 2 — Telefon 3645

Paviljon na razstavišču velesejma

Prazdroj!
MEŠIANSKI PIVOVAR

PLZEN

Najboljše in najzdravejše pivo sveta — Zastopstvo za Slovenijo:

LOJZE KLÁSEK

Pred dvajsetimi, tridesetimi leti...

Slovenci na mednarodnih tekmah — Iz razgovora z bratom dr. Viktorjem Murnikom

O priliki francoskega odlikovanja br. dr. Viktorja Murnika smo v podatkih o mednarodnih tekmah navedli, da je pri tekmah v Pragi l. 1907 med Slovenci zasedel prvo mesto. Br. dr. Murnik nas je naprosil, da bi resnici na ljubo to popravili. Bil je namreč drugi, prvi pa brat dr. Albin Kandare. Porabili smo to priliko, da br. dr. Murnika naprosimo za intervju o tej prvi mednarodni tekmi, ki se je je udeležilo naše Sokolstvo.

Prvič na mednarodni tekmi

»To je bila pač prva tekma mednarodne telovadne zveze, ni pa bila prva tekma sploh, v kateri smo se merili z neslovanskimi tekmeči. Že l. 1901 ob IV. vsesokolskem zletu v Pragi so namreč Čehi priredili tekmo zase in za slovanske in neslovanske goste zase, pa v istih vajah, v katerih so tekmovali med seboj (drog, bradlja, krogi, konj na šir, skok v višino ter dva veslekoka, raznožni in skrčki, čez konja vzdolž). Tu sem bil med Slovenci res prvi, med vsemi gosti pa tretji zmagovalce, kakor so že takrat imenovali prve tri. Četrtri je bil br. Josip Smertnik, sedmi br. Vilko Bukovnik, deveti br. Janko Kersnik, deseti br. Peter Kasswaller, enajsti br. dr. Fran Kandare. Vrsta je ob dobrih teh uspehih dosegla drugo mesto. Tekme gostov so se udeležili samo še Francozi in sicer z dvema vrstama iz Arrasa, tako da je tekmovalo 18 tekmovalcev »gostov«. To je bil tretji naš stik s Francozi, prva naša tekma z njimi. Čehi so takrat kakor rečeno, tekmovali samo med seboj, prvi dve vrsti z ne dosti različnimi, prvi trije posamezniki pa skoro z enakimi uspehi, kakor gosti. Prvi je bil br. Frant. Erben, odlični, tudi pri nas dobro znani češki sokolski delavec. Tekmoval je tudi sedanji načelnik ČOS br. Agaton Heller in bil tretji zmagovalce.«

Tekma za slovansko prvenstvo v Pragi

Potemtakem je letos točno trideset let, kar so šli naši Sokoli prvič v mednarodni boj z neslovanskimi tekmeči. Pa je bilo pač težko spraviti celo vrsto skupaj v onih časih?

»Res, ni bilo lahko. Prej je bila sokolska stvar pri nas še tako malo razvita, da so se tekem na vsesokolskih zletih v Pragi mogli udeležiti le posamezniki. Zato je tekma v Pragi l. 1901 pomembna tudi zato, ker je bilo to prvič, da smo mogli nastopiti s celo vrsto in kar v višjem oddelku. Nismo pa imeli nobene vrste v nižjem oddelku. Tudi leta 1907 smo le z velikim trudom mogli sestaviti vrsto za mednarodno tekmo, kaj še, da bi nam bilo ostalo kaj tekmovalcev za tekmo s Čehi v višjem oddelku. Pač pa smo to leto že postavili šest vrst nižjega oddelka, ki so dosegli jako častne uspehe. Že pri prihodnjem vsesokolskem zletu v Pragi l. 1912 pa se je pokazal presenetljiv napredek: postavili smo osem tekmovalcev za slovansko prvenstvo, štiri vrste v višjem oddelku (in vrhu tega še 5 posameznikov), v nižjem oddelku pa zopet šest vrst (in 10 posameznikov), kjer pa bi bili mogli imeti še dosti več vrst, ko bi bili stroški vsem zmagljiv. Uspehi so bili nad vse častni: prvi in tretji zmagovalce v tekmah za slovansko prvenstvo (Stane Vidmar in Karel Fux — nekakšen preludej za poznejše svetovno prvenstvo: Šumi, Stukelj, Primožič), dve vrsti v višjem oddelku s skoro 80%, tretja z blizu 70% in četrta z nad 60% vseh doseženih točk. Vrsta Ljubljanskega Sokola je bila četrta med 30 višjimi vrstami sokolskih zvez. V nižjem oddelku pa sta dve vrsti dosegli celo nad 90%, dve nad 80% in dve nad 70%. Brat Erben je takrat Slovencem dal ime »slovanske Spartec«. Ob tem razvoju po l. 1907, ki mu je naša udeležba in uspeh pri mednarodni tekmi tega leta v Pragi položila temelj, je bila za mednarodno tekmo v Luksemburgu l. 1909 sestava naše vrste že dosti lažja. Ni mi bilo treba več tekmovali samemu, ne na dve strani obračati energijo, pri čemer lahko trpi ena ali druga stran, priprava vrste ali lastna priprava, kakor so me poučile skušnje pri tekmah v Pragi l. 1907. Pa o tej prav za prav bi radi, da Vam kaj povem.«

»Precej drzno podjetje je bilo to takrat za nas. Čehi so se nekoliko začudili našemu priglasu. Dvomili so pač, da bi mogla naša vrsta imeti zadosti vsaj toliko izvežbanih tekmovalcev, da bi bil uspeh po številu točk v razmerju z drugimi vrstami časten, četudi bi bili zadnji. Pa nismo bili zadnji. Madžari so bili za celih 38 točk za nami, Luksemburžani pa samo za 17-50 pred nami. V vrsti so bili Vladimir Dekleva, dr. Albin Kandare, Fran Miklavc, Josip Rihar, Anton Thaler in jaz, razen Dekleve (iz Trsta) vsi iz Ljubljanskega Sokola. Ker sem jaz tekmoval, je vrsto pri tekmah vodil br. dr. Janko Šavnik, naša sodnika pa sta bila br. Julij Novak in Evgen Sajovic.«

Kakšne so bile vaje na tej tekmi, lažje od sedanjih?

»Tekma je obsegala proste vaje, po eno predpisano in eno poljubno vajo na drogu in bradlji, poljubno na konju na šir, predpisano na konju vzdolž (veslekoka raznožno s prijemom na vrat s prednosom pred doskokom), skok v višino in obenem daljino, dviganje ročke 35 kg (20 = 10 točk) in tek na 150 m. O vajah ne morem reči, da bi bile lažje, nego dandanes. Tako je v vaji na drogu tičal jako trd oreh, ki bi tudi dandanes najboljši tekmovalcem delal preglavice. Morda bo vaja zanimala današ-

nje tekmovalce: »vzmik v hipno razovko v vzpori — spad v veso vzosno, vzklopka in takoj odkoleb naprej v veso spredaj, pri zakolebu naupor in premah odbočno v prednos — toč nazaj v prednosu — spad nazaj v veso vzosno spredaj in vzklopka — veletič nazaj s celim obratom (skrižnič) v stojo v vzpori s podprijemom — veletič naprej in odbočak«. Tudi na bradlji n. pr. sreda vaje: »preval naprej uleknjeno v vzpori in kolo raznožno stringoma (s celim obratom) v used prednožno na obeh lestvinah« ni bila lahka stvar. V Prago je šla vrsta pogumnih, pa vendar ne lahkih sre. Prvič v tekmo z najboljšimi tekmovalci sveta! Razen tega se je teden dni pred tekmo br. Thaler znatno poškodoval na roki med prsti. Do tekme se rana ne le ni zacelila, ampak zopet odprla. Šli smo vkljub temu v težki boj. Br. Thaler je vzdržal junaško, z obduvanja vredno požrtvovalnostjo. Dosegli smo uspeh, ki nas je bodril za nadaljnja podjetja na tem torišču, pridobili smo si skušnje.«

Kakor je videti, je odločitev za tekmo morala biti težka stvar!

»Ali tudi jako važna. Ko se ne bi bili odločili zanjo, bi se bili še manj mogli za kakšno nadaljnjo v daljnem inozemstvu ob večjih stroških, a nasprotniki, ki bi si bili pomnožili iz kustva v Pragi za nadaljnje tekme. Pred vojno gotovo ne bi bili šli nikamor in veliko vprašanje je, če bi se bili mogli po vojni udeležiti kakšne tekme. Vsekako tudi mednarodne tekme v Ljubljani ob zletu l. 1922 ne bi bilo. Ob slabem uspehu v Pragi bi bil položaj seve še slabši, Madžari so se po neuspehu v Pragi leta 1907 udeležili zopet tekme šele v Amsterdamu l. 1928. Tako je bila mednarodna tekma v Pragi izredne važnosti za nas. Kot nekakšna uvedba na mednarodno bojišče pa je bila pomembna tudi tekma s Francozi l. 1901. Zanimivo je, da so tudi Čehi l. 1907 šli prvič v tekmo, prirejeno po mednarodni zvezi, prej pa že večkrat tekmovali samo s Francozi ob francoskih telovadnih slavnostih. Imeli so torej že več »mednarodnih« skušnje.«

Udeležba na mednarodnih tekmah je brez dvoma velike važnosti za ugled Sokolstva in naroda v inozemstvu. Poleg tega takorekč vnanjega pomena pa imajo te tekme gotovo tudi velik notranji pomen, kaj ne?

»Vsa večjega, kakor se navadno misli. Pred vsem, rekel bi, za spoznavanje samih sebe. Za to spoznavanje je važna primera z drugimi. Samo teoretično primerjanje pa tu ne bi imelo dosti pomena. »Siva je vsa teorija in le v plemeniti borbi takorekč s celim svetom nam »zeleni življenja zlato drevo«. Uspehi v tej borbi so praktično merilo za naše moči. Obenem priprave za te najtežje telovadne tekme kar najbolj razvijajo in jačijo moči udeležencev. To pa ne more biti brez vpliva na dvig naše stvari tudi v splošnem. Te priprave so najvišja in najboljša praktična šola. Tu se vsi udeleženci, tudi oni, ki se naposled ne izbero za vrsto ob pač zadostnem številu še boljših, izpopolnjujejo do skrajne vsakemu možne meje. To pa pride v prid njih društvu in tudi župi, kjer podpirajo napredek, če ne drugače, pa z zgledom svojih čim dovršenejših izvedb. Zgledi vplečejo in spodbujajo k posnemanju. Velike zahteve, ki jim je treba ustrezati na mednarodnih tekmah, silijo tudi k izboljševanju vadbenih metod. Na teh tekmah najboljših telovadcev sveta se vidijo tudi najnoviji napredki, doseženi drugje. Vse to pride prej ali slej v prid širšim krogom. Udeležba na teh tekmah je torej velikega pomena za Sokolstvo v splošnem, tudi »na znotraj«, za »notranje« delo. S tem pa pomen še ni izčrpan.«

Pomen mednarodnih tekem za Sokolstvo in državo

Kakšen je še nadaljnji pomen?

»Pomen ni samo tehničen, ampak tudi moralen, pa tudi propaganden. Govoril sem že o spoznavanju naših moči. Tu predvsem tiči moralni pomen tudi za širše kroge naroda zlasti pred vojno. Naši narodni nasprotniki so nekako sistematično po svetu razširjali trditve o naši »manjvrednosti«, obenem s skritim namenom, v čim več naših ljudi izpodkopati narodno zavest. Tu je bil vsak praktičen dokaz, na kateremkoli poprišču, o nasprotnem velikega pomena ne le za to, da se take trditve ovrežejo pred svetom, ampak tudi da se utrjuje samozavest naroda, zavest lastne moči. Na svojem poprišču je Sokolstvo z udeležbami na mednarodnih tekmah donajalo pred svetom praktične dokaze, da naše moči in sposobnosti niso slabše kakor drugih narodov. Dale ali pa utrdile pa so nam tudi spoznanje, da majhno število naroda ni zapreka za doseganje najvišjih ciljev. Treba je le vsem rabiti moči, vsakemu krepko delati, ko jih v velikih narodih izmed desetih lahko lenari devet. Mednarodne tekme pa so bile poleg vsesokolskih zletov tudi najboljša propagandno sredstvo za sokolsko stvar samo. Spočetka sicer niso obrnile dosti pozornosti nase. O tekmah s Francozi l. 1901, je časopisje prineslo samo kratko notico, dve, tri vrste. Pollogoma pa je raslo zanimanje. Ob povratku naše vrste iz Turina l. 1911 je bilo gotovo 25 tisoč ljudi pri sprejemu. Narod, ki je doslej rad gledal Sokolstvo, je sedaj, mislim, da sni tako reči, postal nanj ponosen. In to ni moglo biti brez pomena za utrjanje narodne samozavesti. V težkih razmerah pred vojsko, ko je bil doma preziran in tlačen, od bližnjih tujerodnih so-

sedov zaničevan in smatran za manj vrednega, je bilo to posebne važnosti. Peščica Sokolov je od časa do časa šla preko teh sosedov v daljni svet ter na vidnih mestih na mednarodnem torišču našla svojemu narodu spoštovanje in enakopravno vpoštevanje velikih narodov, zlasti tudi velikega francoskega naroda. Kako so drhtela naša srca, ko je leta 1913, nekaj mesecev pred svetovno vojno, v Parizu ob svečanem sprejemu tekmovalnih vrst zadonela, prvič na inozemskih tleh (vsaj ob oficijelni priliki), naša narodna himna: »Naprej, zastave Slave!«

Kako so to vznositi spomini — kateremu Slovincu tedaj ni zadržalo srce, ko je čul ali bral o časti, ki je v središču sveta izkazala slovenskemu imenu in slovenski himni! Pa po vojni?

»No, naj odgovorim z Vašemu podobnim vprašanjem: kateremu Jugoslovcu ni vztrepetalo srce, ko je čul ali bral, kako lepo se je na svetovnem bojišču v Parizu ali v Amsterdamu ob večkratnih zmagah ponovno dala čast tudi našemu združenemu narodu, ko je na prostranem štadijonu vse utihnilo, vse vstalo, se odkrilo in s spoštovanjem zrla na profelje, kjer je ob zvoku naše himne visoko proti sinjemu nebu vzplapolala naša zastava! Mednarodne tekme po vojski niso manjšega pomena za nas. Pomen je prej še večji, saj so te tekme poskočile v cenil, kakor se je telesnim vajam po vojski zvišala veljavo po vsem svetu. Vedno bolj se širi in utrja prepričevanje, da je telesna kultura, telesna vzgoja nepogrešljiva podlaga za vso drugo vzgojo, za vzgojo naroda k moči in k zdravemu, krepkem delovanju na kateremkoli torišču. Zato tudi mednarodne tekme, kjer se merijo narodi z najboljšimi svojimi telovadci, uživajo večjo pozornost, kakor kdaj prej. Uspeh na njih je uspeh naroda, uspeh države. »Vi niti ne veste, Sokoli, kako dobro propagando delate za državo«, je rekel Masaryk, ko je po tekmah v Lyonu sprejel češko tekmovalno vrsto. Slej ko prej pa bodo mednarodne tekme tudi merilo naše moči in krepko prožilo naših prizadevanj, vzpenjati se više, vedno više!«

Ljubljansko vojaštvo v slavnostnih dneh

Ljubljanska garnizija bo proslavila na naj-svečaniji način 6. septembra rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, ki je obenem obletnica posvetitve in izročitve naših jugoslovanskih polkovnih zastav ter odkritje spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju. Na vseh vojaških zgradbah so že včeraj izobesili državne zastave, ki bodo visele do 7. sept. zjutraj. V času odkrivanja spomenika pa bo izstrelil 16. art. polk z ljubljanskega gradu 21 topovskih strelcev.

Svečane službe božje, ki se bo vršila danes istočasno ob 8. zjutraj v stolnici, v pravoslavni kapeli in evangelijski kapeli, se bo vojaštvo udeležilo na ta način, da se bo polovica gg. oficirjev in vojaških uradnikov vseh ljubljanskih vojaških poveljstev in ustanov udeležila službe božje v stolnici, druga polovica pa v pravoslavni kapeli. V evangelijski cerkvi pa se bodo udeležili svečane maše časniki intendantskega skladišča. Vsi rezervni oficirji pa se pozivljajo, da se udeležijo svečane službe božje v cerkvah tistih veroizpovedi, katerim pripadajo. Obleka je predpisana svečana.

Po službi božji se bo vršila vojaška parada, katere se bo udeležila cela ljubljanska garnizija. Vodil jo bo poveljnik topništva dravske divizijske oblasti, artilerijski brigadni general g. Džordžev Popović. Vojska bo korakala v paradnem koraku takoj po odkritju spomenika mimo spomenika Kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja in komandanta dravske divizijske oblasti divizijskega generala g. Bogoljuba Ilića. Nato se bo vojaštvo vrnilo preko Starega trga, Šentjakobskega mosta in Rimske ceste v svoje vojašnice.

Pri odkritju spomenika bo sodelovala častna četa 40. pešpolka z zastavo in godbo. G. oficirji, ki ne bodo sodelovali v sestavi čet, bodo prišli takoj po končani svečani službi božji na določeno mesto pred spomenik, kjer bodo prisostvovali odkritju spomenika in vojaški paradi. Vsi dobe v ta namen posebne zelene legitimacije, ki so jih dobili od svojih poveljstev. Rezervni oficirji pa dobe potrebne legitimacije naravnost od odbora za odkritje spomenika. Brez legitimacij ne bo nihče pripuščen na slav-

nostni prostor. Prihod pred spomenik je najkasneje do pol desetih dopoldne.

Godba 40. pešpolka s spremstvom bo sodelovala tudi v sprevedu 6. septembra zvečer. Godbo bo vodil vodnik istega polka po ulicah, ki jih je določil Odbor za odkritje spomenika.

Naš letošnji izvoz sadja. Centralna komisija za izvoz sadja pri ministrstvu trgovine in industrije je na svoji zadnji seji ugotovila, da se je tekem meseca avgusta izvozilo iz naše države sledeče količine sadja: Preko Subotice za Dunaj svežih sliv 109 vagonov, za Češkoslovaško 409 vagonov, za Nemčijo 106 vagonov, za druge države 16 vagonov, skupno 640 vagonov. Jabolk se je izvozilo za Dunaj 88 vagonov, za Češkoslovaško 44 vagonov, za Nemčijo 13 vagonov, skupno 145 vagonov. Grozdja za Dunaj 97 vagonov, za Češkoslovaško 80 vagonov, za Nemčijo 31 vagonov, skupno 208 vagonov. Od vse količine izvoženega sadja, je dospela samo ena reklamacija iz Dunaja radi nezrelosti nekaterih vagonov sliv.

Niti ene panoge sporta ki ne bi bila usmerjena na moč, vztrajnost, prisotnost duha in spretnost. Z uživanjem prave zrnate kave se jačijo vsa te svoistva

Julio Meini

uvoz kave

ustanovljeno l.

1862

Tržič

Tržič brez prebivalcev. K današnjem odkritju spomenika kralju Petru v Ljubljano odpotuje samo iz mesta 800 oseb, iz okolice pa okoli 600 oseb. Oni, ki ostanejo doma, bomo morali najbrž iskati ljudi po cestah, če bomo hoteli videti živega človeka.

Tujev prihaja v Tržič še vedno dovolj. Zal pa potujejo večinoma le preko Tržiča. Vsak dan vozi skozi mesto vsaj en avstrijski izletniški autobus, ki preko Ljubelja in Tržiča vozi na Bled. Sploh je zadnja leta preko ljubljanskega prelaza silno živahen avtomobilski promet. Izredno strme serpentine privabljajo avtomobiliste, da poizkušajo jakost svojih vozil, pa tudi res krasna cesta, menda sploh najlepša v banovini in romantična okolica vabi inozemske potnike k vožnji preko Tržiča.

Poštne vožnje na kolodvor je izločevala gospa Ivanka Lončarjeva.

Zdravila potrebujemo. Radi smrti občine ljubljanskega zdravnika dr. O. Hawlina ima Tržič sedaj samo enega zdravnika, kar je za Tržič in okolico odločno premalo, kajti soproga tukajšnjega zdravnika, gospa dr. Tekla Pance ima v Zdravstvenem domu dovolj opravka. Zeleni bi, da bi se kmalu naselil v Tržič še en zdravnik.

Cene živil v Tržiču so še vedno visoke. Pred par dnevi je »Jugoslovan« poročal o znižanju cen v Kranju in prav bi bilo, da bi tudi naši mesarji, peki in trgovci posnemali svoje stanovske tovariše v drugih krajih.

»Jugoslovan« se v Tržiču vedno bolj razširja. Prav bi bilo, da bi ga prodajale vse naše trafike in da bi se prodajal tudi v kolportazi. Prodaja lista od hiše do hiše bi nudila kakemu brezposelnemu pri aglini delavnosti prav lep zaslužek. Naj bi se kdo zanimal za stvar, posebno iz vrst upokojevcev.

OBLAČILNICA

Kdor obiše Ljubljano, obiše Ilirijo!

Če je to veljalo že sedaj, velja toliko bolj za velesojmske dni, ko si je »ILIRIJA« nabavila zadnje novosti za jesen in zimo in pridejo zlasti starši z otroki-šolarji na svoj račun. Obleka perilo in čevlji na dolgo-ročno odplačevanje!

ILIRIJA

NA OBROKE I LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Povzročevalci druginje

Če primerjamo statistiko indeksov blaga na debelo z nadrobnimi cenami, opažamo že več let, da plačuje konsument pri živilih dvainpolkrat toliko za nakupljeno blago, kakor pa prejme proizvajalec za isti produkt. Vzroke temu nesoglasju, v katerem dosega naše zasebno gospodarstvo evropski rekord, moramo iskati edino na dolgi poti, ki jo napravljajo blago od producenta do konsumenta.

Trговец, prekupec kupuje v splošnem živila direktno pri kmetu in sicer običajno v manjših količinah. Glavni predmeti tega blaga so jajca, maslo, krompir, sadje, zelenjava itd. Te male količine dobavlja prekupec večjemu trgovcu z deželnimi pridelki v mestu, ta prodaja zopet večje partije veletrgovcu, ki blago oddaja detajlistom ali pa zopet kakemu vmesnemu trgovcu, ki zalaga branjerije in male trgovce.

Med producenta in konsumenta se na ta način vrinejo najmanj trije, največkrat pa štirje vmesni členi, izmed katerih podraži blago vsak za 20% do 30%. Tako se blago na poti z dežele v mesto avtomatično povzraha v ceni za 100% do 150%. Seveda ne predstavlja ta razlika čiste dobička vmesne verige členov. Predvsem so pri sadju in zelenjavi razni stroški sortiranja, snajenja, prepakovanja itd. Vsi ti stroški pa bi se dali pri smotni organizaciji poljedelske kupčije globoko znižati. Izredno visoki so razmeroma pri nas tudi transportni stroški, posebno pri brzovoznih pošiljkah. Tako znaša n. pr. prevoznina grozdja iz Prekmurja v Ljubljano — pošiljka deklarirana kot brzovozno blago — nič manj ko 2.— Din za kg. To se pravi, da pri sadju, ki se po svoji naravi mora pošiljati brzovozno, samo prevozniki stroški povzročajo ceno blaga za 50% do 100%. Druga nič manj važna stroškovna postavka je nepazljivo ravnanje z blagom s strani malih trgovcev in branjarjev, ki so tega dela nevedši in ki seveda povsem

neupravičeno prevalijo to zanemarjenost na konsumenta.

Poleg te zakonite kupčije pa se je na žalost pri nas uveljavila nezakonita trgovina z deželnimi pridelki. Razni nezaposleni, oziroma reducirani uslužbenci izrabljajo neprimerno napetost med nakupno in prodajno ceno ter se vrivajo med kmeta in nakupovalca. Pri tem imajo znaten delež tudi oni uslužbenci, ki živijo po svojem položaju režijske cene pri potovanjih.

Nadaljni vzrok neprimerne napetosti med produkcijsko in konsumcijsko ceno je ogromna porast nadrobnih živilskih trgovin. Posebno se je v Ljubljani in tudi drugih važnejših krajih neprimerno povečalo število branjerij in zelenjadnih trgovin. Kjerkoli je kak odvišen prostorček za večjimi hišnimi vrati, opažamo, kako rastejo nove zelenjadne stojnice. Če bi se vse prodajalne in stojnice zadovoljevale tudi z minimalnim dobičkom, mora njihovo število nujno povzročiti podraženje blaga. Tu se konča seveda teorija o konkurenci, kajti te stojnice in tudi branjarije zalagajo najnižje plasti naroda. Glavno plačilno sredstvo je knjižica. Mali trgovec je radi tega navezan na kredit pri trgovcu, ki se v mnogih slučajih ne plača, že iz enostavnega razloga, da je tudi dolg v knjižicah ostal neporavnat. To stanje povzroča, da je mali trgovec v stalni odvisnosti svojega upnika, na drugi strani pa se mali trgovec izpostavlja velikemu riskiranju pri svojih malih debitorjih. Oboji odvisnosti pa povzročata še večjo napetost cen. Dokaz! Cene na periferiji so vedno višje nego v središču mesta.

Tudi tu naj prične temeljito zdravljenje, pa bomo dosegli uravnoteženje notranjega trga, obenem pa tudi, kar je važnejše, dosegli bomo razčiščenje vsega našega zasebnega gospodarstva in to bo gotovo pripomoglo k uvrstitvi našega gospodarskega odpora baš v sedanjih težkih časih.

Ljubljana v jeseni

Obisk Ljubljanskega velesejma se je danes izražal v znamenju prvih dotokov k svečanostim Kraljevega tedna. Tudi poslovanje je bilo dokaj živahno, posebno v pohištveni in tapetniški industriji. Tudi v ostalih sejmških panogah je bilo opaziti mnogo poslovnega prometa.

Skoro vse ljubljanske šole, tako osnovne, kakor tudi srednje so si letošnjo jesensko prireditve ogledale. Okoliške šole in nekaj tudi oddaljenejših je tudi že posetilo velesejem, ravnotako tudi vojaštvo ljubljanske garnizije. Do sedaj je obiskalo razstavo približno 40.000 oseb.

Med mnogobrojnimi zanimivostmi moramo posebno omeniti tudi našo domačo obrt, tako harmonikarje, vozarje in sodarje, ki so s svojimi izdelki častno zastopani.

Mlekarska razstava

V okvirju letošnje kmetijske razstave, ki je nameščena v paviljonu G, se vrši tudi razstava mlečnih izdelkov in podučna mlekarska razstava, katero je letos aranžiralo Centralno mlekarsko društvo.

Mlečne izdelke je razstavilo 13 zadrug in dve zasebni mlekarni. V primeri z nekaterimi prejšnjimi razstavami je to majhna udeležba, ki pa sledi iz dejstva, da so zaloge mlečnih izdelkov docela razprodane.

Razstavljene izdelke je nila komisija, v kateri so sodelovali dva kmetijska strokovnjaka (g. Ing. Eiselt in g. Rožet) in dva trgovca (g. Verbič in g. Šarabon). Način ocenjevanja oz. odlikovanja izdelkov se je letos v toliko predružil, da so se mesto dosedaj običajnih kolajin podeljevale diplome (mala in velika) in priznanja.

Velike diplome so dosegli: Mlekarska zadruga Vrhnika za svoj topljeni sir »Jason« v škatljicah in Mlekarska zadruga Naklo pri Kranju za svoj sir »Imperial«.

Male diplome so dosegli: Mlekarska zadruga Naklo, mlekarska zadruga Vrhnika in banov. mlekarska šola v Škofji Loki za ementalški sir, mlekarska šola je nadalje dosegla malo diplomu za svoj edamski in trapistovski sir.

Priznanje so dosegli: Siraška zadruga Stara Fužina, mlek. zadruga Rateče-Planica in siraška družba na Češnjici za ementalški sir, Gospodarska zadruga v Šmarju p. Jelšah za tilsitski in mlekarska zadruga Moravče za trapistovski sir.

Velike diplome za maslo so bile podeljene: Osrednjim mlekarnam v Ljubljani in banov. mlek. šoli v Škofji Loki. Ker je ta poslednja dosegla vseh 20 dosegljivih točk, se ji prizna naslov prvenstva za leto 1931.

Male diplome za maslo so bile podeljene: Mlek. zadrugi Naklo pri Kranju, Mlek. zadrugi Radomlje in Mlek. zadrugi Ponikva, ter zasebni mlekarni L. Ferlež, St. Jurij ob juž. žel.

Lepa in zanimiva je tudi podučna razstava o mlekarstvu.

Železniško perutinarstvo na velesejmu

Posebno moram na letošnjem velesejmu pozdraviti udeležbo železniških uslužbencev. Zanimanje za vzgojo in rejo perutnine pri železničarjih traja že nekaj let, vendar to ni bilo znano širši javnosti. Uspeh je pokazala razstava. G. Jaka Seher, železniški uradnik in predsednik selekcijskega odseka za perutnino kmetijske družbe iz Višnje gore, je razstavil prvovrstne Rhode Island perutnino s prvovrstnim rodovnikom. Prave standard tipe pasme Rhode

Island je razstavil g. Franc Fablančič, železniški uradnik iz Birčne vasi. Razstavljene živali so produkt umne in vestne selekcije. Družino krasnih plinček je razstavil znani rejec pasme Plymouth Rocks, železniški zdravnik g. dr. Andrej Jenko v št. Vidu pri Stični. Vsi trije so dobili prve nagrade.

Ker so bili na to razstavo pozvani le priznani rejci, ki ustvarjajo s pomočjo selekcije in strokovne reje prvovrstne živali, se mnogi perutinarji-železničarji niso udeležili te razstave.

Zanimanje za to panogo je vzbudil pri železniškem osebju priznani strokovnjak za perutinarstvo, železniški uradnik g. Jaka Seher, ki že dalj časa informira železničarje o umni reji perutnine v »Zadrukarju«, mesečniku Nabavljalne zadruge državnih železnic. Uspeh ni izostal. Zanimanje vedno bolj narašča.

Ako bo perutinarstvo pri železniškem osebju tako napredovalo, bomo gotovo videli uspeh v selekciji naše perutnine in v povečanem izvozu perutninarstvih produktov, kar moramo v interesu našega narodnega gospodarstva le pozdraviti, ter opozarjamo na to merodajne faktorje.

Višnja gora na razstavi

Prekrasno mestoce na MoDlenjskem Višnja gora, znano po znamenitem polju, se je tudi udeležilo letošnje tujsko-prometne razstave. — Agilno tujsko-prometno društvo je pri najskromnejših razmerah prav lepo in okusno dekoriralo svoj oddelek.

Krasno lego letovišča Višnja gora vidimo v velikem reliefu in spodaj pritrjeni panorami. Ravno tako vidimo več slik razvalin grada vitezev Višnjegorskih.

Umetniško izdelane oljate slike iz Višnje gore in okolice je na prošnjo tujsko-prometnega društva razstavil sodni svetnik g. dr. Ivan Močnik. Istotako se je prošnjil odzval g. general v pok. Righetti, ki je razstavil risbe in umetniško izdelane akvarele, ki kažejo mesto Višnja goro od vseh strani in znamenitosti njene okolice. Prav lep je akvarel »Dvorana v gradu Višnjiški potok«. Na steni vrh reliefa sta pritrjena dva urbarja, ki vsebujejo stare pridobljene pravice mesta. Na reliefu pa leži in straži Višnjogoro znameniti polj, priklenjen na železni verigi.

Višnja gora je bila svojčas trdnjava in je večkrat uspešno odbila napade Turkov. Še sedaj vidimo stari obrambni stolp. Mnogo zanimivega vsebuje tudi bogat mestni arhiv. Prav zanimiva pa je legenda o znamenitem, zgodovinskem polju.

Višnjo goro obiskujejo mnogi tujci radi krasne lege, dobrega zraka in lepih sprehodov. Prijazni zeleni grički, impozanten slap v Košci, razne znamenitosti, zgodovinski ostanki mesta so napravili Višnjogoro k znanemu in priljubljenemu letovišču.

× Zlata rezerva Francoske banke. Po zadnjem poročilu Francoske banke znašajo zlate rezerve banke 58.56 milijard zlatih frankov. Izgleda, da se je ta podloga v zadnjem tednu stabilizirala. Dotok zlata iz Anglije je za enkrat ustavljen.

× Opozorilo lesnim trgovcem. Sreski gremij trgovcev sporoča: Madjarska vlada je izdala odredbo, da morajo vsi madjarski pridobitniki do 8. septembra t. l. sporočiti vladi, koliko znašajo obveze pri inozemskih upnikih. Da ne bi naši trgovci utrpeli kake škode pri madjarskih dolžnikih, nujno priporočamo, da še s svoje strani nemudoma sporočijo svoje terjatve našemu konzulatu v Budimpešti s prošnjo za intervencijo pri madjarski vladi. Te prijave je treba kolkovati z 25.— Din.

× Zborovanje industrijskega odseka Zbornice TOI. Dne 4. t. m. je zboroval pod predsedstvom svojega načelnika g. Dragotina Hribarja zbornični industrijski odsek. Na seji je podal zbornični generalni tajnik g. Ivan Mohorič poročilo o zborničnem delovanju, o trgovinski pogodbi z Avstrijo in pripravah za pogajanja z Nemčijo in Italijo ter o predlogih industrije za izvozniki kongres. Nadalje je poročal zbornični konzulent g. Fran Zagar o položaju mlinške industrije z ozirom na novi žitni režim in o aktualnih davčnih vprašanjih, posebno o skupnem davku. Poročila je vzel odsek po debatah, katere so se udeleževali vsi člani odseka, na znanje in odobril stavljene predloge. Končno se je odsek obširno bavil s težkočami v kreditnih vprašanjih za našo industrijo s posebnim ozirom na kredite Narodne banke. Po izčrpnih debatah, v kateri so govorili gg. Aysenek, Florjančič, Krejčič, ing. Remec, je odsek sprejel predlog načelnika g. D. Hribarja, da se izvede še pismena anketa in nabrani material porabi za spomenico, katero naj se o tem vprašanju čimprej predloži merodajnim mestom.

Borzna poročila

dne 5. septembra 1931.

Jugoslovanske efektne in devizne borze danes niso poslovale. V prostem prometu so se v Ljubljani imenovala sledeče notacije: Amsterdam 2279-78—2286-62, Bruselj 788-27—790-63, Curih 1102-95—1106-25, Dunaj 795-43—797-83, London 274-99—275-81, Newyork 5647-09 do 5664-09, Pariz 221-91—222-57, Praga 167-64 do 168-14, Trst 296-02—296-92.

Curih, 5. sept. Beograd 9045, Pariz 20-11, London 24-0275, Newyork 512-87, Bruselj 71-375, Milan 26-82, Madrid 45-20, Amsterdam 206-65, Berlin 121-35, Dunaj 72-10, Stockholm 137-25, Oslo 137-125, Kopenhagen 137-10, Sofija 3-715, Praga 15-19, Varšava 57-45, Atene 6-65, Carigrad 2-4325, Bukarešta 3-0527, Helsingfors 12-90.

Žitna tržišča

Novi Sad, 5. septembra. Pšenica, moka in otrobi ne bodo več notirali. Vse ostalo je brez spremembe. Promet: koruza 39 vagonov. Tendence: neizpremenjena.

Budimpešta, 5. septembra. Tendence: prijazna, Promet: sreden. Pšenica: dec. 9-78—10-06 (9-84—9-85), mare 10-98—11-29 (11-01—11-02). Rž: dec. 10-20 (10-30—10-31), mare 11-14 do 11-42 (11-30—11-31). Kоруza: maj 11-85 do 11-95 (11-83—11-85).

Popolna RAZPRODAJA manufakture

Vsled opustitve obrata oblastveno dovoljena detailna razprodaja vse zaloge po izredno nizkih cenah! 1990

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA **JOS. RAVNIKAR** LJUBLJANA MIKLOŠIČEVA C.

A. Ponikvar

izdeluje vse vrste pletenin po najnižjih dnevni cenah

Ljubljana
Privoz šte 10

Gradbene

parcele,

solčna lega za visokopritlične stavbe v Melju pod Stolnim hribom, gradbene parcele na Zg. Radvanju ter lepo stavbišče za vilo ob Einspillerjevi in Trdinovi ulici prodaja Julius Glaser, mestni stavbenik, Maribor, Melski dvor.

ZRAČNE
SOLČNE
VELIKE
PROSTORE

CENTRALNA
NAPELJAVA
NOVOMODERNI
KOMFORT

HITRA
DOBRA
POCENI
POSTREŽBA

v novo odprtem česalnem in brivskem salonu za dame in gospode

E. Mareš, Maribor

Gosposka ul. 15 Gosposka ul. 15
v hiši tvrčke M- Jiger in sin (prej Gosposka ul. 27.)

Vas vlijudno prosimo, da nas obiščete!

Zahvala

Za premnogo dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob smrti naše mame, stare mame gospe

Terezije Ažman

se tem potom vsem prisrčno zahvaljujemo, zlasti smo dolžni zahvale vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so pokojnico v tako lepem številu spremili k večnemu počitku. Posebno naj velja zahvala č. duhovščini, učiteljstvu, požarni brambi, predstojniku sodišča g. dr. Stularju, srez. kmet. ref. inž. Rataju, ravnatelju tov. verig g. inž. Hinku, ki so ji s svojo prisotnostjo izkazali zadnjo čast na njeni zadnji poti.

Vsem in vsakomur Bog plačaj!

Hraše pri Lescah 4. septembra 1931.

Zalujoči ostali.

Zadnja kitajska cesarica

Sedanja kitajska cesarica, ki pa je po proglasitvi kitajske republike cesarica samo še po imenu, se hoče dati ločiti od svojega moža — to je žalostna usoda sedanje kitajske cesarice, ki noče več živeti s svojim soprogom v prognanstvu.

Ko se je sedanja cesarica možila, je bil njen soprog vsaj še po imenu kitajski cesar in še vedno so ga častili — kot »sina neba«. Vsakdanjih skrbi za življenje vladarske rodbine Mandžu ni poznala, ker je spadala med najbogatejše vladarske rodbine na svetu. Članj cesarske kitajske rodbine so živeli v ogromni cesarski palači v Pekingju, kjer jim je streglo na tisoče strežajev in slug. Moderna doba pa je potrkala tudi na vrata kitajskega cesarskega dvora in leta 1912. je bila Kitajska proglašena za republiko.

Takrat je bil današnji Kitajski cesar komaj 6 let star — rojen je bil namreč leta 1906. Do leta 1924. je prebival še v Pekingju; takrat pa je moral iz Pekinga pobegniti, ker se je takrat polastila mesta republikanska armada. Zadnji Kitajski cesar je pobegnil v Tientsin, kjer živi pod imenom Pu-Yi. Živi pa zelo skromno, ker nekdanjega bogastva ni več.

V Tientsinu pa se je mladi cesar zagledal v neko ameriško filmsko zvezdo in se je ž njo tudi poročil. Zakon pa ni bil srečen. Mož je ženo celo pretepal, ona pa se je takemu ravnanju odločno uprla. Ta upor pa je bil za staroverske Kitajce nekaj strašnega, kajti še nikdar se ni zgodilo, da bi se bila upala kakšna ženska upreti kitajskemu cesarju! Zato pa je zadnja kitajska cesarica, o kateri pravijo, da je izredna lepota, sklenila, da se vrne v Ameriko. Ker je stara šele 20 let, upa dobiti v Ameriki kmalu drugega moža.

Dober spomin

Rimski časopisi trdijo, da ima italijanski profesor fizike dr. Mancini najboljši spomin na svetu. Je to storejši mož, o katerem vedo njegovi prijatelji že dolgo, da ima sijajen spomin. Na neki preiskunji je prof. Mancini točno odgovarjal na vsa vprašanja, ki so mu jih dajali iz voznega reda: vedel je natanko za vsak vlak v Italiji, kdaj prihaja in kdaj odhaja. Našel je tudi imena vseh mul, kar jih vzdržuje italijansko topništvo, in poznal je točno statistiko vseh italijanskih okrajev in občin. Tudi za vse kapelnike italijanskih vojnih godb je vedel, kako se pišejo. Ljudje so imeli vtis, da so njegovi možgani podobni velikemu konverzacijskemu slovarju.

Moskva — pomorsko mesto

Sovjetska poročevalska služba javlja: Za zgradbo prekopa med Moskvo in Volgo so že začeli delati prva dela. Prekop bo približno 200 kilometrov dolg in mora biti dograjen v 3—4 letih. Vsa dela bodo veljala okoli 200 milijonov rubljev. Načrte za prekop je naredil inženir Andrejev. Istočasno bodo gradili prekop med reko Moskvo in Oko. Ta prekop bo dolg 150 kilometrov, delali ga bodo pa 5 let. Veljal bo 250 milijonov rubljev. Ko bodo ta dela gotova, bo Moskva zvezana s tremi morji: s Kaspiskim, s Črnim morjem in z Baltičkim morjem. Do Moskve bodo lahko plule precej velike ladje.

Dva milijona postav v »deželi svobode«

Katoliški list »America«, ki izhaja v New Yorku, poroča, da je rekel že pred več leti vrhovni sodnik v Zedinjenih državah Hughes, da so »Zedinjene države največja fabrika za postavce na svetu. V Zedinjenih državah se namreč ne menijo mnogo za načelo, da je dobro vladano le tisto ljudstvo, ki ga najmanj vladaš, ampak izdelujejo postavce kar na debelo. Ameriški kongres (parlament) je samo na svojem zadnjem zasedanju sklenil 1524 novih postav. Število vseh državnih postav, ki veljajo za celo ozemlje, pa znaša od ustanovitve Zedinjenih držav pa do danes nad 50.000! Mnogo teh postav so sklenili le za trenotek, ampak okoli 10 tisoč postav je le takih, po katerih se mora vsak državljan Zedinjenih držav trajno ravnati.

Poleg državnih postav, ki veljajo za celo ozemlje Zedinjenih držav, pa imajo še posamezne države (»deželet«) svoje posebne postavne in večja mesta zopet svoje. Učeni pravnik cenijo število vseh takih postav na 2—10 mili-

jonov! Najmanj jih je 2 milijona. Samo l. 1929. so v državah (»deželetah«) sklenili 16.921 novih postav, dve leti prej pa 17.015. Neki Amerikanec je tedaj izračunal, da se mora vsak Amerikanec pokoriti povprečno 29.000 postavam. Zato ni čudno, če ljudje zahtevajo, naj sodišča nekoliko milejše tolmačijo izrek, da nepoznanje postav ne nikogar ne opravičuje.

Končno pa stvar le ni tako huda v praksi, kakor izgleda v teoriji, ker je največ paragrafov itak le na papirju...

Za kratek čas

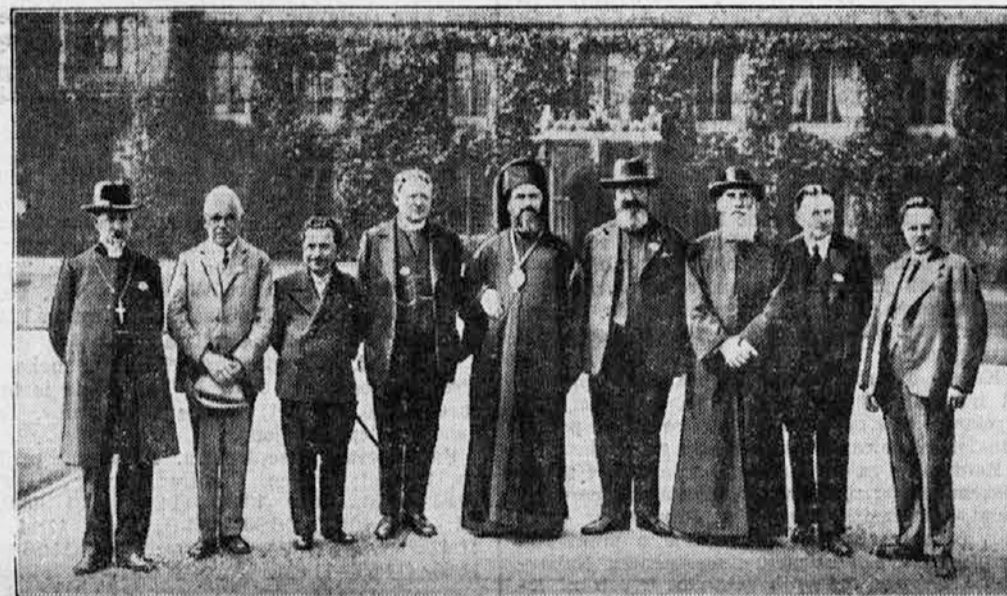
»Večnost je pa res dolga, nepojenljiva.«

»Ali tudi vi prodajate avtomobile na obro-ke?«

Otvoritev letošnjega jesenskega zasedanja Društva narodov

Letošnje 64. zasedanje Društva narodov se je pričelo 1. septembra. Zasedanju predseduje španski minister za zunanje zadeve Lerroux. Na sliki vidimo na sredli ob mizi španskega ministra za zunanje zadeve Lerroux-a, na njegovi desnici glavnega tajnika Društva narodov Drummonda, poleg njega pa angleškega zastopnika lorda Cecila, španskega zastopnika in poljskega ministra za zunanje zadeve Zaleskega. Na levi Lerroux-ovi pa vidimo zastopnika Francije Massigli-ja, italijanskega ministra za zunanje zadeve Grandi-ja in nemškega ministra za zadeve dr. Curtius-a.

Mednarodno zborovanje cerkva v Cambridge-u

Svetovna zveza za mednarodno sodelovanje cerkva zboruje te dni v Cambridge-u v Angliji. Na dnevnem redu so priprave za razorožitveno konferenco. Na sliki vidimo: škofa Nidarios-a (Švedska), pastora Klaveness-a (Norveška), dr. Soavro (Albanija), Norton Hove-a (Anglija), nadškofa iz Albanije, nadškofa Stofana (Bolgarija), škofa Ireneja (Jugoslavija), prof. Dibelta-a (Nemčija) in pastora Bojebas-a (Litovska).

Težka eksplozija pri Parizu

V neki kemični tvornici blizu Pariza se je dogodila v sredo 2. septembra težka eksplozija. Štiri delavce je ubilo, 20 pa jih je težko ranjenih. Šest velikih fabriških delavnic je popolnoma porušilo.

Razen kot kovčeg

To, kar se je pripetilo gospodu Gordonu (seveda v Ameriki), je nekaj tako neverjetnega, da bi človek smatral najrajši vse skupaj za golo izmišljotino, če ne bi bila vsa zadeva prišla pred sodišče.

Gospod Gordon je bil splošno spoštovan pekovski mojster. Kot dober trgovec pa se je spuščal tudi v druge posle in posebno rad je posojal denar na visoke obresti. Precej denarja je posodil tudi nekemu izdelovalcu rakev (»trug«). Ta možakar je bil pa bolj zapravljive narave in je prišel v konkurz. Ker je bilo pa konkurzne mase jako malo, ni peku Gordonu kazalo nič drugega, kakor da se je zadovoljil s 6 rakvami za otroke.

Doma pa je začel gospod Gordon premišljevati: »Kaj pa naj z rakvami? Čemu mi bodo?« Po dolgem premišljevanju je gospod Gordon le prišel na imenitno misel: na potovanje na koncu tedna bo vzel s seboj rakev namesto kovčega. Kar je sklenil, je tudi storil in ko je v soboto popoldne vstopil v vlak, je mirno položil v mrežo za prtljago svojo rakev, kakor da bi ni bilo.

Drugi ljudje, ki so se peljali v istem vagonu, so pa deloma začudeno, deloma pa s strahom gledali, kaj počneja gospod Gordon. Poklicali so sprevednika in neka nervozna gospa se je začela jokati na ves glas, ker je bila prepričana, da se nahaja v rakvi otroško truplo. Gospoda Gordona pa vse to ni spravilo iz ravnotežja, ampak je mirno pred očmi vseh odprl kovčeg in pokazal ljudem s surovim maslom namazane kruhke, lepo gnjat, samovar in obleko za kopanje. Tudi sprevednik se je začudil in sam ni prav vedel, kaj bi; dovolil pa je gospodu Gordonu, naj kar mirno ostane v vagonu.

Nekaj postaj dalje pa so začeli v vlak vstopati zopet novi potniki, ki so takisto začudeno gledali čudno Gordonovo prtljago, in neki gospod se je tako razburil, da je potegnil za zasilno zavoro, da se je vlak ustavil na odprti progi. Potniki so se začeli zbirati iz vseh vagonov okoli gospoda Gordona in po dolgem prekanju so gospoda Gordona prisilili, da je moral izstopiti daleč od bližnje postaje na odprti progi.

Ves togoten je gospod Gordon vzel rakev na rame in je odšel proti bližnji vasi. Spotoma so ga pa dohitevali domačini in ga spraševali, kam nese mrljca. Gospod Gordon pa ni nikomur dal odgovora in je šel mirno dalje. Domačini pa so sklenili, da bodo v vasi prišli čudnega moža in ga izročili oblasti. Na stražnici je moral gospod Gordon prebiti več ur, predno so zadevo pojasnili in ga izpustili.

Nato pa je vložil gospod Gordon proti gospodu, ki je potegnil zasilno zavoro, in pa proti potnikom, ki so ga izrinili iz vagona, tožbo zaradi omejitve osebne prostosti. Tožil je tudi vaškega župana ker mu je bil rakev zaplenil, češ da nikogar nič ne briga, v kakšne vrste lesen zaboj spravila on svoje stvari.

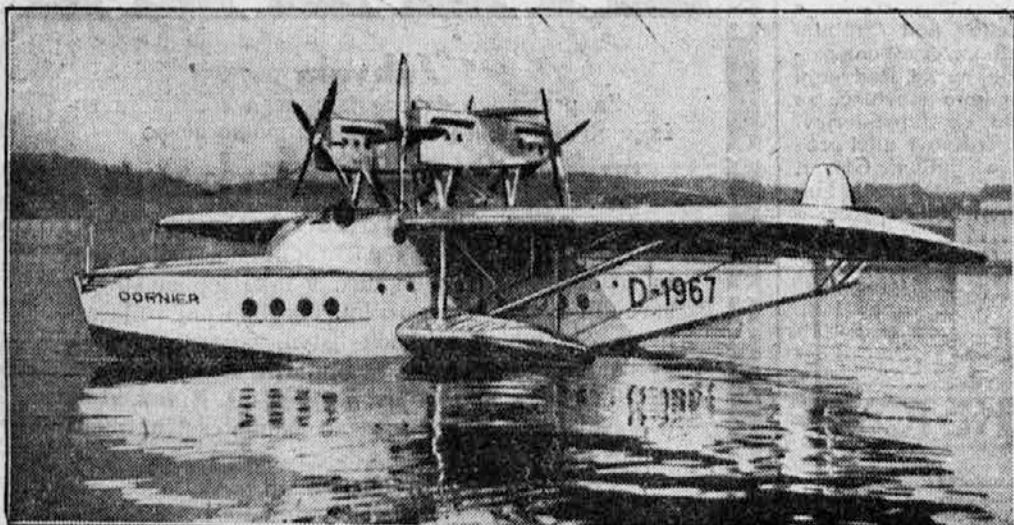
Sodišče pa je tožbo zavrnilo z utemeljitvijo, da je ravnanje gospoda Gordona bilo skrajno netaktno in brezobzirno in da se da tolmačiti tudi kot žalitev verskih obredov, vsled česar da so imeli potniki prav, da so ga posadili iz vlaka.

»Pasja grofinja«

V mestu Saarbrücken-u so našli te dni 51-letno vdovo nekega višjega vladnega svetnika mrtvo v njeni vili. Ta ženska je bila znana daleč naokoli pod imenom »pasja grofinja«. Živela je namreč čisto samotarsko, brez vsake služinčadi, redila pa je osem velikih psov, pa tudi druge živali. Živali je hranila z najdražjimi jedmi, sama pa je pri vsem svojem velikem bogastvu kar stradala.

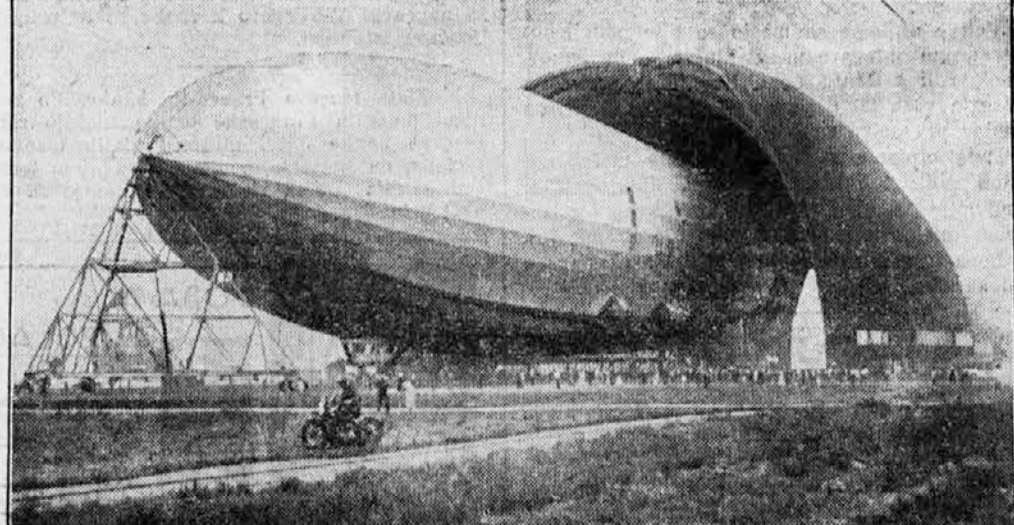
V vilo ni smel nihče drugi kakor samo pismonoša. Ta in pa njegova žena sta imela ključ od vežnih vrat in samo ta dva sta smela gospej postreči s kakšno malenkostjo. Nekega dne pa je našel pismonoša gospo mrtvo na tleh — umrla je od lakote. Truplo je tehtalo komaj 16 funtov. Pogled v notranjost vile pa je bil kar strahovit. Krasna hišna oprava je bila kar zakopana v umazaniji, podgan pa je švigalo po sobah nič koliko. Stražniki, ki so pregledovali stanovanje, so se morali na vrtu preobleči, samo da so se iznebili mrčesa in golazni. Našli so pa v stanovanju precej tisočakov v gotovini in za stotisoče draguljev in zlatnine.

Zena je pa zapustila vse svoje premoženje pismonoši in njegovi ženi, njeno vilo pa morajo preurediti v zavetišče za pse...

Novo vodno letalo tvornice Dornier

V Friedrichshafenu preskušajo novo vodno letalo, ki so ga pravkar izgotovili. Letalo je namenjeno za preokooceanski potniški promet. Letalo dosega hitrost 185 kilometrov na uro.

Prvi let največjega zrakoplova na svetu »Akron«-a

Največji zrakoplov na svetu, ki so ga dale zgraditi Zedinjene države, je končal svoje poskusne lete in bo kmalu postavljen v uradno službo.

Opera in drama na prostem

V slučaju lepega vremena bo Narodno gledališče v Ljubljani uprizorilo danes, jutri in popjutrišnjem Gorenjskega slavčka na terasi hotela Tivoli in Slehernika na stopnišču pred nunsko cerkvijo. Naš urednik je prof. O. Sesta, ki režira obe deli, naprosil za kratek razgovor.

Ko se je vodstvo Narodnega gledališča odločilo, da o priliki kraljevskega tedna v Ljubljani uprizori Gorenjskega slavčka na terasi hotela Tivoli in Slehernika na stopnišču pred nunsko cerkvijo, je brez dvoma storilo ne malo pomemben korak. Prvikrat v naši kulturni zgodovini se je zgodilo, da Narodno gledališče stopa iz običajnega, podedovanega načina svojega dela in da, roko v roki z aktualnostjo dneva, kjer tvorne sile svojega duha ponese tja, kjer se zbirajo ljudske množice, in tako jasno izkaže, kaj je prvi in zadnji smisel vsakega umetniškega dejanja in nehanja: da je namreč umetnost kraj, kjer se v samotah vse zgoče bolesti in vse vrtočave zmage človeka in ljudi očističajo in zgoščajo v najbolj individualne in prav zato najbolj občeločloveške podobe in da te podobe ne morejo pod solnce doživeti nobene bolj zmagoslavne poti, kakor da se vrnejo tja, od koder so — v človeka, v množice, in človeka in množice razgibljajo k novim korakom, novim dejanjem, k novim zmagam in porazom, ki so nam večni delež od začetka do kraja. Demonstrirati je že vendar treba na ves glas, dokazati je že vendar treba z vso resnobo in voljo, da umetnost nikakor ni domena kakšnih redkih, po božji milosti izbranih uživačev, temveč da je zadeva vse družabne in narodne celote. Da, od teh dveh širokopoteznih prireditelj s obetoma velikih pobud in koristi tako za gledališče, kakor tudi za vse drugo naše kulturno življenje, njihju uspeh bi lahko v širokih plasteh zdramil spečo žejno po kulturnem sodelovanju in soživljenju, razgibal bi lahko v narodu duha — in zatorej ne morem o tema prireditvama želeti nič drugega kakor vse dobro.

O pripravah, o ognju, ki navdaja vse sodelujoče za Gorenjskega slavčka in Slehernika na prostem, in o vsem mi je prof. Sest pripovedoval: Mislil o teh svečanem uprizoritvah se je prav za prav spočela kar sama od sebe: govoriti se je začelo o tem kralj. tednu, snovali so se odbori, vršile so se seje, padali so modri nasveti — in stvar je bila sklenjena in dognana. Saj pa misel o velikih, širokopoteznih ljudskih gledaliških prireditvah na prostem ni šele od danes — že za upravnika Hubada so se snovali naklepi, da bi Gorenjskega slavčka igrali, prav kakor ga bomo v nedeljo. In o Sleherniku smo od vsega početka namerjali nekaj takšnega — tako, da smo zdaj imeli opraviti samo še pol dela. Seveda je bilo že vsega čez glavo, treba je bilo vse to, kar smo bili že zdavnaj naštudiralni za zaprto hišo, temeljito predelati in prikrojiti, treba je bilo potegniti marsikatero črto, ki nam jo je bilo s književno-igralskega stališča pogostem kar hudo, toda zunaj postane igra mnogo bolj stvar za uho, tu je mnogo manj priložnosti in prostora za filozofijo kakor pred ložami in parterjem. Vsa naša prizadevanja — in dela smo se z navdušenjem poprijeli vsi do zadnjega — vse naše prizadevanje pa bi ostalo samo načrt, če nam ne bi mesto šlo z vsem razumevanjem na roko in nam ne bi stavilo na razpolago vsega, kar nam je bilo treba za to reč: oder, te-

lefone, elektriko itd. Zasedba Slehernika je skoraj celem ostala ista. Glavno vlogo ima Levar, ki je zdaj še posebej dozorel. Samo Jana, ki je igral Boga, so nam vzeli k vojakom — zdaj je na njegovo mesto stopil Debevec. Posameznim stvarim smo morali na novem prostoru dati seveda obširnejši obseg — pri Slehernikovi pojedini sodeluje ves operni zbor. — Pri Gorenjskem slavčku nam je zadalo največje težave, ugotoviti akustične možnosti terase v Tivoliju in poiskati primeren prostor za orkester. Toda pri vajah je šlo vse lepo in gladko. Slavček je prirejen tako, da je brez odmora, da od uverture do konca teče nepretrgoma — saj se pa tudi vsa zgodba zgodi v enem samem dnevu in je tako ta prireditelj v skladu s samo stvarjo. Zbor je povečan s celotnim zborom Ljubljanskega zvona. Ves ta veliki obrat ni bil šala ne za kapelnika ne za režiserja, toda polagoma je šlo vse čisto lepo, saj je pa tudi stvar čisto slovenska in preprosta. Posebej Polič bo na težkem — dve uri dirigirati pri tem aparatu in pri tej razdalji, to ne bo majhna reč. V uprizoritvah na prostem je namreč vse dobilo neprimerno večje obeležje, tu pridejo kosci mnogo bolj do veljave, kakor so prišli na odru, odlični Francoz Chansonette se pripelje na pravem poštnem vozu, poštni sili odhajajo in prihajajo na konjih, korenina štrkelj pa se vozi na svojem zapravljivku. Pri sceneriji sodeluje vsa hotelska fasada z balkoni in z vsem, kulise pa ni prav nobene, niti pol metra platna ne bo lepilo na stvari. Vse bo brez dvoma zelo zanimivo. In če se nam posreči, zbuditi interes občinstva, potem smo lahko gotovi, da bomo poslej vsako leto ob dobršen kos počitnic — zakaj ljudje bodo zmirom iznova in iznova zahtevali od nas te reči.

Na Kongresnem trgu in v Tivoliju nam je šla mestna občina prav na roko, brez nje bi vse skupaj sploh ne bilo mogoče. Oder je delal arhitekt Spinčič, sodelavci pa so pod vodstvom mestne občine Stavbna družba, ki je dala material, mestna vrtnarja je prispevala rože, mestna elektrarna žice in žarnice, poštna direkcija te-

Rastava Kluba likovnih umetnic

Naše stoletje, ki je tako v marsičem preobrazilo svet, je seveda tudi mogočno vplivalo na ženo. Miselnost, ki je skoraj postala zakon, da je ženska rojena samo za dom, na katerega naj omeji svoje udejstvovanje, se je že zdavnaj prežvela in danes vidimo delovati ženo že na raznih kulturnih, umetnostnih, političnih in socialnih toriščih. Priznati moramo, da se je žena povsod dostojno uveljavila in s svojim javnim delom v marsičem obogatila današnjega človeka. Zato tudi pozdravljamo prvo razstavo jugoslovanskih slikaric v Ljubljani, ki jo je priredil »Klub likovnih umetnic« v času naše ga jesenskega velesoja v Jakopičevem paviljonu.

Priznati moramo, da nas je razstava v marsičem presenetila, obilica razstavljenih del in kakovost teh del, če izvzamemo nekatera, ki bi morala izostati, napravi na človeka nadvse ugoden vtis in priča o resnem stremljenju naših žen v slikarski umetnosti. Razstava sicer ni enotna, zastopana so dela še čisto v maniri konca prejšnjega stoletja, ki napravijo s svojim malce idealiziranim realizmom, ki se mu že pozna patina časa, vtis časovne odmaknjenosti in nesodobnosti, na drugi strani pa srečamo čisto sodobno pojmovana dela, v katerih se odražata ekspresionizem in nova stvarnost. V obeh primerih občutimo nehoti, da še ni med nami žen, ki bi bile iskalko novih poti, temveč da hodijo raje že preizkušena pota. Nekako izjemo tvori ta tukaj le Piščančeva in Pregljeva, medtem ko se pozna pri Kralj-Jerajevi skoraj malce preočito vpliv njenega moža, kakor pri Gorjup-Dufourjevi vpliv francoskih modernistov. Poleg tega, rekel bi pionirstva, pogrešamo pri naših slikaricah, razen pri Pregljevi, še pomanjkanje socialnega čuvstvanja, ki bi našlo odraza v likovni umetnosti. Tu bi gotovo ne škodilo, če bi skušale naše žene globlje pronikniti v umetnost Käthe Kollwitz, ki je obogatila nemško umetnost s skrajnimi in visoko umetniškimi socialnimi motivi. Pri tem naj pripomnimo, da nas tudi nacionalni motivi, ki jih zastopa na tej razstavi Borelli-Alačevićeva ne morejo zadovoljiti, mnogo boljše rešitev je našla v tem gotovo Zupanec-Sodnikova, katere tihožitja narodnih noš so kljub pretežni dekra-

tivnosti odlične umetnine. V podrobno umetniško kritiko razstavljenih del se ne bomo spuščali, ker smatramo, da je to naloga naših revij, vendar bomo skušali opozoriti vsaj na dela, ki se odlikujejo po umetniški kvaliteti. V vrstnem redu pa se hočemo držati kataloga, tako da bo obiskovalcu razstave omogočen lažji pregled. Auer Schmidtova je razstavila samo eno olje (Cvetje) še v precej starinski maniri, Bandurjeva, ki je razstavila štiri olja, se še očitno išče, kajti razlika med Ponikovskim kolom in Tihozitjem je tako ogromna po miselnosti kot izvedbi, da je gotovo nenaaravna, leto moremo ugotoviti pri Borelli-Alačevićevi, ki kaže, da je stopila z Avtoportretom na simpatičnejša pota, in pri Crnčič-Virantovi, ki se odlikuje s solidno tehniko. — Neprimerno jača je Dujšin-Gattinova, od katere so Devojka, Pianistinja Olga Mihajlovič in Boka Kotorska gotovo med najboljšimi deli na razstavi. Gorjup-Dufourjeva je mnogo obetajoča slikarica, opozarjamo zlasti na njeno v vsakem oziru odlično radiranko Florentinska ulica, medtem ko kaže njeno olje »Pri kohanju« preveč očiten vpliv sodobnih francoskih mojstrov. Hauserjeva si je zbrala čisto posebno polje, slika nekake miniature na slonovo kost in Eglo-miš-plošč, kar napravi lep starinski vtis. — O Kobilčevi je naša kritika že mnogo pisala, njena dela so gotovo med najboljšimi, posebno v tehniki, katero je s sigurnostjo obvladala, le škoda, da ni na razstavi močnejše zastopana. — Kralj-Jerajeva slike na svilo se odražajo od svoje okolice tako po poetičnosti, kakor po svojevrednosti in upamo, da se bo šeasoma tudi otresla moževega vpliva. Ostović-Pexider-Sričević se pozna neka velikomestnost, ki daje njenim slikam vtis nekakih revijalnih slik, ki jih srečujemo po nemških modnih revijah. — Piščančeva in Pregljeva sta razstavili olja, med njimi več kompozicij, ki pa še niso dozorele in napravljajo vtis nedovršenosti. Odlikujeta se po sodobnem in precej močnem socialnem pojmovanju. Brez dvoma pa obetajo njuna dosedanja dela, ki so si v marsičem sorodna, še lep razvoj. Zelo ugoden vtis napravijo tudi olja Rečnitzeve, ki pričajo o dobri tehniki in močnem smislu za barve. Način slikanja Rojčeve, katere

Lojze Dolinar

Ustvaritelj Petrovega spomenika, Lojze Dolinar je bil rojen leta 1893. v Ljubljani. Tu je dovršil kiparsko šolo pri profesorju Repiču in je že tedaj zaslovel med umetniškimi in narodnimi krogi po svojih originalnih delih in veliki stvariteljski sili. Iz Ljubljane je odšel na akademijo na Dunaj, nato pa v München, kjer je

dovršil svoje študije in kjer je dosegel s svojimi deli mnogo uspehov. Nato se je napotil v Italijo in Pariz, kjer je še izpolnil svoje že itak veliko znanje.

Prvič je stopil v javnost z večjimi deli leta 1910. Nato je priredil, oziroma se udeležil cele vrste razstav v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Parizu, Londonu itd. Razstavil je portrete, pa tudi monumentalna dela, kakor »Mojzes«, »Kraljeviča Marka« in celo vrsto drugih znanih del. V zadnjem času je mnogo delal tudi v Beogradu, tako je okrašena palača Jadransko-Podunavske banke z njegovimi kipi, v naj-novejšem času tudi palača železniškega ministrstva. Kot krono njegovega ustvarjanja pa moremo zaznamovati njegov Petrov spomenik, ki ga jutri odkrijejo v Ljubljani.

Upamo in prepričani smo, da bo vedno ustvarjajoči duh Lojze Dolinarja poklonil našemu narodu še mnogo umotvorov svojega velikega kiparskega talenta.

pokrajine napravljajo vtis znanih slik & la »Schweizerlandschaft«, se je gotovo že močno prežvel. Pa tudi sicer ne morejo njena dela ogreti današnjega človeka. Sandorjeva se še išče, kakor Bandurjeva. Upajmo, da bo krenila na pravo pot. Santel Avgusta in Santel Henrika sta že preizkušeni slikarici s solidno tehniko, s katero se zlasti odlikuje Henrika. Posebno dober vtis napravi Zupanec-Sodnikova, njena tihožitja in Predica spadajo med najboljša dela na razstavi.

Po tem bežnem pregledu razstavljenih del moremo samo obžalovati, da niso na razstavi zastopane tudi Srbkinje, da bi dobili enotnejši vtis o umetniški sposobnosti jugoslovanskih žen. Škoda tudi, da niso zastopane kiparice, ki so tudi včlanjene v tem klubu, kot nam priča seznam članic na drugi strani kataloga. Upajmo, da bo razstava dosegla ne samo umetniški, temveč tudi materialni uspeh, tako da bodo razstavljalke z razstavo v vsakem oziru zadovoljne. X.

Zenski svet je pravkar izšel s svojo septembersko številko. Na uvodnem mestu prinaša Govekarjevo posmrtnico znani češki igralci Mariji Hübnorovi. Med ostalimi esejji piše A. Vodetova o Bernardu Shawu in ženski miselnosti, M. Kokalj-Zeljeznova polemizira z Bartolovimi nazori o ženi, ki jih je izpovedal v svoji noveli Izpoved doktorja Forcinea, V. Albrechtova piše o razstavi kluba likovnih umetnic v Ljubljani, M. Stupanova končuje svoj članek o nadvladanju moskega in ženskega spola v zgodovini narodov, P. Kočvarjeva sporoča inozemske glasove o naši ženi. Leposlovje so prispevali: V. Klemenčič, M. Konopnicka, M. Samsova, C. Tolminčeva, A. Nikoličeva, M. Jarc, Kristina, Izvestja prinašajo polno zanimivega drobiša o ženi po svetu, o higijeni, gospodinjstvu in knjigah. List spremljajo pester krojne in modne priloge.

Življenje in vrvenje v Beli Krajini

Do nedavnega časa je bila Bela krajina zelo oddaljena od vsakega železniškega prometa in je bila na severu najbližji železniški kolodvor v Novem mestu, na jugu pa obmejna hrvatska železniška postaja v Bubljarcih. Ves promet se je tedaj vršil še z vozovi in pošto iz Novega mesta preko Gorjancev in Črnomelj in Karlovac. Šele leta 1913. je bila končno dograjena belokranjska železnica Novo mesto—Bubljarci. Radi tega je umevno, da večina prebivalcev radi slabih prometnih razmer ni prišla toliko med svet kakor prebivalci iz ostalih pokrajin Slovenije. Iz tega razloga tudi niso prišle v Belo krajino zelo dolgo razne slabe in dobre novotarije, in se je zato ohranilo tu do današnjega dne še zelo mnogo raznih lepih seg in navad, kot so na pr. praznovanje sv. Treh kraljev in pusta, belokranjske pisanice itd.

Med najlepše belokranjske običaje pa spada pač metliško kolo na Pungertu, katerega rajajo Metličani vsako leto na velikončni ponedeljek. Kolo tvorijo nekakšne rajalne igre, katere spremljajo pesalci s petjem. Najbolj dopade vsakemu zadnji del, katerega imenujejo »kolo zavira«, in se vrši na najvišji točki Pungerta. Po končanem rajanju se mladina in vsi drugi vrnejo v mesto z godbo na čelu, prepevajoč narodne pesmi in se potem razidejo na glavnem

trgu v zavesti, da je minul zelo lep popoldan na prvem pomladnem solncu.

Med posebno pestre belokranjske šege je treba uvrstiti tudi trifarsko žeganje, ki se vrši pri Treh farah pri Metliki vsako leto zadnjo nedeljo v avgustu in prvo nedeljo v septembru. Ni to žeganje kakor se žeganja običajno vršijo drugod v Dravski banovini, temveč je nekaka stara narodna navada, katere privablja vsako leto velike množice romarjev iz cele Bele krajine, bližnjega dela Hrvatske, pa tudi podgorjanski Zumberak je s svojimi Uskoki grkokatoliški dobro zastopani.

Vidimo tedaj na tem žeganju zbrano zelo pestro in slikovito množico: brhke Hrvatice v snežnobelih narodnih nošah, poleg njih starejše očanice Hrvatice v bregošah, z običajno torbo preko ramen, v kateri so si donesli s seboj brašnja, Belokranjce veselih in sijočih obrazov, in dalje stasite Uskoke in Uskokice iz kršnega Zumberaka.

In kadar zori grozde, takrat se, prijatelj, napoti po belih stezah, ki peljejo mimo orumeneh brezovih stelnikov v vinske vrtove, kjer se trta šibi pod težo sladkega rumenega in črnega grozdiča. Med vrtovi pa te že čaka pri svojem belem hramu kume Martin ali Jovo. Oči mu žarijo veselja in pogled mu boža vinske trte, obložene s sladkim grozdem.

»Bog, Bog,« te pozdravi; »glej prijatelj, dal je Bog in sv. Urban nas je varoval mraza in

toče. Nazoblji se daru božjega, prijatelj, in nargraj si ga, da bo tudi doma vesela ženka in da bodo vriskali otroci. Sedaj pa, ko si se nazobal in si naložil, pa pridvi v hram, poliča gobeve lanskega. Poglej ga, kot cekin je, kot pravi zlat cekin in gre po žilah, da bi starce pomlajal. Dosti ga še imam, kupca ni bilo, ljudje rajši pijejo narejeno vino, da jih boli glava, nego da bi se napili pristnega belokranjskega cekina. Zdravje bi jim bilo doma in ne bi poznali glavobla.« Tako modruje dobričina Martin in take dobričine so vsi Belokranjci.

Izmed svetnikov častijo Belokranjci poleg sv. Urbana najbolj sv. Martina. K prvemu prosijo, da jim varuje vinograde pred točo in drugo ujmo, a o drugem krožijo pesmice, ker jim zori vino. Na sv. Martina dan napravijo pri vsaki hiši malo gostijo, ali kakor to sami imenujejo gostje.

Sosedje in vaščani se obiskujejo na ta dan med seboj in poskušajo, kakšno kapljico jim je to leto izzoril sv. Martin, in se takšne poskušnje zavlečejo v pozni večer, da se ga v čast svetemu Urbanu in svetemu Martinu pošteno nakrenejo; kaj hušlega pa se navadno ne zgodi. Pretepanja in noža ne poznajo!

Omeniti je treba še »odmero«. Odmero imajo takrat, kadar toči kupec vino, katero je kupil od vinogradnika. Ob takih prilikah zakoljejo purana ali gosko, pogostijo kupca in sosede; po-

vabijo še gospoda župnika in gospoda učitelja, kupcu napolnijo za popotnico še barigelje vina in se potem vsi veselil razidejo. Niti petja, ki ga Belokranjci zelo ljubijo, ne manjka ob takih prilikah.

Belokranjci so znani po svoji veliki prijaznosti in gostoljubnosti napram tujcem, ki mejni čisto že na razspisnost. Tujcu bo dal Belokranjec tudi zadnji griljaj in zadnji polič iz sode, če mu ta pokaže prijazen obraz. Le škoda, da so Belokranjci v splošnem bolj revni. Bela krajina je zelo gosto naseljena, precej kame-nita, zato ne preživi vseh svojih rojakov, ki si morajo iskati zaslužka in kruha v tujini in sicer po največ v Severni Ameriki, Kanadi in Argentini. V zadnjih dvajsetih letih je pobrala tujina v Beli krajini najboljše može in fante, ki jih vrača nazaj, če se sploh povrnejo, iz-črpane, bolne in prezgodno postarane.

Taka, in še lepša je Bela krajina s svojimi prebivalci. Kar pravljica je in polna naravnih krasot. Kot nevesta je brez bogastva, ki nima razen svoje čiste lepote in dobrega srca ničesar, pa bi jo vendar ravno zato zaslužil največji bogataš. Pojdite in pogledite to belokranjsko nevesto, če ne preje pa tedaj, kadar bodo zarumenele breze in bodo v vinskem vrtu klonili trsi pod težo sladkega grozdiča. Kume Martin, Jovo in Marko vas bodo sprejeli ob hramu z bratskim srcem in vam natočili majolko rumenega cekina. France Blagotinšek.

Naša žena v gospodinjstvu

Vedno bolj se dviga delo in ugled naše žene; ni ji sicer še dano, da bi mogla sodelovati v politiki in javnih zastopstvih, zato pa se tem bolj pogloblja njeno delo v zasebnem območju, v domu in družini, v poklicih in umetnosti.

Dostojen izraz tega njenega napredka sta letošnji ženski razstavi: novodobno gospodinjstvo in slikarska umetnost.

Velesejmski paviljon K, kjer je razstava novodobnega gospodinjstva, ima pač največ posetnikov, čeprav ima posebno vstopnino (Din 2). Moški in ženski svet, od najvišje dame do brezposelne hišne pomočnice, od bogataša do revnega delavskega očeta, prihaja čez prag novodobnega ženskega kraljestva. Z velikim zanimanjem in občudovanjem ugotavlja, kako je ta doslej tako omalovaževana kuhinja postala zrealo novega časa, njegovih znanstvenih izsledkov in tehničnih pridobitev. Drugačni so sedaj naši pojmi o ženi, ki smo jo doslej zapisali med štiri kuhinjske stene in jo zaklepali vanje z zastarelimi predsodki o črnih loncih in umazanih cunjah. Zdravniki, tehniki, inženjerji, trgovci — vse sili v to njeno kuhinjo in sobo, vsi hočejo olupšati in olajšati njeno delo, vsi ji ponujajo proizvode svojega duha in roke. Naše ženstvo se je začelo zavedati svojega dostojanstva, svojega pomena v družini in narodnem gospodarstvu, združuje se v močno organizacijo »Zveze gospodinjic« ter nam pod njenim okriljem razkazuje te dni sliko one gospodinske uredbe, ki bi jo žena rada imela, da bi moglo njeno življenje in delo prinašati čim več zdravja in udobnosti njej sami in njeni družini.

Smoteno gospodinjstvo — to je geslo novodobne gospodinjice. Urejeno mora biti tako, da ji vzame čim manj časa, da jo čim manj utruja in da potrebuje čim manj denarja. Kajti današnja žena mora imeti čas, da tudi duhovno živi v družino, da se udeležuje življenja izven svoje hiše in čisto tudi, da z izvendomačim zaslužkom pomaga vzdrževati družino. Zato več ne utegne ribati pada, brisati prah s preobloženih okraskov na pohištvo, čistiti medeninaste kljuke, kuhati dolge obede in večerje, prenašati drva in premog — tudi noče živeti v zaduhlem stanovanju, sključena nad delom, sitna in bolna v nadlego možu in otrokom.

Le pogledimo napise po posameznih oddelkih v paviljonu — vse kliče in želi zdravja, solca, zraka, udobnosti pri delu, trpežnosti pri materijalu. Tabele, diagrami, skice kažejo, kako ženi upadajo moči pri delu in kako si s pravilno držo in primerim odmorom varuje svojo delavno silo in zdravje.

Vsaka koja ima svoje občinstvo, vendar se sleherni ustavi že takoj pri vходу, kjer so teoretično pojasnjena osnovna načela smotrenega gospodinjstva. Ženske zanima tudi delavna obleka in obutev (tvrdka Hamann), ki ustreza praktičnim in higijenskim zahtevam. V drugi koji je nazorno pokazano, kako se gospodinja okoristi s pridobitvami modernega časa. Električni je lahko v največjo pomoč (kuhalniki, ogrevalci, likalniki, sušilci za perilo, sesalci za prah, svetilke in drugi predmeti iz mestne elektrarne); tvrdka »Impregno« je pokazala zelo praktična omela, ki ne dvigajo prahu, ampak ga vsrkavajo.

V tretji koji so navodila in svarila, kako naj gospodinja čuva zdravje sebi in družini: solca, zraka, vode, sporta je trebal Gospodinjci ne zadostuje le gibanje pri delu, saj je čisto kvarno za njen organizem, zato potrebuje smotrene telovadbe in telesne nege (telesno — kulturno društvo »Atena«).

Sosednji oddelek je posvečen prehrani in negi dojenčka. Dečji dom in trgovka L. Megličeva (v Pražakovi ulici 15) sta razstavila vzorce za otrokovo prehrano in obleko. Zakonito zaščiteni modeli z znamko »Srček« vzbujajo zanimanje mladih mamic, ki žele svojemu miljenčku zdrav in svoboden razvoj.

V posebni koji je razstavljen najprikladnejši stavbnji material. Mizar Ahachi kaže moderna okna in vrata z ravnimi ploškami in moderno opremo. Stanovanjske sobe in kuhinje kažejo tudi moderno lice; žal, da jih razstavljalke niso mogle razvrtiti popolnoma po zahtevah smotrenega gospodinjstva, prostor jim je pač preveč omejen. Za ta oddelek so se posebno potrudili arhitekti: Serajnik, Omahan in Mesar, stavbenik M. Zupan, vrtnarski mojster Lap in razni domači mizarji: Fr. Kregar v Vižmarjih, I. Zagar v Dravljah, I. Rapše v Ljubljani, Rok Berlič v St. Vidu, Naglas v Ljubljani in Javor v Logatcu.

Naše gospodinjice se zavedajo, kakšnega pomena je geslo »svoji k svojim« v narodnem gospodarstvu; zato priporočajo le izdelke in blago domačih tvrdk. Prostor v listu ne dovoljuje, da bi omenili imena in predmete vseh ostalih razstavljalcev, ki so označeni v svojih razstaviščih.

Se tri dni je odprta la razstava, Marsikatera žena bo hodila po paviljonu in ogledovala razstavljenе stvari. Naj bi se izpolnila vroča želja razstavljalnega odbora: vsaki ženi naj ostane nekaj vtisov trajno v spominu, vsaka naj si skuša izboljšati

gospodinjstvo po novodobnih načelih in se osvoboditi zastarelih predsodkov.

Novodobna gospodinja hoče tudi služkinjo vzgojiti po načelih umnega gospodinjstva. Tudi njo hoče dvigniti in izobraziti ter ji vzbuditi do poklica veselje in čut odgovornosti. Zato je uvrstila med gospodinsko literaturo tudi »Gospodinsko pomočnico«, glasilo služkinj, in dovolila članicam »Zveze gospodinskih pomočnic« za danes znaten popust pri vstopnini.

Ravnateljica gospodinske šole v Mladiki Jerica Zemljanova je razstavila okusne jedi, pripravljene po načelih rastlinske prehrane; gospodinska učiteljica Štefanija Humekova pa je nazorno razkazala pravo surove rastlinske hrane na oddelku kmetijske razstave.

Zavarovanje zakona

odnosno zavarovanje proti največji nezgodi v zakonu — ločitvi. To zavarovanje obstoja na Dunaju, velja pa za žene. Prvotno se je mislilo ustanoviti zavarovanje ločitve zakona, toda izkazalo se je, da ni mogoče računati po zavarovalni metodi, ker je ta dogodek, ločitev namreč, preveč podvržena človeški volji. Kasneje se je pa našla rešitev vprašanja. Podlaga tega edinstvenega zavarovanja je življensko zavarovanje. Ako je zakon žene, ki je stara 50 let, miren in dober, dobi taka žena precej izdatno premijo kot nekako priznanje. V slučaju ločitve pa dobiva žena rento, ali pa enkratno dajatev, odvisno je to od dobe zavarovanja. V posebno nujnih primerih se iz posebnega fonda povišajo te rente.

Razgled po ženskem svetu

Združene države Severne Amerike

Gospa Gifford Pinchof, soproga pensilvanskega guvernerja, namerava v zborniških volitvah leta 1932 kandidirati v 15. distriktu. Gospa Pinchof je leta 1928 že enkrat, toda brez uspeha, kandidirala.

Mary Bell, mlada Amerikanka, je postavila svetovni rekord s tem, da je kot prva preplavala nevarno mesto pod Nigarskim vodopadom od kanadske do ameriške obali. Potrebnovala je samo 10 minut in je prekosila slavnega niagarskega plavca Hill-a z celo minuto.

Gospa Edit Kermit Roosevelt, vdova predsednika Teodorja Roosevelta, je slavila svoj 70. rojstni dan. Od smrti svojega moža je hiterano delovala in objavila več zelo uspešnih del.

Francija

V Parizu je preminula 81-letna gospa Scalini, ki je ustanovila sirotišče za revne otroke igralcev. (Orphelinat des Arts.) Odlikovana je bila s križem častne legije.

Nemčija

Berlinski magistrat je sklenil odpustiti s 1. oktobrom 220 učiteljev in učiteljic na ljudskih in meščanskih šolah, ker bodo vsled povišanja obveznih ur preobrali manj moči. V prvi vrsti pridejo v poštev nestalno nastavljeni, in potem oženjeni.

Umetnica brez rok umrla. Daleč preko mej svoje domovine znana »žena brez rok«, gospa Marija Gerech je umrla. Ko dekle je z velikim trudom dosegla, da je mogla z nogami napravljati najlepša ročna dela. Znala je pisati, šivati in kvačkati. V zadnjih letih je imelo malo trgovino z živili.

Žene študirajo za rabine. Na visoki šoli za hebreologijo so vpisane kot redni slušateljci tudi žene. Kandidatke za rabinski stan pripadajo premožnim judovskim krogom. Vprašanje pa je, ali bodo absolventke pripuščene k praktičnemu izvajanju svojega poklica, ker je po judovskih predpisih to nedopustno. Več talmudistk je sklenilo posvetiti se učiteljskemu poklicu.

Državna zveza nemških gospodinskih društev je naslovila na državno vlado sledečo vlogo: »V naši organizaciji se je stavilo radi sedanje bede več predlogov za ustanovitev zasilnih kuhinj, za nabiranje jestvin in drugih ukrepov za pomoč. Kot v času vojske se bo drž. zveza nemških gospodinskih društev po svojih krajevnih organizacijah z vsemi silami zavzela za te pomožne akcije. Ako bi državna vlada razmotrila tudi ta problem, prosji zveza, da se njeno pomožno delo pritegne k ostalim zasilnim oddelkom.«

Švedska

»Open door international«, velika švedska organizacija za gospodarsko osamosvojitvev ženskih delavcev je dne 2. avgusta v Stockholmu imela svojo drugo konferenco. 8 držav je zastopalo 75 odposlank in 200 drugih udeležencev. Konferenca se je posvetovala o napadih na žensko delo v poljedelstvu. Princip, da naj se le ženskim poljedelskim delavcem omeji delavni čas, so odklonile. Z ozirom na sklep mednarodnega urada dela, da se ženske izključijo od poljedelstva, in pa predlog istega urada, da se poljedelstvo vrne k rodbinskemu sistemu, je kongres soglasno sklenil, bojevati se proti tem predlogom.

Ženske v švedski vojski. Po večmesečnih poskusih so uvedli sedaj pri vseh stockholmskih polkih žensko postrežbo v kuhinji in v sobah.

Danska

Znana, zaslužna arheologinja Mis Jacobsen objavlja veliko delo o nordijskih najdbah run; s svojimi izvajanjmi je ovrгла marsikatero dose-danje naziranje.

Anglija

Poročilo komisije za Indijo prinaša žalostne podatke o delu otrok. Za petletni otroci morajo opravljati težka dela. Otroci delajo po večini brezplačno, da tako pomagajo svojim staršem pri odplačevanju dolgov. Delovni čas ni določen. Telesne kazni za najmanjše prestopke so običajne. Otrokom ni dovoljen niti za časa obeda najmanjši odmor. Take razmere vladajo predvsem v manjših podjetjih, ki zaposlujejo do 20 mož

Romunija

V Romuniji ženske nimajo volilne pravice pri državnoborskih volitvah, pač pa so od 1. 1930 pripuščene k občinskim volitvam. »Društvo za državljansko in politično samostojnost žene« v Bukarešti pa dela smoteno na to, da dosežejo romunske žene vse državljanske pravice. O tem vprašanju so sklepale na zelo energičen način na letošnjem kongresu, ki so se ga udeležile vsi ženski občinski sveniki in ki je bil prvi te vrste.

Uruguay

Predsednik republike je podpisal ukaz o ustanovitvi ženskega policijskega oddelka.

Avstralija

Ruske emigrantke, 2000 po številu, ki bivajo v Harbinu, se nameravajo preseliti v Avstralijo, da se tam poročijo.

Belgija

V Belgiji so sedaj usanovili časopis za ločitev zakona (Revue du divorce). List se namerava bojevati za zboljšanje belgijske ločitvene zakonodaje.

Španija

V Kordovi je protestiralo 9.000 žen s posebno vlogo na vlado proti izgonu kardinala Segure in proti požigom samostanov. Te žene zahtevajo tudi, da se verski redovi ne izženejo iz Španije.

Moda

Rokavice za vsako priliko. Prešli so časi klasičnih rokavic, ki so bile večinoma vedno iz temne kože in vedno enakega kroja. Danes imamo gotovo toliko vrst rokavic, kolikor modelov obleke. Za šport, katerikoli, so predpisane rokavice iz kože severnega jelena z debelimi, zelo vidnimi šivi; z jutranjim kostimom nosimo rokavice iz kozličkove kože. Popoldanske obleke zahtevajo dolge rokavice s širokimi zapestnicami, ki se odpirajo kakor široke pahljače in segajo do komolca. Te rokavice so iz belega ali črnega ševroja ali iz švedske kože enake barve, kakršne je obleka. Zvečer konecno se vidijo rokavice iz bele kože, ki so kakor žabóji pri bluzah, vse plisirane in garnirane na

Gospodinjstvo

Gospodinska zbornica v Avstriji

Poslanica dr. Marie Schneider, članica narod. gospodarskega bloka, je podala v avstrijskem narodnem svetu predlog za ustanovitev gospodinske zbornice. Ideja ustanavljanja gospodinskih zbornic, ki naj bi zastopale in pospeševale interese domačega gospodinjstva, ni nova; objavila se je takoj po vojni v Nemčiji. Kot prva Avstrijka se je zavzela za gospodinsko zbornico Gisela Urban, podpredsednica Zveze avstr. gospodinskih društev. Na njen predlog je bilo na zborovanju Zveze leta 1925 sklenjeno, da se poveri odboru Zveze, da temeljito prestudira vprašanje ustanovitve gospodinske zbornice, ter da se povabijo k sodelovanju vse gospodinske organizacije in vse osebnosti na mero-dajnih mestih. Vodilne ženske organizacije se bodo zdaj znova zanimale za to vprašanje ter bodo pričele z intenzivno propagando za udeleževanje te ideje, o čemer bo končno dano hišnemu gospodinjstvu v ustroju države tisto mesto, ki mu po vsej pravici pripada kot konsumentu in kot producentu.

Margarin

Mnoge žene in posebno moške imajo težke predsodke proti margarinu. Neki nemški list je objavil popis, kako se izdeluje margarin v neki tovarni v severni Nemčiji. Poročilo omenja, da izdelovanje margarina ni več nikakaj tajnost in da so sestavni deli tega »rastlinskega masla« ter njegova izdelava vsaj tako čedni in higijensko neoporečni kakor izdelovanje masla.

Margarin delajo iz posnetega mleka, ki mora imeti vsaj 5 odstotkov maščobe. Mleko se pobira s posebnimi mlečnimi tanki, ki so last tovarne, v okolici jih kmetih in posebno po mlekarnah. Dnevna uporaba znaša 80.000 litrov. Nadaljni sestavni deli so: cela vrsta raznih rastlinskih olj, ki se uvažajo iz inozemstva večinoma v obliki zrnja, ker taki sadeži ne rasto v Nemčiji. Sele izprešano olje pride v tovarno in se tam rafinira. Mešanica mleka, olja, za boljše vrste še rumenjake se dele v tovarni avtomatično. Iz mešalnih strojev izide dovršen margarin ter preide v stiskalnico. Sele tu se doda sol. Tudi zavijanje se vrši s strojem. Samo velike doze od 25 in 50 funtov, ki se uporabljajo za pekarno, se zavijajo z rokami, toda z uporabo belih gumijastih rokavic.

Zanimiva je predvsem absolutna čistoča strojne obrata, ki je pri izdelovanju masla pri kmetih nemogoča. Tudi je v javnosti malo znano, da se pri nakupovanju margarina lahko za-

vse mogoče načine. Mnoge dame nosijo zvečer rokavice iz čipk, da se izpod njih blišče prstani.

Zmaga sive lisice. To jesen in zimo bo triumfirala siva ali srebrna lisica. Videli jo bomo na kratkim večernih in dolgih popoldanskih plaščih in sicer na kratkih ali tričetrtinskih rokavih teh plaščev, ki so brez ovratnika, z okroglim prekrižanim izrezkom ob vratu. Dolge rokavice morajo v barvi harmonirati z barvo kožuhovine.

Rokavi z volano. Mnogi rokavi se od rame do komolca tesno prilagajajo roki, od komolca doli do zapestja se pa razširijo v volane. Pod zadnjo volano se boči balonček iz blaga, ki je ob zapestju stisnjen z robčkom.

Vloženi deli so zelo moderni. Da damo klasičnim oblikam oblek in kostimov nevsakdanjo, osebno noto, se rade poslužimo vložnih delov. Život dobi s tem nekoliko višjo linijo, ne da bi se pri tem spremenila splošna silhueta. — Krila so videti bolj razgibana in bluze plastične izdelane.

Moda malih klobukov. Kakor da smo se povrnil v drugo francosko cesarstvo, se nam zdi, ko zagledamo pred seboj dražesten obraz z malim klobučkom, ki čepi šegavo na glavi. — Toda kako to, da segajo po teh klobučkih kot prve ravno tiste žene, ki jim je ta moda najmanj primerna. Zdi se, kakor da mora obstojati nekaka tajinstvena zveza med debelimi ženskami in čisto malimi klobučki, tako da se nam mora konecno mali klobuček iz »pariškega življenja« kar priskutiti. So nekatere impozantne dame, ik se nam zde, kakor da nosijo na levem ušesu s perjem okrašeno orehovo lupino in ki, če se človek smehlja oze za njimi, smatrajo ta smehlaj — za uspeh!!

Perilo iz vzorčastega muselina. Zdaj, ko so naše obleke pridobile na ženskosti, se mora temu pravilu podvreči tudi naše perilo. Iz rožnato vzorčastega muselina, vse skodrano, garnirano, polno volanie, zlikanih robčkov, vezenin in čipk, takšno kakor smo ga nekaj nosile in ki smo se mu že pred kratkim posmechovale, takšno perilo prihaja spet na površje.

Klobuček iz bele klobučevine se nosi daleč iz obraza in ima ob strani droben nakit iz perja. Mal klobuček brez krajevca, iz temno modre klobučevine z belimi robčki.

Klobuček iz črnega baržuna ima trd krajevca, privihnen na levi strani. Okrog oglavja je petelinje pero, ki visi tudi na desno stran.

Sirokokrajni klobuk iz vzorčaste svile ima svetlo notranjo stran ter lakiran trak.

vrne vsak zavojček, ki nosi zastarel datum. — Trgovce pošlje zavrnjene zavojčke nazaj tovarni, katera jih potem preda tovarni za milo. Fini duh svežega margarina je naravnost zapepljiv za nakup. Zanimivo je tudi, da porabi Danska, ki izvažajo največ in najboljše maslo, več margarina nego Nemčija. Na Danskem pride letno po 45 kg margarina, medtem ko pride v Nemčiji le 15 kg na osebo. In vendar je Danska bogata dežela, dostavlja poročilo, medtem ko je Nemčija siromaška ter je margarin le približno polovico tako drag, kakor je maslo. Na ta način uporablja Danska svoje posneto mleko, za katero tudi pri nas v Sloveniji do danes še nimamo uporabe.

V poletni vročini kuhajte s plinom!

Kuhinja ostane hladna, ne nadlegujejo Vas muhe, kuha se prijetno in poceni

Pečeni paradižniki. Paradižnike operemo, jih prerežemo ter jim odvezemo seme in sok. Položimo jih na omaščeni pekač, osolimo, opramo, jih potresemo z drobno sesekljanim peteršiljem in čebulo. Vse skupaj pokrijemo z debelo plastjo drobtinic in ostrganega, trdega sira ter s koščki presnega masla. V 15 minutah so paradižniki pečeni; serviramo jih z makaroni ali z rižem.

Penasta torta. Iz treh beljakov stepemo zelo trd sneg, dodamo rumenjake, 8 dkg sladkorne moke, 7,5 dkg sesekljanih mandeljnov, 2,5 dkg fino sesekljanega citronata. Zmes stremo v namazan, z moko posut model in spečemo. — Predno serviramo, potresemo torto s sladkorjem.

Fina večerna jed: na znani način napravimo zmes iz krompirja, mleka, presnega masla in soli ter stremo za prst na debelo na namazan pekač, oziroma v model. Iz drugega dela te zmesi napravimo s stiskalom majhne obročke vse na okrog, v obročke pa ubijemo po eno jajce. Vse skupaj potresemo z drobtinicami in kosmiči presnega masla ter pečemo samo toliko, da so spečena jajca. Sredino napolnimo s kako zelenjadno prikuho ali z gobami. Serviramo v modelu.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilolika srajce, ovratnike in mansete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

Mladi Jugoslovan

Ivan Albrecht:

Milenica

Taka je, drugačna ni,
zjutraj rada poleži,
potlej šolo zamudi,
a domov grede ihti.

Torba močno jo teži,
v torbi knjižica leži,
v knjigi listič mal kriči,
da Milena pridna ni.

Zjutraj dolgo spala je,
v šoli se smejala je —
zdaj Milenica ihti,
torba, knjiga jo teži.

Mati gleda jo ostro,
hčerko solze oblijo:
listek bolj in bolj kriči,
da dekletce pridno ni.

»Mati, ljuba mamica,«
prosi zdaj Milenica,
»jutri rano vstala bom,
v šolo se podala bom.

Solnce svetlo, prosim te,
zgodaj zjutraj vzdrami me,
vneto bom učila se,
v šoli pazila na vse.«

Res zdaj zna že a in a,
pridno vedno se uči,
sole več ne zamudi,
knjiga nič je ne teži —

Ivan Brlić Mažuranić:

Hosta Striborova

Prevedel Radivoj Rehar.

I.

Prišel je mladenič v hosto Striborovo, a ni vedel, da je začarana in se dogajajo v njej najrazličnejša čudesa. Dogajala so se v njej dobra in slaba čudesa — vsakomur po zaslugi. Morala pa je ta hosta ostati začarana vse dokler vanjo ne stopi oni, kateremu je ljubša njegova nesreča kakor vsa sreča tega sveta.

Nasekal si je tedaj oni mladenič drv in sedel na parobek, da se odpočije, ker bil je lep zimski dan. Tedaj se je nenadoma iz parobka pripeljala kača in se mu začela dobrikati. Bila pa ni prava kača, ampak človeška duša, zakleta zaradi greha in hudobije, a rešiti in osvoboditi bi jo mogel samo tisti, ki bi se z njo poročil. Lesketala se je kača kakor srebro na solncu in gledala mladeniču naravnost v oči.

»Lepa je ta kačica, prelepa! Še domov bi jo poneseš,« je dejal mladenič v šali.

»Glej jo, neumno glavo, ki me bo na svojo nesrečo osvobodila!« je pomislila grešna duša v kači, se naglo zvrila, spremenila se v prelepo dekletko in stopila pred mladeniča. Rokave je imela bele in vezene kakor metuljeva krila, a nožice urne kakor srnica. Ker je pa mislila zlo, ji je v ustih ostal — kačji jezik.

»Tu me imaš! Pelji me domov in poroči se z menoj!« je rekla kačja dekletica mladeniču. Če bi bil mladenič bister in pameten in bi

bil brz zamahnil po njej s sekirnim uhljem ter dejal: »Nisem mislil tako, da bi se poročil s hostnim čudom!« bi se bila dekletica zopet spremenila v kačo, pobegnula bi bila v parobek in vse bi bilo dobro.

Mladenič pa je bil dober, plah in sramežljiv, zato bi ga bilo sram, če ji ne bi izpolnil želje, ko se je že zaradi njega spremenila. Bila mu je pa tudi povšeč, ker je bila vitka, in neroden, kakor je bil, ni vedel, kaj ji je ostalo v ustih.

Prijel jo je za roko in jo odpeljal domov. Doma je živel mladenič s svojo staro materjo in pazil nanjo kakor na svetinjo.

»Glej, mati, pripeljal sem ti snaho!« je dejal mladenič, ko sta z dekletom prišla domov.

»Hvala Bogu, sinko!« je odgovorila mati in pogledala lepo dekletico. Bila pa je mati stara in je takoj opazila, kaj ima snaha v ustih.

Dekletica je odšla v čumnato, da se preobleče, a mati je rekla sinu:

»Lepo nevesto si si izbral, samo pazi sin, da ni kača!«

Sin je skoraj okamenel od začudenja: kako more mati vedeti, da je bila kača? Razjezil se je sam pri sebi in pomislil: »Moja mati mora biti čarovnica! In takoj jo je zasovražil.

Pričeli so vsi trije živeti skupaj, toda slabo in v sporu. Snaha je bila jezična, hudobna, požrešna in nezmožna.

Bila je tam v bližini gora, visoka do oblakov, in snaha je nekega dne naročila starki, naj ji prinese snega z njenega vrhunca, da se z njim umije.

»Nobene poti ni na to pečino!« je rekla starka.

»Vzemi kozo, naj te vodi. Kjer bo šla ona navzgor, pojdi ti po glavi navzdol!« je rekla snaha.

Pogovor je poslušal tudi sin, a se je ženinim besedam nasmejal, samo da bi ji ugodil.

To je mater tako zabolelo, da se je takoj napolnila po sneg na pečino, ker prav nič ji ni več bilo žal življenja. Spotoma se je hotela priporočiti Bogu, pa se je premislila in rekla: »Opazil bi Bog, da je sin ničvrednež.«

Bog pa ji je kljub temu pomagal in srečno je prinesla sneg s strme pečine pod oblaki.

Naslednjega dne je zapovedala snaha tašči:

»Pojdi na zamrznjeno jezero. V sredini jezera je luknja. Ujemi mi krapa za kosilok!«

»Zdrobil se bo led pod menoj, padla bom v jezero,« je odvrnila starka.

»Veselil se bo krap, če se utopiš z njim,« je dejala snaha.

In zopet se je sin nasmejal, a starka se je tako razžalostila, da je takoj odšla na jezero. Pokal je led pod njo in ženica se je jokala, da so ji solze primrznile k obrazu. A Bogu se še vedno ni hotela potožiti, ni mu hotela povedati, da je njen sin grešen.

»Bolje je, da umrem,« je mislila starka in šla po ledu.

Toda ni še napočil čas njene smrti. Pritekel je k njej galeb in ji prinesel ribo. Izpustil jo je prav pred njo. Starka jo je pobrala in odnesla domov snahi.

Tretjega dne je sedla mati k ognjišču in vzela sinovo srjako, da bi jo zakrpala. Ko je snaha to opazila, je planila k njej, izrgala ji jo z rok in zakričala:

»Pusti stara slepka, to delo ni zate!«

In ni dovolila materi, da bi zakrpala sinovo srjako.

Tedaj se je starka silno razžalostila, odšla je pred hišo, v najhujšem mrazu sedla na klop in se potožila Bogu:

»Bog moj, pomagaj mi!«

Tedaj pa je zagledala, kako prihaja k njej revna deklica, oblečena v samo srjako, po roki vsa modra od mraza, ker se ji je rokav razrgal. Kljub temu se je dekletica prijazno smehljala, ker bila je dobrega srca.

»Hočeš kupiti treščic, starka?« je vprašala dekletica.

»Nimam denarja, hčerkica; če pa hočeš, ti zakrpan rokav,« je rekla žalostno starka, ki je še vedno držala v roki iglo in sukanec za sinovo srjako.

Starka je zakrpala dekletici rokav, ta pa ji je dala sveženj treščic, se ji zahvalila in odšla dalje, vesela, da je več ne zebe.

(Se bo nadaljevalo.)

Gustav Strniša:

Na dvorišču

Naša muca tenko prede,
da se nit ne vidi,
ako tega ne verjameš,
le pogledat pojdi!

Kužek ji kolovrat žene
s šapico, tako hiti,
da kolesce kar izgine,
ki naš kužek ga vrti.

Naša stara koklja siva
išče prejo, se jezi,
gole piške v gnezdu skriva,
pa jih s čim obleči ni!

Danilo Gorinšek:

Čigava je nevesta?

(Kavkaška pripovedka.)

V starih časih je prebival v Tiflisu trgovec. Imel je hčerko, ki je bila zelo lepa, pametna in učena dekletica. Pa je sklenil njen oče, da jo dá za ženo le onemu, kdor bi bil izredno nadarjen in sposoben. Kmalu se je bil glas o dekletu in očetovem sklepu raznesel po vsem svetu.

V mestu Ercern je živel mož, ki je videl vse na svetu, kadar je legel na zemljo in si je z dlanjo zaslonil oči. V Buhari je živel drug mož; ta je imel puško, ki nikdar ni zgrešila cilja. In v Afganistanu je končno živel mož, ki je izdeloval čudežne stvari iz lesa: če si sedel nanje, si lahko v eni uri spremenil pol sveta.

Ti trije možje so se odpravili v Tiflis prosit za roko trgovčeve hčerke.

Je rekel trgovec: »Če hočem, vidim vse, kar se godi po svetu! In drugi: »Puško imam, ki nikdar ne zgreši svojega cilja! In tretji: »Iz lesa ti izrezljam voziček, ki na njem premeriš pol sveta v eni uri!«

Trgovec je odvrnil: »Vidim, da nikogar od vas ne smem odsloviti. Le dajte mi, da razmišljam, komu naj dam hčerko!«

Drugo jutro je trgovec naznanil snubcem, da mu je hčerka čez noč izginila brez sledu. Da je zdaj prilika, da pokažejo svoje revščine in naj mu spet pripeljejo hčerko. — Oni trije so se spogledali. Je rekel oni iz Buhare prvemu: »Poglej, kje je!« Mož iz mesta Ercera je legel na zemljo, zaslonil z dlanjo oči in je našel:

»Sredi Crnega morja na otoku je trdnjava, v njej je deklet ujeta!«

»Tako bom tam,« je pristavil oni iz Afganistanu, in mož iz Buhare je zaključil: »Jaz grem s teboj in jo pripeljem, pa makar me življenje stane!«

Je napravil mož iz Afganistanu voziček in sta bila v hipu na otoku sredi Crnega morja. Tam je oni iz Buhare postrelil vso posadko, moža za možem in ni niti enega zgrešil. Tako so rešili trgovčeve hčer.

Ko pa so jo pripeljali domov, je nastal velik prepir. Vsakdo izmed vseh treh si jo je lastil in vsakdo je imel pravico do nje.

»Če je ne bil zagledal...«, je rekel prvi. »Če ne bi bilo mojega vozička...«, se je razhudil drugi. »Če ne bi bil postrelil njenih stražarjev...«, je zavpil tretji.

Pa so se tako stekli med seboj, da so vsi trije obležali mrtvi.

Ivan Kriški:

Kaj se bomo igrali?

Kmalu bo prišel čas, ko bo konec kopanja in poletnih radosti. Otroško kraljestvo bo zopet soba in na dan bodo prišle stare, zaprašene igrače. V mladih glavicaх pa bodo oživele tudi stare igre. Ko se bodete teh naveličani, potem pa poizkusite z igro, ki bom vam jo danes povedal.

»Voda, ogenj, zrak in zemlja.«

Igralci sede v krogu. V sredini kroga stoji igralec z robcem v roki. Ko ta vrže komu izmed igralcev robec in imenuje eno izmed besed: voda, zrak, zemlja, mora dotični hitro imenovati kako bitje, ki živi v tistem prostoru. Na primer: srednji igralec vrže pred nekoga robec in reče: »Voda!«. Vprašanec odgovori: »Zaba!«, ali pa imenuje eno izmed bitij, ki živi v vodi. Če vprašanec ne odgovori, mora zastaviti predmet. — Če pa zakliče srednji igralec: Ogenj!, morajo vsi igralci vstati in križema menjati prostore. Srednji igralec mora skušati zasedeti prostor. Kdor ostane brez prostora, nadaljuje z robcem.

Na koncu igre se določi sodnik, ki za zastavljene predmete določa primerne kazni.

Uganke

Zunaj sem modra,
znotraj rumena,
v sredi pa rjava;
kadar sem zrela —
hrana sem zdrava...

Rešitev prejšnje uganke: MESEC OKTOBER. Pravih rešitev smo prejeli 22. Nagrado je žreb določil Mahaelu Bevcu v Gornjih Petrovcih v Prekmurju. Rešitve današnje uganke bo sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslavanca« v Mariboru, Aleksandrova c. 24. do srede 9. t. m. popoldne.

Ivan Kriški:

Gozdna kraljica

Globoko v gorovju, v tesni gozdni soteski je pred časi stala majhna hišica. V njej je živela dobra mati s svojo hčerko-edinko. Oče je že dolgo vrsto let počival pod zemljo in tako se je morala mati silno truditi, da je skromno preživljala hčerko in sebe. Medtem, ko je bila mati na delu, je mala Anica poleti nabirala razne gozdne jagode in gobe, za zimo pa je nabirala suhega dračja.

Ko je nekega dne zopet nabirala med grmovjem jagode, je v nekem grmu našla majhno srno. Žival jo je žalostno gledala in ko je stopila Anica bližje, je opazila, da ima zlomljeno nogo. Usmiljeno je vzela srnico v naročje in jo odnesla domov. Doma je sestradano žival nahranila, s pomočjo matere pa ji je obvezala tudi zlomljeno nogo.

V nekaj dneh je bila lepa žival zopet zdrava in Anica je odprla srnici vrata. Ta je vsa vesela oddirjala v gozd, Anica pa je še dolgo zrla v gozd, kamor je srnica izginila.

Tisto leto je prišla v deželo zima zelo zgodaj in ko se je Anica nekega jutra prebudila, je bilo že vse zasneženo. Sobica je bila mrzla, pri hiši pa je bilo zelo malo drv. Zato se je Anica ogrnila s toplo volneno ruto in se napolnila v zasneženi gozd po dračje. Ni še hodila dolgo, ko je začelo znova snežiti. Sneg je naletal v debelih kosmičih, veter je tulil in nanašal

Anici sneg v lice. Mala dekletica je v tem snežnem metežu kmalu zašla in po dolgem tavanju se je vsa utrujena zgrudila pod neko smreko. Od strahu je glasno plakala in prosila ljubega Boga, naj ji pošlje pomoč.

Kar je v njeni bližini narahlo zaškripal sneg in ko se je Anica ozrla, je pred njo stala njena srnica. Z ljubkimi rjavimi očmi je veselo zrla

Anico, hipoma pa se je obrnila. Dekletica je nehotе krenila za njo. Hodile nista dolgo, ko se je srnica ustavila pred veliko skalo. S parkelji je potrkala na steno in pred začudeno Anico so se odprla vrata. Obe sta vstopili in šli po dolgem, temnem hodniku dalje. Hodnika kar ni hotelo biti konec in Anici je postalo

pri srcu tesno. Končno je bilo vendar hodnika konec in Anica je ugledala pred seboj krasno pomladansko solnce, v katerem se je bleščal med bujnim zelenjem bel grad. Na prostrani livadi je prepevalo nebroj ptičev, živali vsake vrste so se podile brezskrbno po travi. Iz grada pa je prišla Anici nasproti lepa gospa, oblečena v bogato okrašeno svileno obleko. Ustavila se je pred dekletico, jo rahlo pobožala in rekla: »Jaz sem gozdna kraljica in vse te živali, ki jih tu vidiš, so moje. Kdor stori njim dobro, je pod mojim varstvom. Tudi ti si bila dobra s srnico in zato sem jo poslala, da te reši iz snežnega meteža. Sedaj si tukaj, pa si dobro oglej moje kraljestvo.«

Okoli Anice so se pričele zbirati živali; nekatere so ji prikupljivo lizale roko, se drgnile ob njeno krilce, ptički pa so ji sedali na ramena in žgoleli. Dobre živali so Anici tudi postregle z vsemi mogočimi stvarmi. Ljubka veverica ji je nanesla sladkih lešnikov, zajčki so ji prinesli šopke rdečih jagod, skromne čebele pa so ji ponudile meda. Še miška se je hotela izkazati in prinesla ji je sladkih korenin.

Anica si je z vsem dobro postregla, nato pa se je vsa utrujena zleknila v mehko travo. Zbor ptičev ji je zapel uspavanko in kmalu je sladko zasanjala. Ko se je prebudila, se je spomnila mamice in stopila je pred gozdno kraljico. Lepo se ji je zahvalila za vse in ji razodela željo, da bi rada domov, k mamici.

Gozdna kraljica je nežno objela dekletico in rekla: »Pojdi, le pojdi k mamici! Na livadi si naberi cvetja za mamico, ti pa ostani kot doslej dobra in usmiljena!«

Dekletica si je nabrala polno naročje cvetja, se še enkrat poslovila od gozdne kraljice in od živali ter nato krenila s srnico zopet iz votline.

Kako pa se je začudila, ko je prišla iz votline! O zimi ni bilo nikakovega sledu, ves gozd je bil zopet v zelenju, trata v cvetju in veselo ptičje petje se je glasilo z vseh strani. Ona je, ne da bi vedela, preživela v votlini zimo. Z bojaznijo v srečo se je spomnila mamice in urno je stekla proti domu. Ko je prišla do doma, se je ozrla po srnici. Toda te ni bilo nikjer več. Izginila je brez sledu. V koči je dobila Anica mamico vso žalostno. Mislila je, da je njena edinka že mrtva in zato je bilo njeno veselje nepopisno, ko je je spet ugledala živo in vso cvetočo v lice. Veselja in objemanja ni bilo kraj in Anica je morala vedno znova pripovedovati.

Med pripovedovanjem se je spomnila tudi cvetja in hotela ga je dati mamici. Koliko začudenje pa je bilo, ko sta opazili, da je cvetje iz pravega suhega zlata.

Doslej uboga mati je prodala zlato in je dobila zanj toliko, da se je lahko s hčerko preselila v mesto. Tam sta mamica in Anica živeli v lepi palači brez vseh skrbi, srečno in zadovoljno. Često pa sta tudi mislili na vir svoje sreče — na srnico in na dobro gozdno kraljico.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 45/32.
Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini
od 15. avgusta do 21. avgusta 1931.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanajo v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	7	1	1	1	6
Celje	4	2	1	1	6
Dolnja Lendava	1	1	1	1	1
Gornji grad	3	1	1	1	2
Kamnik	1	1	1	1	1
Kranj	1	1	1	1	2
Krško	5	2	2	5	5
Logatec	1	1	1	1	1
Ljubljana (srez)	3	1	1	3	3
Ljubljana (mesto)	1	2	1	3	3
Ljutomer	1	1	1	1	1
Maribor lev breg	1	1	1	1	1
Slovenjgradec	1	1	1	1	1
Novo mesto	1	1	1	1	1
Smarje pri Jelšah	2	1	1	2	2
Skupaj	29	14	7	1	36
Griza. — Dysenteria.					
Dolnja Lendava	24	3	10	3	14
Kranj	1	1	1	1	1
Kočevo	1	29	6	24	24
Krško	1	1	1	2	2
Ljubljana mesto	2	4	2	4	4
Murska Sobota	2	1	1	2	2
Novo mesto	2	1	1	2	2
Prevalje	4	1	2	1	1
Ptuj	1	1	1	1	1
Radovljica	1	1	1	1	1
Skupaj	33	43	18	5	53
Škriatinka. — Scarlatina.					
Brežice	5	1	1	1	5
Celje	1	1	1	1	1
Celje (mesto)	3	1	1	3	3
Kamnik	3	1	1	3	3
Kranj	3	1	1	3	3
Kočevo	7	1	1	7	7
Konjice	1	1	1	1	1
Krško	1	1	1	1	1
Litija	1	1	1	1	1
Ljubljana (srez)	9	1	1	10	10
Ljubljana (mesto)	1	1	1	1	1
Ljutomer	2	1	1	2	2
Maribor desni breg	2	2	2	2	2
Maribor lev breg	1	1	1	1	1
Murska Sobota	1	1	1	1	1
Novo mesto	3	1	1	3	3
Ptuj	1	1	1	1	1
Ptuj (mesto)	2	2	2	2	2
Radovljica	17	2	3	16	16
Slovenjgradec	1	1	1	1	1
Skupaj	61	7	4	1	63
Ošpice. — Morbilli.					
Celje	1	1	1	2	2
Maribor (mesto)	2	1	1	2	2
Murska Sobota	3	1	1	2	2
Skupaj	6	2	2	6	6
Davica. — Diphtheria et Croup.					
Brežice	5	3	5	3	3
Celje	1	2	1	1	1
Dolnja Lendava	1	1	1	2	2
Kranj	4	1	1	3	3
Kočevo	1	1	1	1	1
Krško	4	4	4	4	4
Litija	5	4	1	8	8
Logatec	4	1	1	5	5
Ljubljana (srez)	7	3	2	8	8
Ljubljana (mesto)	7	2	1	4	4
Ljutomer	1	1	1	1	1
Maribor desni breg	2	1	2	1	1
Maribor lev breg	5	2	2	1	2
Maribor (mesto)	3	2	1	5	5
Murska Sobota	6	4	2	8	8
Novo mesto	6	6	6	6	6
Ptuj	2	2	2	2	2
Slovenjgradec	1	1	1	2	2
Smarje pri Jelšah	6	2	1	8	8
Skupaj	63	32	23	4	68
Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrospinalis epidemica.					
Krško	1	1	1	1	1
Maribor (mesto)	1	1	1	1	1
Skupaj	1	1	1	2	2
Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Ptuj	4	3	2	1	4
Ptuj (mesto)	4	1	1	3	3
Skupaj	8	3	3	1	7
Sen. — Erysipelas.					
Brežice	1	1	1	1	1
Celje (mesto)	1	1	1	1	1
Kočevo	1	1	1	1	1
Ljubljana (srez)	1	1	1	1	1
Ljubljana (mesto)	2	1	1	2	2
Maribor lev breg	2	1	1	2	2
Maribor (mesto)	2	1	1	2	2
Novo mesto	2	1	1	2	2
Ptuj	1	1	1	2	2
Slovenjgradec	1	1	1	1	1
Skupaj	14	3	5	1	11

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanajo v oskrbi
Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Kranj	1	1	1	1	1
Konjice	1	1	1	1	1
Litija	1	1	1	1	1
Ljutomer	1	1	1	1	1
Maribor lev breg	1	1	1	1	1
Murska Sobota	1	1	1	1	1
Radovljica	1	1	1	1	1
Skupaj	6	2	3	1	4
Vranični prisad. — Anthrax.					
Ptuj	1	1	1	1	1
Skupaj	1	1	1	1	1
Otročniška vročica. — Sepsis puerperalis.					
Novo mesto	2	1	1	2	2
Skupaj	2	1	1	2	2
Koze. — Variola vera.					
Maribor desni breg	1	1	1	1	1
Skupaj	1	1	1	1	1
Vnetje hrbteničnega mozga. — Polyomyelitis acuta.					
Maribor lev breg	1	1	1	1	1
Skupaj	1	1	1	1	1

Ljubljana, dne 25. avgusta 1931.
Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

VI. No. 20873/1 2487

Izprememba v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Jenko Ljudevit, sreski sanitetni referent v Laškem, je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino v Ljubljani.

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 25. avgusta 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 558/31—10 2488

Dražbeni oklic.

Dne 30. septembra 1931 ob devetih pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: kmečkega posestva v Lašah, zemljiška knjiga Mrzlopolje, vl. št. 58 in 71.

Cenilna vrednost: Din 64.328-40; vrednost pritikline: Din 1.880—; najmanjši ponudek: Din 42.886—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Laškem, dne 28. avgusta 1931.

E IV 69/31—16 2482

Dražbeni oklic.

Dne 7. oktobra 1931 ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Grajska vrata, vl. št. 36.

Cenilna vrednost: Din 564.274'25; najmanjši ponudek: Din 282.137'10.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 29. julija 1931.

E 316/31—13 2481

Dražbeni oklic.

Dne 8. oktobra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga: Brezje, vl. št. 37.

Cenilna vrednost: Din 81.062'85 po odbitku služnostnih pravic, cenjenih na Din 27.890—, povprečna čista vrednost torej Din 53.172'85; vrednost pritikline: Din 7574—; najmanjši ponudek: Din 35.449—. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe,

je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem, dne 1. septembra 1931.

E 204/31-10. 2470

Dražbeni oklic.

Dne 10. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Radeče, vl. št. 202, ki obstoji iz stavb. parc. št. 36, hiše, pripravne za pekovsko obrt, z drvarnico, svinjakom, vodovodm in pritliklinami, in zemljiške parcele.

Cenilna vrednost 137.722 Din; vrednost pritikline: 3517 Din; najmanjši ponudek: 91.814'80 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Radeče, dne 27. avgusta 1931.

E 617/31—8 2485

Dražbeni oklic.

Dne 12. oktobra 1931 ob poldesetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Stranje, vl. št. 151.

Cenilna vrednost: Din 100.940—; najmanjši ponudek: Din 53.960—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kamniku, dne 28. avgusta 1931.

E 606/31—8 2486

Dražbeni oklic.

Dne 12. oktobra 1931 ob poldesetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga: Kamnik, vl. št. 226.

Cenilna vrednost: Din 327.988—; najmanjši ponudek: Din 186.004—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kamniku, dne 28. avgusta 1931.

E 1564/31—11. 2484

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Kranje Martina, pos. v Smartnem v Rož. dolini, bo dne 16. oktobra 1931 ob devetih, pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga polovica vloge k. o. St. Jungert, vl. št. 23, označba nepremičnin: hiša z gospodarskimi poslopji, cenilna vrednost: 22.000 Din, zemljišča (njive, travniki, pašniki vrt, gozd, vinograd) 64.042'50 Din, pritikline 5'502—dinarjev, skupaj 91.544'50 Din, v polovični vrednosti 45.772'25 Din; najmanjši ponudek: 30.520— Din. Vadij 4580— Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga k. o. St. Jungert, vl. št. 23, spadajo sledeče pritlikline: 2 junca, 2 voza, slamoreznice, stikalnica, 2 kadi in drugo gospodarsko orodje v cenilni vrednosti polovice 2751—dinarjev. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaje.

Okrajno sodišče Celje, odd. III., dne 18. avgusta 1931.

E 1354/31—12. 2491

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Zavšek Marije v Drešnjivasi po dr. Milku Hrašcov, odv. v Celju, bo dne 16. oktobra 1931 ob polenajstih, pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga: 1. k. o. Zalogam, vl. št. 93, označba nepremičnin: I. skupina, 1. hiša z gospodarskimi poslopji, cenilna vrednost: 37.100— Din; 2. zemljišče obstoječe iz njiv, travnikov in vrtov, 84.861—

dinarjev; 3. pritlikline 18.870— Din, skupno 140.831— Din; najmanjši ponudek: 93.887'33 Din. Vadij 14.083'10 Din.

2. zemljiška knjiga k. o. Košnica, vl. št. 120, označba nepremičnin: II. skupina gozd; cenilna vrednost 4323'20 Din; najmanjši ponudek 2.882'13 Din. aVdij 432'32 dinarjev.

K nepremičnini zemljiška knjiga k. o. Zalogam, vl. št. 93, spadajo sledeče pritlikline: 2 konja, 1 krava, 4000 hmeljovk, 2 voza in razno gospodarsko orodje v cenilni vrednosti 18.870— Din. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaje.

Okrajno sodišče Celje, odd. III., dne 19. avgusta 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme: 940. Sedež: Bistrica pri Rušah št. 30.

Dan vpisa: 20. avgusta 1931. Besedilo: Dobnik Ivan. Obratni predmet: trgovina z deželnimi pridelki in sadjem ter izvoz istega.

Imetnik: Dobnik Ivan, trgovec v Bistrici pri Rušah št. 30. Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 20. avgusta 1931.

Opr. št. Firm 725/31 — Rg A III 181/1.

941. Sedež: Maribor. Dan vpisa: 20. avgusta 1931.

Besedilo: »Rekord«, lastnik Elemar Kurth. Obratni predmet: trgovina z manufakturnim blagom.

Imetnik: Kurth Elemar, trgovec v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 51. Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 20. avgusta 1931.

Opr. št. Firm 730/31 — Rg A III 182/1.

942. Sedež: Strihovec št. 46. Dan vpisa: 20. avgusta 1931.

Besedilo: Dimnik Karol. Obratni predmet: trgovina s sadjem in deželnimi pridelki.

Imetnik: Dimnik Karol, trgovec v Strihovcu št. 46. Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 20. avgusta 1931.

Firm 743/31 — Reg A III 180/1.

Pri izvrševanju svojih poslov je družba podvržena splošnim predpisom, veljavnim za dotične posle. Ako hoče družba obratovati s podjetji, za katera je potrebno posebno pooblastilo ali državno odobrenje ali kvalificiran poslovodja, mora te predpogoje izpolniti v smislu veljavnih predpisov.

Družbena oblika: Delniška družba, podružnica pri kr. sudbenem stolu kot trgovačkemu sudu v Zagrebu protokolirane delniške družbe »Bata«, cipele i koža, d. d., ustanovljena na ustanovni glavni skupščini dne 15. prosinca 1920.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Delniška glavica znaša 5.000.000 Din in je razdeljena na 10.000 delnic po 500 Din, glasečih se na prinositelja.

Podpis firme: Družbena firma se podpisuje tako, da predsednik upravnega odbora s članom uprave kolektivno stavi svoj lastnorčni podpis pod s štampiljko odtisnjeno, tiskano ali po komerkoli napisano besedilo tvrdke.

Namesto člana uprave lahko podpiše na spredaj navedeni način tudi prokurist, ki pa ne more nadomestiti predsednikovega podpisa.

Za podpisovanje pooblaščenih uradnik mora svojemu podpisu dodati klavzulo, ki označuje prokuro.

Družbene objave se izvršujejo pravno veljavno s trikratno uvrstitvijo v uradnem listu »Narodne Novine« v Zagrebu. Te objave morajo biti razglašene in podpisane po predsedniku upravnega odbora.

Člani upravnega odbora so: Bata Tomaž, veleindustrijalec v Zlinu, ob enem predsednik; dr. Semljan Mišo, odvetnik v Sarajevu; Cipera Dominik, generalni direktor t. Bata v Zlinu; dr. Horn Marko, odvetnik v Zagrebu.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 27. avgusta 1931.

Firm 712/31 — Rg B II. 34/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Murska Sobota.

Dan vpisa: 20. avgusta 1931.

Besedilo: Prekmurska banka d. d., prej Muraszombati Takarekpénztár.

Izbrise se dosedanji član upravnega sveta Dobraj Janez, vpiše pa novoizvoljeni član upravnega sveta Kočar Matija, posestnik v Stankovcih.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 20. avgusta 1931.

Opr. št. Firm 671/31 — Rg B II 16/14.

*

Sedež: Ptuj.

Dan vpisa: 27. avgusta 1931.

Besedilo: Oskar Moses.

Vpis tvrdke se izpremeni in se glasi odslej:

Besedilo firme: Oskar Marič.

Sedež: Breg pri Ptuj.

Obratni predmet: trgovina z deželnimi pridelki.

Imetnik: Oskar Marič, trgovec v Bregu pri Ptuj.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 27. avgusta 1931.

Firm 744/31 — Reg A I 31/5.

*

Sedež: Ruše.

Dan vpisa: 20. avgusta 1931.

Besedilo: Tovarna vžigalic in kemikalij, Ruše, družba z o. z.

Družbena pogodba z dne 18. avgusta 1920, opr. št. 606, se je izpremenila z notarskim zapisnikom z dne 29. julija 1931, opr. št. 4778, v členih 2 in 3.

Besedilo firme odslej: Tovarna lesnih

proizvodov in kemikalij, Ruše, družba z o. z.

Predmet podjetja odslej: Predmet in namen družbe je: Ustanavljanje in obratovanje tvornic lesa in kemikalij na ozemlju kraljevine Jugoslavije, izkoriščanje, nakup in prodaja vseh vrst surovin, kakor lesa, kemikalij in tako dalje, izdelkov in pridelkov, ki so s temi obrati na katerikoli način v zvezi, končno tehnično in trgovsko izkoriščanje vseh z dotičnimi tovarniškimi podjetji združenih stranskih in pomožnih obratov.

Izbrise se dosedanji poslovodja Richter Milan, vpiše pa novi poslovodja Glaser Viktor, veleposestnik in industrijalec na Smolniku pri Rušah.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 20. avgusta 1931.

Firm 724/31 — Rg C I 32/22.

Vpisi v zadrudni register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

Sedež: Gornja Radgona.

Dan vpisa: 20. avgusta 1931.

Besedilo: Vinarska zadruga, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Gornji Radgoni.

Obrat in predmet: Zadruga ima namen pospeševati gospodarske koristi svojih članov s tem,

a) da podpira zadrudnike pri obnovi vinogradov;

b) da širi potrebno strokovno znanje vinarstva in umnega kletarstva z vinarstvi shodi, predavanji, z izdajanjem primernih navodil, z razstavami in daje nasvete v vinarstvih zadevah; predvsem pa pazi, da se vinogradniška dela pravilno in pravočasno izvršujejo;

c) da nabavlja za svoje člane vinogradniške potrebščine;

d) da zgradi oziroma uredi in opremi vzorno klet, kjer potom umnega kletarstva vpliva na zboljšanje kvalitete in s tem na zboljšanje vnovčenja vinskih pridelkov svojih zadrudnikov;

e) da propagira idejo zadrudnih stiskalnic za grozdje;

f) da prevzame in kupuje vino in grozdje od zadrudnikov ter skrbi za njih predelavo in prodajo v tu- in inozemstvu;

g) da razširi svoj delokrog v istem smislu tudi na sadjarstvo.

Zadruga pogodba z dne 10. avgusta 1931. Opravilni delež znaša 100 Din in se mora plačati ob vstopu v zadrugo ena četrtina deleža, ostanek pa v obrokih, ki jih določi načelstvo, toda najkasneje v teku enega leta.

Vsak zadrudnik jamči s svojim pravnim deležem in pa še z njega dvakratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo z nabitjem razglasa v poslovnih prostorih zadruge.

Načelstvo obstoja iz 5 zadrudnikov, člani načelstva so:

1. Hirc Franc, posestnik v Šratovci, p. Slatina-Radenci (načelnik);

2. Grobler Franc, kaplan v Gornji Radgoni (nač. namestnik);

3. Husjak Franc, posestnik v Gornji Radgoni;

4. Hrastelj Jože, posestnik in trgovec v Gornji Radgoni;

5. Štrkl Matija, ekonom v Zbigovcih, p. Gornja Radgona.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo, ki podpisuje za zadrugo na ta način, da pristavita dva člana načelstva od kogarkoli napisanemu ali odtisnjemu besedilu zadrugne tvrdke svoja lastnorčna podpisa.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 20. avgusta 1931.

Firm 718/31 — Zadr. V 15/1.

Sedež: Sv. Kungota.

Dan vpisa: 20. avgusta 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Sv. Kungoti p. P., registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Obrat in predmet: Namen zadruge je:

1. združevati kmete v organizacijo v obliki pravne osebe, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi,

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v zmislu § 24 zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 19. junija 1931, to je, preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiških gospodarstvih sploh,

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.,

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo,

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanja, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga dopustna sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadruga pogodba (statut) z dne 18. avgusta 1931.

Opravilni delež znaša 10 Din in se mora plačati takoj pri vstopu.

Vsak zadrudnik jamči s svojim pravnim deležem in pa še z njega petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo z enkratnim oklicem pred cerkvijo, po potrebi pa tudi s pismenimi obvestili posameznih članov.

Načelstvo obstoja iz 5 zadrudnikov, člani načelstva so:

1. Svenšek Ernest, posestnik v Sv. Kungoti p. P. (načelnik),

2. Krček Franc, posestnik v Sv. Kungoti p. P. (podnačelnik),

3. Lobenwein Ivan, posestnik v Sv. Kungoti p. P.,

4. Kajsersberger Lovro, posestnik v Sv. Kungoti p. P.,

5. Tomanič Miha, posestnik v Sv. Kungoti p. P.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo, ki podpisuje za zadrugo na ta način, da se podpišeta pod zadrugo tvrdko dva člana načelstva.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 20. avgusta 1931.

Firm 741/31 — Zadr. V 16/1.

Konkurzni razglasi

S 11/31—2

2489

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Gulda Franceta, trgovca v Mariboru, registrovanega pod firmo Fran Gulda v Mariboru.

Konkurzni sodnik: dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

Upravnik mase dr. Lašič Ferdo, odvetnik v Mariboru.

Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču soba št. 84 dne

17. septembra 1931 ob desetih.

Oglasitveni rok do 24. oktobra 1931 pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 5. novembra 1931 ob desetih.

Okrožno sodišče v Mariboru, oddelek III., dne 3. septembra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T. No. 383/37.

2472a—2—2

Razglas o licitaciji.

Ker prva z razglasom sreskega načelstva iz Celja z dne 11. avgusta 1931 T. No. 383/20 na dan 2. septembra 1931. razpisana licitacija ni uspela, razpisuje načelstvo drugo javno pismo ponudbeno licitacijo za zgradbo spodnjega stroja železnega mostu preko Trnavce v km 58.720 drž. ceste št. 50 na dan 19. septembra 1931 ob enajstih dopoldne pri sreskem načelstvu v Celju.

Podrobnosti so razvidne iz službene objave »Jugoslovana« z dne 13. avgusta 1931., št. 185.

Sresko načelstvo v Celju, dne 2. septembra 1931.

Razne objave

2492

Vabilo

na izredni občni zbor

Splošne gradbene gospodarske produktivne zadruge »Naprej«, r. z. z o. z. v Celju, ki se bo vršil na zahtevo 2/3 članstva dne 20. septembra 1931. leta ob desetih dopoldne v hiši Delavske zbornice (pisarna Kodesa), Razlagova ulica št. 5,

s sledečim

dnevni redom:

1. Volitev predsednika.
2. Razveljavljenje sklepa načelstva radi odslovitve in izključitve člana Alojza Leskoška, poslovodje pekarnice in ustanovitelja zadruge.
3. Odstavitev sedanjega predsednika, blagajnika in knjigovodje od načelstva, ker delajo zadrugi škodo.
4. V smislu § 19 zadr. pravil se bodo izvolili namesto odstopivših odnosno odstavljenih članov načelstva drugi člani, za še preostalo poslovno dobo.
5. Glasom § 20 zadr. pravil se ob nezadostni udeležbi vrši občni zbor pol ure pozneje, ki bo vejavno sklepal ne glede na število navzočih članov.
6. Razni predlogi.

Sklicatelji.

2485

Poziv upnikom.

Tvrdka »Zibert, trgovina s čevlji in modnimi predmeti, družba z o. z. v Mariboru« se je razdružila in prešla v likvidacijo. V smislu § 91., odst. 1. zakona o družbah z o. z. se pozivajo upniki, da priglase terjatve na naslov tvrdke: »Zibert, trgovina s čevlji in modnimi predmeti, družba z o. z. v likvidaciji« v Mariboru.

Likvidatorji: Zibert Elizabeta in Jurin Pavla, Maribor, Glavni trg 18.

*

2490

Objava.

Ukraden mi je bil orožni list, glaseč se na pravico nošenja ene lovske puške, izdan od sreskega načelstva v Ptuj pod št. 9834 z dne 26. februarja 1929., reg. št. 548, na ime: Ogrizek Ivan, posestnik in gostilničar v Hajdini št. 3. Proglašam ga neveljavnim.

Ogrizek Ivan s. r.

P. Ripson:

56

Marsove skrivnosti

(Roman.)

— Nazaj, nazaj! To je bila njegova srčna želja. Bil je ozdravljen od svoje strasti, neprestano potovati, od svojega nemira, ki ga je gnal vedno naprej, dokler ni dospel na ta tuji planet, v ta svet, kjer ni imel ničesar iskati. Kako lepo bi bilo, živeti mirno nekje v lastni hiši tam daleč na zemlji, imeti vsakdanji posel in v krogu svoje družine veseliti se življenja. Sedaj ni mogel več obstati v svojem stolpu. Sklenil je, da gre naprej, najprej do prihodnjega stolpa, da tam vidi, ali ni mogoče priti v stik z Marsovc. Gotovo je še nekje ohranjeno vseмирsko letalo in tega se je hotel poslužiti na vsak način, da se vrne nazaj na zemljo, tudi če bi moral izgubiti pri poskusu življenje, kajti bolje se mu je zdelo umreti, kot vse svoje življenje prebiti sam na tujem planetu.

Polastil se ga je silen nemir in sklenil je, da naslednji dan zgodaj zjutraj odide peš po veliki cesti v smeri drugega stolpa. Napravil si je nekakšen nahrbtnik iz blaga, ki ga je našel v neki omari, in natlačil vanj konzerv za štirinajst dni. Razen tega je vzel močno palico, kakor tudi svoj lok in puščice, kar se mu je zdelo skoraj smešno, kajti prav nič se ni podajalo to primitivno orožje modernemu svetu, v katerega je bil zašel.

Bil je krasen dan, ko je začel stopati po široki cesti in veselo žvižgaje je hitel naprej. Polagoma je izginjal za

njim stolp in oddaljeval se je tudi od visoke gore, v kateri so stanovali vampirji. Na te je bil Robert za časa svojega bivanja na stolpu že popolnoma pozabil in sedaj, ta voz in ga spustiti po ameriških cestah! Postal bi mulko je to mogoče, da žive na Marsu tako različna bitja, na eni strani njegovi nizko kultivirani Marsovc in vampirji, na drugi strani pa visoko kultivirani, a za enkrat neviden narod. To so bila tako velika nasprotja, da si je Robert zaman belil glavo, da bi jih rešil.

Zakaj niso visoko izobraženi Marsovc kultivirali nižje stoječih? Zakaj niso iztrebili škodljivih in nevarnih vampirjev? To vendar pri tako visoko stoječi tehnični civilizaciji ne bi bilo težko. Zakaj so zgradili ta dva stolpa ob morju in vse kot je bilo v njih in poleg njih? Same nerešene uganke!

V take misli zatopljen je Robert stopal po cesti, ki je bila prevlečena z isto belkasto, a mehko kovino, iz katere so bila kolesa elektromobila, ki je stal v garaži stolpa. Peljati se v takem vozilu po takšni cesti, je res moral biti užitek. Hodil je po mehkem, prožnem tlaku lahko, zdelo se mu je, da ga noge same nosijo in da se pri takšni hoji sploh ne bo mogel utruditi.

Pokrajina je bila zelo lepa. Ob cesti so rastle palme, velike paproti in velikanske cvetlice, podobne onim, ki je bil videl v tistem čudnem tropskem gozdu. Cesta se je vila navzdol in navzgor po obronkih obale ter je imela krasen razgled na morje in okolico.

Ko je Robert zavil okoli visokega griča, se mu je odprl veličasten pogled.

Iz gore je padal velikanski slap. Voda je prihajala iz podzemke jame in padala v prepad. Robertovo inženjsko oko je takoj opazilo, da je breg reke umetno izdolbljen in da je voda padala v globini na turbine, kar sicer od zunaj ni bilo videti. V skalo so bila vdolana vrata in Robert je odložil svoj nahrbtnik ter vstopil. Po stopnicah navzdol je prišel v veliko sobo, polno najrazličnejših stikalnih tabl. Spoznal je, da se nahaja v ogromni podzemski električni centrali, ki pa ni delovala. Ni mogel naprej, ker ni bilo razsvetljave. Zaman je sukal stikala. Treba je bilo najprej spraviti vodno napravo v tek.

— Ta postaja mora proizvajati velikansko množino elektrike, si je dejal. Gotovo je v zvezi z oddajno postajo za brezžične valove. Ako bi se mi posrečilo vse to spraviti v tek, potem bi lahko vporabljal avto in letalo, sicer pa kdo ve, kaj bi se dalo še vse z elektriko napraviti.

Takoj mu je šinila v glavo misel oddajanja znakov na zemljo. Bil je ves navdušen, toda kako prodirati v popolno temo podzemne električne centrale? Moral je na vsak način imeti trajno luč s seboj, ker drugače mu je bilo nemogoče pregledati napravo in jo spraviti v tek. Se pri zemeljski napravi bi to bilo nemogoče, kaj šele pri njemu kolikor toliko neznanih aparatih. Na obisk v sosednjem stolpu Robert ni več mislil. Zanj je bila glavna stvar ta večcentrala, vir neizčrpne energije, v slučaju, da bi se dala spraviti v tek. Spomnil se je tudi, da je, zvezan ležeč v jami vampirjev, čul iz globočine šum reke. To je morala biti ta reka, ki je prihajala tu iz zemlje.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

Ni mogel več doumeti, kako ga je mogla Arijanina preteklost tako razburiti. »Hvala Bogu, da me ni varala. Njena nezasišana odkritost me je brz-kone rešila. Če bi bila navihana, kakor so njene evropske sestre, če bi mi bila igrala tisto dražestno, sentimentalno komedijo, ki smo je vselej tako radi deležni, če bi me bila skušala prepričati, da me ljubi in da sem jaz prvi možki, ki je premagal njeno srce v kljub neutajljivim izkušnjam njene preteklosti — kdo ve, ali ne bi bil že v njenih mrežah? Toda takšna, kakršna je, me ščiti pred samim seboj, da si ne delam prevar, ki bi me utegnile predaleč dovesti. Se nikoli nisem videl tako treznega, stvarnega človeka. Očituje se kakor kakšen anatomski izdelek; kar druge ženske skrbno prikrivajo, to ona očituje. Stavim, da bom po svoji vrnitvi zvedel natančno število vseh njenih ljubimcev z vsemi njihovimi življenjski-pisi. Jaz sem samo številka več v njenem seznamu, tega ne smem pozabiti. Temu dekletu moram biti hvaležen, da mi je tako prostodušno podarilo svojo dražestno osebo in se odreklo dolgotrajnemu pretvarjanju in vsej običajni komediji.«

V tem nastroju ji je napisal veselo pismo, v katerem ji je živahno zatrjeval, da ne more več pogrešati dolgih razgovorov z njo, s katerimi ga je tako dražestno kratkočasila za njegovega bivanja v Moskvi. O bodočih dnevih na Krimu si obeta mnogo sreče. Njegovo pismo se je križalo z nekaterimi njenimi vrsticami, v katerih ni nič omenila o nameravanih potovanju, pač pa mu je dovtipno opisovala svoje življenje, potekajoče ji med zaljubljenim stricem in teto, ki jo je ljubosumje siloma splašilo iz njene običajne otopenosti in gluposti. Pismo je bilo prav tako živahno in naravno kakor vse njeno bistvo.

Brzjavil ji je uro svojega prihoda in ji ponovno sporočil, da odpotujeta skupaj naslednjega dne.

Arijana Nikolajevna ga je pričakovala na kolo-dvoru in v vozu, ki ju je peljal v hotel, se je nežno privila k njemu. Baš tisti dan je sijajno prestala zadnjo izkušnjo. Ni ugovarjala glede njenega skupnega potovanja in mu je pripovedovala, kako pretkano je s pomočjo neke prijateljice prevarila očeta, strica, teto Varvaro in svoje prijatelje, ki so jo vsi doma pričakovali. Samo to je rekla, da mora biti šestnajstega junija doma iz važnih razlogov in da se o tem ne more več pogajati. En teden daruje prijatelju.

36

Naslednjega dne ju je odpeljal sebastopolski brzovlak. —

Ležala sta na majhni peskovini morskega obrežja na rdečem, vročem pesku, desno in levo poleg njiju in za njima razjedeno rdeče pečevje, pri nogah šumeče morje, katerega mehki valovi so umrli na pesku s šumom, ki je bil podoben zvoku trgajoče se svile. Na jasnem nebu se je lesketalo nekaj nepremičnih oblakov, kakor da so zasidrani v ozračju. Živela sta, kakor je Konstantin prerokoval, blažena kot bogova in gola, na solncu ležeč, dihala dišaven morski zrak. Bila sta tu že preko osem dni, blizu Jalte, in živela neprestano samo zase. Stanovala sta v majhni hišici, ki jo je neki prijatelj slikar odstopil Konstantinu. Imela je bele zidove, rdečo streho in je bila docela skrita med pečovjem. Njena notranjost se je sestajala iz dveh sob. Večja soba je imela tri okna, gledajoča proti jugu na morje. Bila je belo prepleškana in obložena z orientalskimi preprogami, ob stenah so stali divani. To je bila jedilnica in stanovanjska soba; spalnica je bila manjša, toda tudi udobna. Z nje je bil čudovit razgled na pečevje, cvetlice, kaktuse in borovje. Na zadnji strani hiše je bila kuhinja in soba za služkinjo, ki je kuhala. Bila je tatarskega pokolenja in črnih lasi. Neslišno je švigala na svojih lepih bosih nogah po hiši. Arijana je obšla, kakor mačica, ki pregleda najprej svojo okolico, hišo, ki jo je Konstantin izbral za njuno skupno življenje, nazadnje je izginila v kuhinjo, kjer se je dolgo razgovarjala s Tatarko. Konstantin jo je prosil, naj nadzoruje gospodinjstvo, toda napravil je to z nekim strahom, pričakujoč kdove kakšna razočaranja. Toda kmalu ga je Arijana prijetno prese-netila. Pokazalo se je, da je dovršena gospodinja; miza je bila pogrnjena redno ob določenih urah in tudi jedi so bile raznovrstne in menjajoče se ter okusno pripravljene. Arijana si ni štela v sramoto, da je učila Tatarko kuhinjskih receptov, ki so bili iz izvrstne Varvarine kuhinje. Tudi je nadzorovala kuhanje. Silno resno je prevzela svoje nove dolžnosti in za mizo se je veselila, ko je Konstantin z nasladi jedel.

Njuno življenje je bilo sicer enolično, toda docela mirno in udobno. Ko sta se v prijazni spalnici prebudila precej pozno, je Arijana tlesknila z rokami, nakar je bosonoga Tatarka, smehljajoč se in molče prinesla v sobo velik podnos s čokolado, čajem, smetano, svežim kruhom, maslom in sladlicami. Zajtrkovala sta drug poleg drugega z velikim tekom in v neskrbnem brezdelju. Šele okrog enajste sta zapustila veliko toplo posteljo in šla na bližnjo malo peskovino. Tu sta se podila v svetlem solncu, se igrala med pečovjem kakor otroka, stekla v skoraj mlačno vodo,

pritekla nazaj in zopet zabredla v vodo, končno pa sta se gola zleknila po pesku... Arijana je tedaj razpustila svoje lase in ležala sta nepremično, z zaprtimi očmi pod žgočim solncem. Imela sta občutek, kakor da jima solnčni žarki prodirajo globoko v teslesa in da prasketajo pod kožo milijoni električnih isker. Vse neskončno življenje je plalo v njiju, v skalah, tleh in cveticah sta videla svoje brate in sestre; po soli dišeči veter jima je božal telo in pihljal med prsti njunih bosih nog. Bila je to prijetna mrtvičnost, da sta komaj še zaznala svojo telesnost.

Okrog ene, ko je solnce najhuje pripekalo, sta se vrnila kakor osamljena v svojo hladno sobo in se lačna lotila jedi. Nato je sledil v urah največje vročine dolg popoldanski počitek. Prvi dan se je Konstantin zleknil na divan, Arijana pa je ležala na postelji. Drugi dan ga je poklicala na njegovo veliko začudenje k sebi. Med čitanjem in kajenjem sta zaspala in počivala napol oblečena drug poleg drugega do petih, kos ta pila čaj. Nato se je vzdihujoč česala in si nadela kakor pajčevina tanko letno obleko.

Ko se je mračilo, sta šla z doma in hodila po cesti proti Jalti vzdolž bujnih sadovnjakov in cvetličnih vrtov, ki so obrobljali obrežje. V tem bližnjem mestu sta večkrat počivala, ko se je znočilo, na terasi, visoko nad morjem stoječega hotela. Globoko pod njima so se pozibavale ladje v pristanišču, ki so ga razsvetljevale velike obločnice; tiha godba je odmevala v dišečo noč. Dolgo sta tam sedela, daleč od vsakdanjosti sta se razgovarjala in sanjala, živeč samo drug za drugega. Zavistno so ljudje opazovali ta par, ki mu je sreča tako izzivalno sijala iz oči. Pozno sta se vrnila domov. Vso nočno pot so ju spremljale kresnice, iskrec se od veje do veje dišečega grmovja; zdaj so ugasnile, zdaj zopet zasvetile, kakor da oznanjajo ljubezen, ki je vzplamtevala v kratkih, živih plamenčkih okrog njiju. Doma je brbotal samovar na mizi. Slekla sta se in še dolgo ljubeče čula v noč.

Arijanina oprezna vzdržnost, ki jo je bila do sedaj ohranila, je izginila spričo prisrčnosti njenega sedanega življenja. Zdaj je tikala prijatelja, ki jo je opomnil, da bi bilo vikanje tu v resnici neumestno. V Konstantinovem naročju je bila nežna in strastna ljubica, celo nekoliko pretkana in preburna v svojih božanjih.

Vkljub temu pa je on čutil, da se ni v notranjosti prav nič izpremenilo. Bila je še vedno zasmehljiva, sarkastična in tako svobodomiselnost, da se je včasih spozabila do popolne brezramnosti. Že sama misel, da je morda vendar ljubezen, kar jo veže s Konstantinom, je izzvala v njej otročji, izzivalen zasmeh.

Novo ustanovljeni
kiparski, pozlatafski
in rezbarski atelje
STANE VIDMAR
Ljubljana

Galusovo nabrežje 33
Izdeluje vsakovrstne
altarje, kipe, okvirje,
okraske pohištva
in razna druga rez-
barska dela
po najnižjih cenah
1797

Harmonike

in vsa glasbila po-
pravilja najceneje in
solidno 1849

Karol Janc
Ljubljana
Bohoričeva ulica 9.

Kovinska industrija
JAKŠA & Co.
Ljubljana VII

Izdeluje rince, ključke in
podkvice za čevlje, vianice,
kovinske gumbje, rince za
nahrbtnike, naramnice, bičev-
nike, okovice za trakove,
plombe in krepone za gra-
vuro firme, spojke, sponke,
ploščice, zaklopke za regi-
stratorje in mape i. t. d.
Karto-važna tovarna
Izdeluje e škatle za zaklopnice,
in pomilne, signature, tekture,
kverle za recepte, vrečice iz
papirja, kartone za zalogo,
bonbonjere, konfeti, karto-
nožno embalažo za industrije,
lekarno, drogerije, parfume-
rije itd. Na zalogi razne mape
Dobava točna.
Telefon 31-42

1841

Vreče 1758
nakup in prodaja
Alojz Grebenc
Ljubljana, Dunajska
cesta 36

Če se
slikate

za 6 kart v ateljeju

Josip Pogačnik

dobite zraven brez-
plačno krasno, na-
tančno podobno risbo.
Oglejte si iste neob-
vezno v ateljeju

Ljubljana, Mesni trg
štev. 17 1685

Splošno
čevljarstvo

za izdelovanje vsako-
vrstnih čevljev, goj-
zerc, škorenj kakor
tudi za vsa popravila
se priporoča

Anton Breclj
Ljubljana

Vodovodna cesta št. 5
nasproti topniške vo-
jašnice v lastni hiši.
Cene najnižje!
1856

Najbolje teče
kameninaste
cevi za stranišča, za
kanalizacije, betonske ce-
vi znamke "VULKAN"
vedno velika zaloga
Jos. Čihlař, Ljubljana
1817 Dunajska cesta 69.

Pozor!

Za kraljev teden
okrasite svoja okna.
— Oddati imam lepe
dekoracijske rastline,
lorvorje, palme, in ve-
liko množino manjših
rastlin. Se priporoča
Pavel Šimenc, vrtnar-
sko podjetje Sv. Križ-
Ljubljana, cvetličarna
Sv. Petra cesta 33, Te-
lefon št. 27-29. 1910

Stavbno pod et e
Rudolf Terčelj

pri novi šišenski
cerkvi, Ljubljana VII.
se toplo priporoča ter
izvršuje točno, hitro
in solidno po nizkih
cenah vsakovrstne no-
ve **družinske hiše**,
restavriranje in po-
pravila stavb.

Načrti in proračuni
za to brezplačno.
1784

Specijalne
gojzerje
in smučarske
čevlje

in vsa popravila
najceneje pri

ALBIN ERŽEN

LJUBLJANA
Tavčarjeva (Sodna) 4
1840

Petsobno

stanovanje

na Miklošičevi cesti
se odda v najem s 1.
novembrom 1931. Sta-
novanje je komfortno
in je pripravno za
zdravnika ali pa od-
vetnika. Naslov pove
uprava lista. 1956

Šestsobno

stanovanje

na Miklošičevi cesti
se odda v najem s 1.
novembrom 1931. Sta-
novanje je komfortno
in je pripravno za
zdravnika ali pa od-
vetnika. Naslov pove
uprava lista. 1957

Gojko

Pipenbacher

konces. šoferška šola,
Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta 12. Zahte-
vajte informacije.

Prima grozdje . . . 3—4 Din kg

„ jabolka . . . 1—2 „ „

„ hruške . . . 2—3 „ „

pošilja od 10 kg dalje: - 1873

Postržin, Krško

Odda se

enodružinsko stano-
vanje na prometnem
krajcu. Poleg tega tudi
stavb. parcela na mero.
Poizve se v upravi
Jugoslovana. 1971

Harmonike

izdeluje najbolje po
naročilu popravilja in
uglašuje izdelovatelj
harmonik

Anton Železnik

Vrhnika 1503

Stanovanje

se odda v Zgornji
Šiški št. 215, nasproti
šole, 7 min. od remize,
v novi hiši, obstoječe
iz sobe, kabineta, ku-
hinje, predsobe, shra-
mbe, verande, pral-
nice in pritliklin, mirni
stranki. — Poizve se
pri Kovačevič, Spodnja
Šiška, Medvedova 22.
1988

Pisarne.

Tri dvosobne pisarne
v palači Ljubljanske
kreditne banke na
razpolago. Dvosobna
pisarna se takoj odda
v najem, ostale s 1.
novembrom t. l.
Reflektanti dobe po-
jasnila v upravi. 1977

Javna dražba

najdenih predmetov
se bo vršila dne 9.
septembra ob 9. uri
na postaji Ljubljana,
glavni kolodvor. 1969

IZDELUJEJO SE OTROŠKI
vozički, razna dvo-
kolesa, šivalni stroji
in motorji. Velika iz-
bira. Najnižje cene. Ce-
niki franko. — „Tri-
buna“ F. B. L. tovar-
na dvokoles in otro-
ških vozičkov. Ljub-
ljana, Karlovska c. 4

USNJE

vsakovrstno in vse
1872 čevljarske
potrebščine najnižje
cene — nudi

FRANC

ERJAVEC

LJUBLJANA, Stari trg 11a

L. Ahačič

splošno strojno

mizarstvo

LJUBLJANA

Privoz št. 16 — preje
Hrenova ulica 8

Izdeluje vsa pohištve-
na, stavbena in por-
talna mizarstva dela.
1662

Nogavice, roka-

vica, volna in

bombaž

najceneje in v veliki
izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg.

CENJENIM DAMAM

se priporočam za moder-
niziranje klobukov po najnovej-
ših modelih Preobilkovanje
1913 Din 28—

SALON „LA FEMME CH. C.“

Ljubljana, Selenburgova 6/1.

Splošno mizarstvo

Podpisana trdka se
vljudno priporoča za
vsa mizarstva dela kot
stavbena, pohištvena,
izložbena in vsako-
vrstne prodajalniške
opreme

Solidno delo!

Nizke cene!

Proračuni in načrti
brezplačno!

AL. TRINK

strojno mizarstvo

LJUBLJANA

Linhartova ulica 8

Telefon 28-56

389

stavbeno, galanterijsko

in umetno kleparstvo

VINKO MALENSEK

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 18

Podnkanje in

pocinjenje vsakovrstnih

železnih izdelkov

Točna postrežba

Cene solidne 1643

Splošno strgarska de-
lavnica za vsakovrst-
ne lesne izdelke n. pr.
električna stojala,
električne lestence,
ovalne rozete z rame-
ni, ovalne okvirje in
drugo

Specijalni izdelek:
»Biljard palice«

Karol Hlupič

strugarstvo

Ljubljana

Gosposvetska cesta 16

Izdeluje vsa v stru-
garsko spadajoča dela
po najnižjih cenah.
Postrežba solidna in
točna 1752

1723

Oglašujte

v

Jugoslovanu!

Telefon št.

26-79

TAGA, cementni

izdelki Ljubljana,

Rožna dolina. 1687

»Autobus«

Ljubljana VII

Zg. Šiška 50

kakovost domačega

izdelka uspešno tek-
muje s tujim blagom

Strojna delavnica vseh
vrst karoserij 1507

Drva za kurivo,

deske, remeljni

nizka cena

Ljubljana

Gubčeva ulica št. 23

1829

Kregar Josip

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Kodeljevo

19, tel. št. 2696, pre-
vzame po danih kakor

tudi po lastnih na-
črtih zgradbe lesenih

hišic, razna ostrešja

za vile, palače, stolp-
nih streh, kupol, cer-
kvena ostrešja, balko-
ne, vrtno utice, razne

industrijske stavbe,
ladijska tla, razne le-
sene stropove, lesene

stopnice in sploh vsa
v to stroko spadajoča

dela v izvršitev solid-
no in po najnižjih ce-
nah. Se priporoča.

1723

Oglašujte

v

Jugoslovanu!

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s
poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Kam naj grem, kje naj kupim... da bom dobro postrežen...?

**150 do 300
dinarjev
dnevno**

zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamko! Kosmos, Ljubljana Poštni predal 307 889

**Tudi Vas se to
tiče!**

Deset let je že minulo, kar obstoja moje podjetje, pa še nisem imel časti, da bi Vas poslužil z najmanjšim delom. Vendar sem prepričan, da ste v tem času gotovo naročili kako tapetniško delo ali pohištvo. Zato Vas kot vodja higijenične zavnice za parno čiščenje perja, tapetniške delavnice in trgovine s pohištvo vabim, da se pripravite o zmernih cenah in solidnem delu. Največja čast mi je bila izkazana že z osebnim naročilom Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. Obiščite me! Oddaljen sem od Glavnega trga v Mariboru samo eno minuto na: Vojašniškem trgu 1 (Dravska vojašnica). Vdani B. Jagodič, Maribor

Ivan Zakotnik

Mesni tesarski mojster in zaprišeženi izvedenec kr. sodišča Parna žaga in tovarna furnirja LJUBLJANA Kobaridska ulica št. 45 Telefon Interurb. 2379 Ustanovljeno leta 1880 1488

Ustanovljeno l. 1852

Teodor Korn

Ljubljana Poljanska cesta št. 8 (prej Henrik Korn) krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov: kopalniške in klosetne naprave 792

Kolesa, šivalni stroji, gramofoni

Av gust Pečnik Stožice 47, p. Ježice pri Ljubljani 1401

Ustanovljeno leta 1855

Makso Ferjan

Ljubljana Zvonarska ulica št. 7. Izdelovatelj tehnične in blagajniške ključavničarstvo — Strokovno popravlja tehnične vse vrste po najnižjih cenah 1475

Priporoča se

Josip Bajde

Gospodarska cesta 12 Specijalna delavnica za generalna popravila klavirjev, poltiranje, uglaševanje priznana najboljša. 1436

Autogenično varjenje

1515 aluminija, železa in vseh kovinskih predmetov. Ključavničarstvo. Najfinejša izdelava. Solidne cene.

Mirko Kosirnik

Ljubljana VII. Sp. Šiška Frankopanska c. 26 Telefon 34-77.

Ivan Mihelčič

koncele. elektrotehnično podjetje Ljubljana Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni el. material in svetila Prevzema v izvršitev el. instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene. 1518

Elektrotehnična delavnica

E. Medvešek, Ljubljana VII., Celovška 42 Specialna delavnica za previjanje ter popravila vseh vrst elektromotorjev, električnih aparatov, transformatorjev in avto-dinam. 1590

Damske, moške

1549 ter vse vrste športne in gorske čevlje najfinejše izdelave in vsa popravila solidno izvršena, nizke cene nudi Vam

Ivan Kostanjšek Ljubljana Krakovski nasip 10 1589

ANTON KOZINA matematična mehanična delavnica 1002 LJUBLJANA Šmartinska cesta 8 (Martinova c.)

SPECIJALIST za popravo GEODETSKIH FOTO-APARATOV in precizno mehaniko 1569

Izdelava vsakovrstnih železnih konstrukcij (ostrešje, podpore, nosilce) ter popravila strojnih delov po najnovejših in najcenejših metodah

Unger & Ko. elektrovarilnica LJUBLJANA VII Lepodvorska ul. 20 Pojasnila in proračuni brezplačno 1589

Viktor Klešnik sedlar in jermenar

Ljubljana, Poljanska cesta 49. Zaloga vsakovrstnih konjskih oprem. Priporoča se za vsa v to stroko spadajoča sedlarska dela tudi po naročilu. Prejemajo se vsa popravila. Konkurenčne cene. Točna postrežba. 1569

ZALOGA 1608 KOLES

pnevmatike in rezervnih delov. Vsa popravila koles, šivalnih strojev, gramofonov izvršuje točno in solidno trdka

Stane Rakoš mehanična delavnica LJUBLJANA-MOSTE Družstvena ulica št. 2

KROGLE (lignum santum)

keglje za kegljišče, krogle za balinanje, vsakovrstne lesene igrače, razne šatulje v luksuzni izdelavi in vse predmete v lesostrugarski stroki, nudi Vam najceneje 1003

LOYRENČIČ VIKTOR strugar, LJUBLJANA Zalokarjeva ulica 18.

Vsakovrstne čevlje

ročni izdelek specijalno: **GOJZERJI** čevlje za šport in turistiko. Najbolje blago. Najnižje cene. **WABRA FRIC** Vič - Glince Tržaška cesta 12 Vsa popravila čevljev-galoš itd. točna in solidna. 1639

„KVERTA“ LJUBLJANA (Kobaljska - Votarski pot)

Mreže za postelje

dobite najcenejše in solidno izdelane pri trdki **Pavel Strgulec** Gosposvetska c. 13 (Kolizej) — Ljubljana Sprejemam tudi v popravilo vloge v lesenih in železnih okvirjih ter železne zložljive postelje. — Zahtevajte brezplačni cenik 1705

Najnovejša kontrola! **Elektropodjetje A. Arhar** Celovška cesta 80 1517 Sp. Šiška

prevzema vsa električna dela in instalacije pod ugodnimi pogoji Jamči se za solidno delo in nizke cene. Račun pošt. hranilnice v Ljubljani 15.410

Škornje

damske in moške čevlje vsakovrstne, najmoderneje mode **gojzerce**

za turiste in sportiste Vsa popravila po najnižjih cenah **A. JUNTES** Ljubljana, Dunajska 15 (na dvorišču) 1703

Prva specijalna mehanična delavnica za popravila šivalnih strojev, specijalnih strojev vseh sistemov, pletilnih in pisalnih strojev. — Postrežba točna, cene nizke, delo garantirano 30%, ceneje kot pri nestrokovnjaku. Se priporoča

Emil Klobčaver specijalni mehanik Ljubljana Sv. Petra cesta 47 1709

Spalnice

smrk ove, poljubno pleskane po Din 2.900 — in hrastove spalnice, polirane po Din 5700 nudi v najsolidnejši izdelavi pohištveno mizarstvo

Anton Bizovičar Ljubljana Glince, cesta II./1 postaja cestne železnice

Vsa pleskarska in soboslikarska dela, najmodernejši zadnji vzorec. Izvršuje točno, solidno in po nizki ceni z garancijo trajnosti 1714

JUG JOSIP

slikar in pleskar Ljubljana, Gajeva ul. št. 2 Naročila za slikarska dela se sprejemajo Gajeva ul. št. 2

Opekarna „EMONA“

d. d. Ljubljana - Vič. Velike zaloga vsakovrstne opeke, zidak, vodila opeka, oblikovna opeka za železobetonske strope, strešniki, zarezni in bobrovci, drenajne cevi. Na zahtevo postavljen na stavišče ali na kolodvor. Cene izredno nizke, za dobro kakovost blaga jamčimo. Reprodajo ima: OGRIN IVAN Ljubljana, Oruberjevo na brežje 8, tel. 2426, kateri daje tudi vse pojasnila. 175

Splošno mizarstvo stavbeno, pohištveno, zlasti za vse pisarniške opreme za tapeoirarsko stroko.

Specijalni oddelk za vsakovrstne zaboje, trgovske zaboje, zaboje za premost, podnožnice (prukee), tudi najmanjša naročila izvršujem po zmernih cenah. **Albert Černe**, miz. mojster, Ljubljana Zg. Šiška (polog rezice). 1675

Stavbeno, galanterijsko in splošno **kleparstvo**

vodovodne instalacije, kopalniške in klosetne naprave. Instalacije in popravila najugodnoje pri

Ralac Kača in drug Ljubljana Cegnarjeva ulica 12. 1652

„HAMAD“ prašek

Sigurna smrt škurkom, stenicam, ušem, mravljam, muham, bolham Pazite na zakonito rdečo etiketo z muho! Dobi se na pismeno naročilo — Glavno zastopstvo za Dravsko banovino: **Ciril Stramšek** Dev. Marija v Polju pri Ljubljani 3821

Mizarstvo

za vsa pohištvena izložbena dela in vsakovrstne prodajniške, pisarniške in razne druge opreme. Solidno delo, nizke cene! Proračuni in načrti brezplačno

Goljar Ivan LJUBLJANA Linhartova ul. št. 30 1751

IVAN FIGAR LJUBLJANA

Gospodarska cesta — Vošnjakova ulica št. 8 (v bližini restavracije „Nori svet“) Zaloga, izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in račpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah. Pri večjem naročilu primeren popust. Plačam enostransko 1742 tovarnino.

Kleparstvo

Franc Košnik Ljubljana VII. Celovška cesta 42

se priporoča p. n. avtomobilistom za popravila blatnikov in hladilnikov.

Prevzema vsa v kleparsko stroko spadajoča dela. 1782

Ivan Molk umetna knjigovoznica, prej Jakopič

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 13 se priporoča za vsa knjigovozna dela, trpežna, okusna in po zmernih cenah. 1598

Čevlje 1644

vsakovrstne popravljajo kakor tudi izdelujejo po najnižjih konkurenčnih cenah

Tome Ivan Ljubljana Židovska steza št. 1

AUTO GARAŽE MOTOR bencin, olje, pneumatika

IVAN KODAC mehanična delavnica Ljubljana Bleiweisova 52 Telefon 2775 1626

Splošno mizarstvo, raznovrstno pohištvo, pisarniške opreme izgotavlja solidno in po ugodni ceni

Parizek Karl mizarstvo Ljubljana, Cegnarjeva ulica št. 4 1653

Posestvo na Koroškem

pri kolodvoru, blizu mesta s šolo, cerkvijo, pošto, auto-zvezo, od tujevo živahno obiskanim jezerom, na ravnem ležeče, arondirano, se takoj proda. Vprašanja in ponudbe na upravništvo lista pod „KOROŠKA JEP A 100“ 1886

čevlje (ročno delo)

vsakovrstne za modo, turistiko in šport izdelujejo in popravljajo po najnižjih cenah

Leopold Pirnat splošna čevljarna Ljubljana VII. Jernejeva 18. Sprejema v popravilo tudi galoše in sneške. Cene nizke, postrežba solidna. 1637

Stavbne nasvete

daje tehnični biro „Tehna“ Ljubljana, Mestni trg 25-l. 570

Cementni izdelki

Cevi za kanale, kanalizacije — vsake dimenzije. **Opeka zarezana**, razni cementni okrasni, splošno vsi cementni izdelki. Solidno delo in zmerne cene pri trdki

FRANC PEKLAJ VIČ-GLINCE Tržaška c. 19 1680

čevlje

vsakovrstne, ročno delo. **Gojzerce** čevlje za turiste in za šport. Moške, damske

škornje najboljšo delo, solidne nizke cene Vam nudi čevljarna

Josip Omejc Ljubljana Florijanska ul. 3. 1638

Klavirje, pianine svetovnih znamk najceneje kupite: Musica Sv. Petra cesta 40. 1269

Pralnica likalnica

Ljubljana Mestni trg št. 8 Telefon 3493

1290

Barvamo

in čistimo blago vsake vrste. Poizkusite i Vi pri nas **A. Koliaš, Kranj** 1154

Turisti izletnik

Prvovrstni turistovski provijant samo pri

TURISTU. K. JARC

1380 delikatosa

Ljubljana

Dunajska cesta št. 9

Ferdo Ferenz

stavbno in galanterijsko kleparstvo, napeljava strelovodov podjetje za izvrševanje lesnocementnih streh ter kritje z lepljenim papirjem

Ljubljana

Mirje 2

Račun pošt. hr. 13.439

Telefon 32-68

Modni atelje

Prvovrstni kroj

Točna postrežba

Solidne nizke cene

Kossi Franjo

Ljubljana

Streliška ulica št. 24

1861

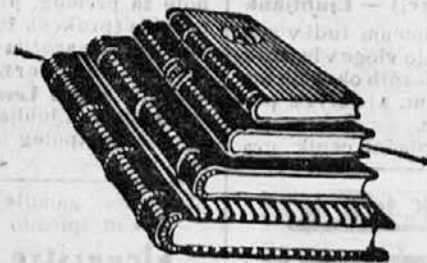
Vse vrste

HARMONIK

kakor tudi kromatične, najboljše in najceneje kupite pri izdelovatelju harmonik **Franc Kucler** postaja Drenov grič pri Vrhniki — Jugoslavija Priznanja najboljša domača izdelovalnica. — Niske cene.

„Adler“ Edino prava **„Gritzner“**
kolesa **Adler kolesa** **kolesa**
 kojih svojstvo je lahek tek in izborna kakovost, dobite samo pri
Jos. Petelinc, Ljubljana Nizke cene! — Najboljša kvaliteta!

Vsakovrstne trgovske knjige, štrac-
 ce, mape, notese, herbarije, odje-
 malne knjižice, bloke, zvezke itd.

nudim po skrajno ugodnih cenah!
 NA DEBELO! NA DROBNO!

ANTON JANEŽIČ

LJUBLJANA, Florijanska ulica 14
 Knjigovoznica in črtalnica trgovskih knjig
 Telefon šte. 3220

COMMERCE **PRODAJO**
 OTVARJA
 JESENSKO

Naše cene jasno pričajo:

Šivane koton-odeje, ročno delo	komad à Din	80.-
Šivane saten-odeje, fina vata	„ „ „	165.-
Fino češko sukno za ženske plašče 140 cm	„ „ „	55.-
Fina umetna svila	„ „ „	10.-
Jugoslovanski cefir za srajce	„ „ „	4.50
Šifon 80 cm	„ „ „	6.-
Najfinejši šifon brez apreture 80 cm	„ „ „	10.-
Moderno sukno za ženske obleke 130 cm	„ „ „	48.-
Gladko volнено blago 110 cm	„ „ „	28.-
Angleško sukno za moške obleke	„ od 150 — 250	—
Češki štofi za moške obleke	„ „ 60 — 120	—
Pralna bombažna turist-flanela	„ „ à Din	6.80
Velour pralni barhend	„ „ „	9.-

NOVOST: Moderni trpezni čevlji, kolosalno nizke cene. Zadovoljni ste bili pri spomladanski prodaji, a še bolj boste sedaj.

COMMERCE delniška družba Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica 2

Sanatorij

v Mariboru, Gosposka ul. 49
 Telefon 2358

Lastnik in vodja:

primarij doktor Černič
 specialist za kirurgijo.

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravnimi aparati: z višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti črevesa; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; z žarnico „hala“ za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“-jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba: I. razr. 120, II. razr. 80, III. razr. 60 Din

Za stavbno sezono

se priporoča
 slavemu občinstvu in cenjenim zavodom stara
 renomirana splošno kleparska in vodovodno
 inštalacijska tvrdka

Delo solidno! Cene konkurenčno!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2. in Gregorčičeva ul. 5

S spoštovanjem Telefon 3353

JAKOB FLIGL DEDICI

LJUBLJANA 1439

Moka

1934

priznana dobre kakovosti iz Forgasc-ovega
 mlina Bačka Topola, zopet stalno na zalogi
 pri

Gospodarski zvezi v Ljubljani

Otomane

1912

v različnih vzorcih in najmodernejših
 oblikah, zložljive postelje, postelj. vložke,
 peresnice, žimnice, divane, pat. fotelje, bla-
 ga vse vrste in žimo dobite najceneje pri
 F. Sajovic, Ljubljana, Stari trg 6

Proda se enonadstropna hiša v Kresnicah

pri kolodvoru, pripravna za trgo-
 vino in stanovanje. Poizve se pri:

Jos. Bokal, veleposesnik, Kresniške Poljane 1

1923

Drva - premog - trame

in deske dobite pri

Josip Prelesnik nasl. Drobniča

LJUBLJANA, Janševa ulica. - Telefon 3389

Državni in samoupravni uradniki dobijo tudi
 obroke. Dostavljeno na dom. Cene ugodne.

1519

GROZDJE

prvovrstno, iz lastnih ljutomerskih goric, bo
 razpošiljal, čim dozori, po Din 3.50 za kg,
 franko postaja Središče,

vinogradnik R. Košar
 Sv. Boltenk pri Središču.

Naročite takoj! 1579

Obiskovalcem jesenskega velesejma v Ljubljani priporočamo za nakup
 strojev in orodja za poljedelstvo in vsakovrstno obrt kakor tudi za nakup
 vsakovrstne železnine, posode, okovja, peči, stavbnega materiala itd. itd.
 z bogato zalogo v največji izbiri tvrdko

Schneider & Verovšek

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 16

Cenjene odjemalce opozarjamo, da na velesejskem prostoru nismo
 razstavili in da nimamo nobenih provizijskih potnikov, vsled tega smo v
 prijetnem položaju Vam nuditi vsako v našo stroko spadajoče blago po
 izrednih in najnižjih cenah.

Blagovolite si na vsak način prej ogledati našo zalogo, predno potrebno
 blago drugje kupite. 1951

OSVALD DOBEIC - LJUBLJANA

Pred Škofljo šte. 15

priporoča svoje bogato zalogo galanterijskega, drobnega in
 modnega blaga po najnižjih cenah. — Velika izbira vseh vrst
 nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

Na debelo! 1794 Na drobno!

Mednarodni velesejem v Pragi

6.—13. septembra 1931

**Svetovni velesejem, na katerem
 so zastopani narodi in države**

Znižana vožnja za brzovlake in navadne vlake:
 Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%

Pojasnila **Alloma Company Ljubljana, Aleksandrova 2**
 in legitimaolje **Čehoslovaški konzulat v Ljubljani**
 daje: **„Putnik“, Ljubljana, Dunajska cesta 1**

POZOR!

VSEH VRST AKUMULATORJE
 strokovno polni in popravlja 1478
A. JENKO
 Ljubljana
 Oblastveno dovoljena akumulatorska delavnica
 vhod Miklošičeva cesta poleg palače Delavske
 zbornice

OGLEDALA
 vseh vrst, velikosti in oblik
STEKLO
 zrealno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm,
 portalno, ledasto, alabaster itd.
SPECTRUM D. D.
 LJUBLJANA VII — Telef. 23-48
 ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

Gramofonske plošče po 3 Din
 izposojuje „SLAGER“, izposojevalnica
 gramofonskih plošč in gramofonov,
 Ljubljana, Vegova ulica 2. 1501

NAJBOLJŠI
ŠIVALNI STROJI IN KOLESA
„ADLER“ - „Gritzner“
 švicarski pletilni stroj „DUBIED“ to pri
JOS. PETELINC
 Ljubljana
 za vodo
 Telefon šte. 2918.
 Cek. račun 12.005.
 Za časa velesejma
 paviljon „M“.

KLIŠEJE
 vseh vrst po
 fotografijah
 ali risbah
izvršuje
 najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
 LJUBLJANA
 DALMATINOVA 13 308

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in pro-
 daja vsakovrstnih vrednostnih pa-
 pirjev, deviz in valut, borzna na-
 ročila

Ljubljana
Prešernova ul. št. 50
 (v lastnem poslopu)

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Predujmi in krediti vsake vrste,
 eskompt in inkaso menic, in kupo-
 nov, nakazila v tu- in inozemstvu,
 safe-deposits itd.

TVRDKA

J. C. MAYER

LJUBLJANA, Stritarjeva 6

PRIPOROČA ZA JESEN SVOJO
**BOGATO ZALOGO
MANUFAKTURNEGA BLAGA
PO NAJNIŽJI CENI**
SAMOPRODAJA ČEVLJEV PRIZNANE ZNAMKE
E. L. POPPER, CHRUDIM,
KAKOR TUDI ČEVLJE ZNAMKE
„VIKTORIJA“

Kateri so znatno ceneji in izdelani v isti tovarni

**FANY
PATIK**prva gorenjska
industrija za
košarstvo

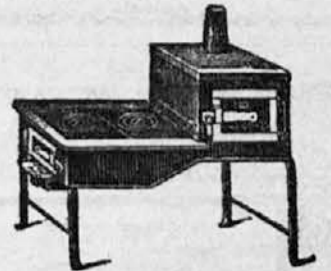
Radovljica-Ljubljana, Miklošičeva 30
Dobavi solidno in skrbno izdelane
vrtno garniture, sestoeče iz 3 foteljev
in 1 mize, že od Din 450— naprej.
Izdeluje salonske garniture, garniture
za predsobe, verande, restavracije po
najnižjih cenah. Zaloga kopalnih če-
veljčkov in šlap ter torbic za ko-
palno obleko. Kitajske in japonske
preproge in tekače

Najbogatejša izbira raznovrstnih ko-
šarskih izdelkov od preproste do naj-
linejše izdelave 1566

I. SLANOVIC 806

Splošno ključavničarstvo, LJUBLJANA
Gajeva ulica 2

Se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela. Specijelno za delikatesna in
slašičarska namizna in izložbena stojala
iz medenine ali železno poniklovana.

Pločevinasti štedilnikiPeči znamke »Regulator« na žaganje. — Naj-
nižje cene. — Trgovci popust**Štefan Lamud**

Ceplje, Vranksko pri Celju

Razstavljeno na velesjmu paviljon J 670

Kaj je zopet novega v Ljubljani?

V Prešernovi ulici št. 54 se je pričela prodaja ogromne zaloge jesenskega in zimskega
manufakturnega blaga po neverjetno nizkih cenah.

Kaj dobite tam?Vse, kar rabite v tej stroki za dom
in družino.**Kakšno korist imate od tega?**Da kupite za mal denar res prvo-
vrstno, ceno blago.

Ta prilika se Vam nudi samo sedaj, dokler traja zaloga tega ugodno nakupljenega blaga

Josip Ivančič, Ljubljana, Prešernova ulica 54

Prepričajte se!

(poleg kavarne „Slon“)

Ogled je neobvezen!

Oglašajte

v
Jugoslovanu!**Prepričajte se**

o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca

ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gosposka ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku.

Tovarna pohištva**IVAN MATHIAN**

arhitekt za interiere

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14,
priporoča svojo veliko zalogo najmodernejšega
pohištva s priznano prvovrstno izde-
lavo, kakor tudi vsa tapetniška dela po naj-
nižjih cenah.

Peči sistema Lutz

in emajlirane napisne, nad-
pisne table vseh velikosti —
Pasje znamke Najsolidnejši
izdelki in najnižje cene le pri

tvrdki Golob Alojz
Ljubljana, Puharjeva ulica 3**FRANC BÖGEL**

Ljubljana, Bleiweisova 52

Tel. 27-75 (poleg garaže Kopač)

se priporoča cenj. občinstvu za vsa

**kleparska in vodovodno
instalacijska dela**

Specijaliteta:

izdelovanje kovinastih krst in vložkov

LUTZ-ove PEČIpo izdatno znižanih
cena stalno na zalogi**Ing. Guzelj**

Ljubljana — Šiška

Beljajska ulica št. 4

Lastna tovarna

„EMAJL“

za emajlirane peči

in izdelavo poniklanje

in izdelavo emajliranih

predmetov kakor: hišne

številke, obdinske in

uradne napise i. t. d.

Sprejmejo se zastopniki!

Tel. 3252 Lutzove peči

VELESEJEM PAVILJON J.

koja 661—664

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila
za umno gospodarstvo. Družba dobavlja
članom tudi razne kmetijske potrebščine.

459

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!**TOVARNA SODAVICE**

Slomškova ulica 27

priporoča svoje najboljšje brezalkoholne pijače,
kakor Soda-voda, pokalice in okrepujoči
„Sanitas“.

Telefon št. 3213

1071

**Ivornica zrcal, brusilnica stekla
A. VRHOVEC, Ljubljana**

Za Gradom št. 9 (na koncu Streliške ulice)

Izdeluje vsakovrstna brušena in ne-
brušena zrcala in stekla, kakor tudi
stekla za automobile. Graviranje in
matiranje stekla. Popravlja stara, po-
1429 kvarjena zrcala.

Delo solidno! — Cene konkurenčne!

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno
znanega ameriškega pisatelja
Jacka Londona. se dobi za nizko
ceno Din 20.—, vezan izvod Din
30.—. Naroča se pri upravi »Jugo-
slovana«, Ljubljana. Gradišče št. 4.

Kneginja Zurova

je knjiga, ki pripoveduje o trp-
ljenju zaradi požrtvovalne in
idealne ljubezni. To je knjiga,
ki Vas bo globoko ganila. Zopet
in zopet jo boste vzeli v roke.
Knjiga velja Din 20.— brošira-
na, Din 35.— y platno vezana,
s poštnino Din 1.— več.

**BREZOBRESTNO
POSOJILO**

Pravica samouporabe novih pravi in posojilnih pogojev
gradbeno-kreditne zadruge Obus v Graz-u je bila pre-
puščena za Kraljevino Jugoslavijo poslovodju zadruge
Jugrad v Ljubljani, ki tako poseduje Avtorsko
pravo v smislu zakona od 26/19 1929. No. 1150/30.

VSAKO POSNEMANJE BO SODNIJSKO ZASLEDOVANO

1985

Oglejte si Velesjem paviljon E 67-75

Egidij in Karol ERJAVEC, mizarstvo
BROD / POLEG TACENSKEGA MOSTU / P. ŠT. VID n/Lj.

Stalna zaloga pohištva — Samo domači, solidni, zajamčeni izdelki
Priznane nizke cene — Kadar kupujete pohištvo, oglejte si našo
zalogo — Ogled tudi ob nedeljah — Autobus-zveza z Ljubljano

P VIII 221/30 — 125

**Prostovoljna sodna dražba
v Št. Vidu nad Ljubljano.**

V nedeljo, dne 20. septembra ob dveh popoldne se
bodo na licu mesta v Št. Vidu prodale

hiše št. 16 v Št. Vidu,

takozvane Fernadove hiše, stoječe sredi vasi ob državni
cesti, pripravne zlasti za obrt, in k tej hiši spadajoči vrt
z dvema šupama in kozolcem. Vrt se razdeli na

štiri stavbne parcele.

Izključna cena za hiše je 80.000 Din, za posamezne
stavbne stavbne parcele pa po 18.000 Din. Kupnina se
plača v obrokih. Dražba se vrši ob vsakem vremenu.

Ostali dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisnem
sodišču.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII.,

dne 1. septembra 1931.

10 62

Delniška družba pivovarne „Union“, Ljubljana

Pivovarna in sladarna. Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I., poštni predal št. 45 - Podružna pivovarna v Mariboru

Telefon: { Ljubljana 2310 in 2311 } Brzjavlj: Pivovarna Union { Ljubljana }
 { Maribor 2023 } { Maribor }

742

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer
svetlo in črno pivo, v sodih in steklenicah, pekovski kvas, čisto rafin. in gorilni špirit

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana — Celje — Maribor

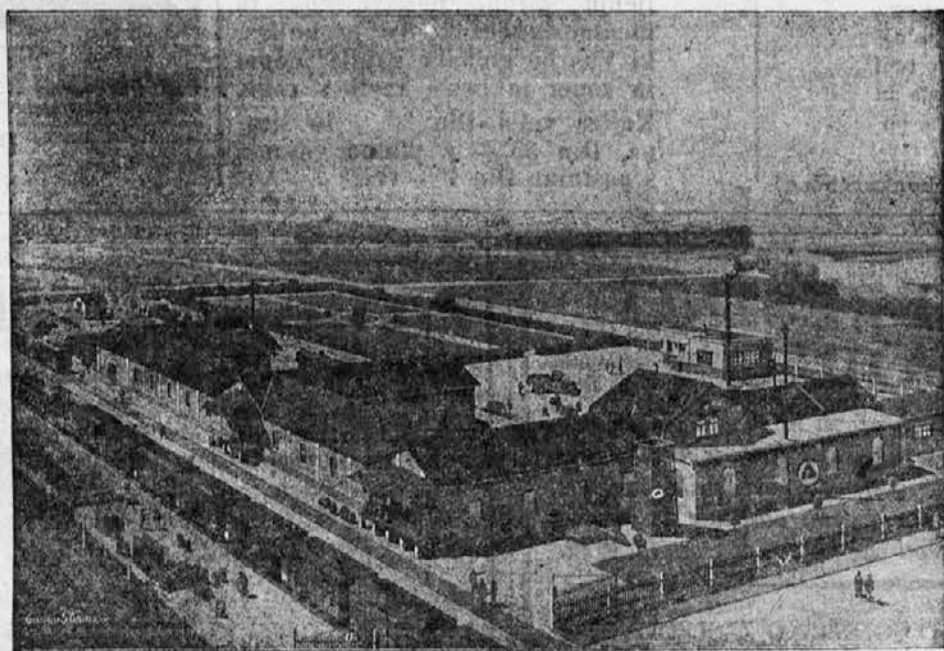

1987

Najvarnejša in najboljša prilika za nalaganje prihrankov. :: Za vloge in vse obveznosti jamči Dravska banovina z vsem premoženjem in davčno močjo

Uspešna reklama = oglašanje v „Jugoslovanu“!

Laneno olje,
 laneni firnež,
 lanene tropine 38 %
 ricinovo olje,
 tekstilna in usnjarska olja,
 tovotne masti
 pločevinaste sode po 60, 120, 205 lit.

proizvaja v prvovrstni kakovosti, po najnižjih dnevnih cenah

Tovarna kranjskega lanenega olja in firneža

Hrovat & Komp., Ljubljana

Telefon Interurban 20-01.

11816

Brzjavlj:Hrovatport.

KONCESIONIRANO
ELEKTRO **TEHNIČNO**
PODJETJE
HAVLIČEK FRAN
 LJUBLJANA - SV. PETRA C. 5 - TELEFON 3421

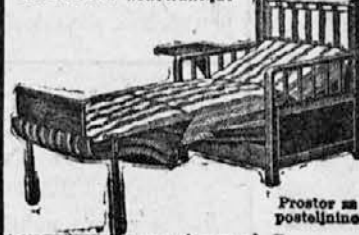
Kompletne inštalacije za električno luč, moč in hišne telefone. — Popravila vseh elektrotehničnih aparatov, specialnih motorjev i. t. d. 1924

Sode vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo. — Solidna in trpežna izdelava. — Sprejemem vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah.
 Postrežba točna! Delo solidno!

Franjo Repič
 sodarsko podjetje
 Ljubljana - Trnovo, Kolezijska ulica 18

Garantirana konstrukcija!

FRANC JAGER

Najmodernejša oblika!

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra c. 29

priporoča svoje najmodernejšo fotelje vseh vrst, modroce, otomane, žimo, zložljive postelje, patente divane i. t. d. 549

